Årsrapport 2022

Fylkeskommunedirektøren har ordet

Fylkeskommunedirektør Toril Hovdenak

Positivt driftsresultat i eit krevjande år

Det er mange grunnar til å vere stolt av det vi fekk til i 2022. I eit krevjande år har vi styrka posisjonen vår som berekraftsfylke, og vi har levert gode tenester til innbyggarane.

Eksempla på dette er mange. Vi er i landstoppen i tal på elevar som gjennomførte vidaregåande opplæring, i mars starta anleggsarbeidet på Campus Kristiansund, og opera og kulturhuset Normoria er i ferd med å bli realisert. Vi opna Nordøyvegen, og sju av dei 20 ferjesambanda våre vart elektrifisert.

Etter to år med pandemi og restriksjonar trudde vi at 2022 skulle bli eit år der vi gjekk tilbake til normalen, men slik vart det ikkje. Året vart prega av den usikre situasjonen i Europa med krig i Ukraina, og ei energikrise som har ført til høg prisvekst og høgt rentenivå. Dette har hatt direkte konsekvensar for fylkeskommunen. Den statlege finansieringa av fylkeskommunen har ikkje halde følgje med den sterke pris- og renteveksten. Så til trass for at vi i 2022 har fått eit positivt driftsresultat, må vi ta grep og omstille driftsnivået vårt til eit berekraftig nivå i åra framover.

Sjølv om vi har utfordingar, så skal vi likevel fortsette oppdraget vårt som berekraftig samfunnsutviklar i åra som kjem. Det er avgjerande at vi ikkje mister utviklingskrafta, og vi skal dei komande åra levere gode tenester til innbyggarane

våre innan vidaregåande opplæring, kollektivtransport og tannhelse. Og vi skal bidra til utvikling av kulturtilboda, næringsutvikling og trygge fylkesvegar.

Til å løyse det viktige samfunnsoppdraget, har vi heldigvis ein sterk og robust organisasjon med dyktige og engasjerte medarbeidarar.

Toril Hovdenak, fylkeskommunedirektør

Kva for oppgåver har fylkeskommunen?

Vi kan dele oppgåvene i fire:

1. Det regionale demokratiet

Fylkeskommunen er ein del av det norske demokratiet, der innbyggarane i fylket kan vere med å påverke kva prioriteringar som skal gjerast for vårt område av landet.

Fylkeskommunen blir styrt av fylkestinget, som består av 47 folkevalde politikarar. Tinget vedtar planar, saker og budsjett for arbeidet til fylkeskommunen.

2. Vi bidrar til å utvikle regionen

Vi er ein pådrivar for berekraftig regional samfunnsutvikling, i tett samarbeid med kommunar, næringsliv, akademia og organisasjonar. Vi jobbar mellom anna for nyskaping, vekst og arbeidsplassar, by- og tettstadutvikling, kulturtilbod og folkehelse.

3. Vi leverer tenester til alle som bor og arbeider i fylket

Kvar dag leverer vi viktige velferdstenester som vidaregåande opplæring, tannhelse, kollektivtrafikk, fylkesvegar og kulturformidling.

4. Vi forvaltar oppgåver på vegner av staten

Vi skal forvalte mynde på vegner av staten på område som kulturminne, vassforvaltning, friluftsliv og forvaltning av naturressursar.

Les meir om dei ulike områda og kva dei arbeider med:

Fag- og tenesteområda

- Kompetanse- og næringsområdet
- Samferdselsområdet
- Kulturområdet
- Tannhelsetenesta

Stabsavdelingane

- Stab for strategi og styring
- Stab for organisasjon og tenesteutvikling
- Stab for juridiske og administrative tenester
- Bygg- og eigedomstenester

Hendingar i 2022

Januar

MF «Sand» gjekk over til batteri

Av dei 21 ferjesambanda som FRAM har ansvaret for i Møre og Romsdal, er Årvika-Koparnes det sjette som får elektrisk drift.

Gyda: Auka beredskap på fylkesvegane

Meteorologisk institutt og NVE sendte ut farevarsling då ekstremvêret Gyda trefte fylket. Med fare for flaum, skred, vanskelege køyreforhold og stengte vegar, jobba fylkesveg for å leie vatn vekk frå vegane og auka frekvensen på inspeksjonar.

Ville markere Frivilligheita sitt år

Ved inngangen til det nye året, vart alle kommunar i fylket oppmoda til synleggjere den frivillige innsatsen som vert gjort i fylket. Fylkeskommunen la opp til ei samla markering av dei frivillige i veke 23, Vår veke

Halv pris på tannbehandling 21- og 22-åringar

Frå 1. januar 2022 er det offentlege tannhelsetilbodet utvida til å gjelde 21- og 22-åringar.

Februar

Fylkesutvalet fordømmer angrepet på Ukraina

Fylkesutvalet i Møre og Romsdal vedtok i ein uttale at dei står i full solidaritet med ukrainarane sin kamp for fridom og demokrati.

Ny rapport: Møre og Romsdal treng meir kompetanse

Ei rekke bedrifter i Møre og Romsdal slit i dag med å rekruttere relevant kompetansearbeidskraft. Og fram mot 2030 blir det enda meir utfordrande: Aktivitetsnivået blir høgare, mens talet på ungdommar går ned. Det går fram av ein rapport frå Menon, laga for Møre og Romsdal fylkeskommune.

Signerte leigekontrakt i Campus Kristiansund

Devoldholmen Utvikling AS og Høgskolen i Molde signerte leigekontrakt for høgskolen sitt areal i første byggetrinn av Campus Kristiansund. Signeringa er ein svært viktig milepæl i Campus-utviklinga.

Mars

Sa ja til å bruke 20,6 mill. kroner på læremiddel

Utdannings- og kompetanseutvalet vedtok å kjøpe inn nye læremiddel til dei vidaregåande skolane i fylket, både til trykte og digitale læremiddel og læringsressursar.

18 kommunar sa ja til storsatsing på marin kunnskap

Dei skal delta i innsamling av kunnskap og data om havbotn langs kysten. Kartverket, Norges geologiske undersøkelser (NGU) og Havforskingsinstituttet (HI) skal gjennomføre ei nasjonal satsing kalla «Marine grunnkart i kystsonen». Fylkeskommunen var med frå starten.

Ønska å løyve 22 mill. til seks stipendiatstillingar

For å lykkast med omstilling og utvikling i Møre og Romsdal, vil fylkeskommunedirektøren bygge opp og forsterke utdannings- og forskingsmiljøa lokalt. Forskingsmiljøa blir utfordra til å samarbeide om prosjektet for å bygge kapasitet og kunnskap.

Bygginga av Campus Kristiansund i gang

Forskings- og høgare utdanningsminister Ola Borten Moe fekk køyre gravemaskina og starte rivinga av rutebilstasjonen i Kristiansund då startskotet for første byggetrinn gjekk. Det markerte at byen skal få ein campus for høgare utdanning, forsking og innovasjon.

Framleis høge søkartal til yrkesfag

Heile 58 prosent av søkarane har søkt om plass på yrkesfaglege utdanningsprogram på vidaregåande, ein nedgang på eit knapt prosentpoeng frå skoleåret 2021-2022.

April

Ungdomspanelet delte ut støtte til ungdomsaktivitetar i fylket

Diskgolfbane på Fiskerstrand, arrangement i Molde dansefestival, ungdomskveldar i Bondalen frilynde ungdomslag og motorsportaktivitet i Sande er blant tiltaka som har fått ungdomsmidlar, til saman 150 000 kroner til ni prosjekt.

Starta arbeidet med ferjekaiene

Ferjesambandet Sølsnes-Åfarnes skal skal no tilpassast dei nye nullutsleppsferjene med nye tilleggskaier, som skal stå ferdige til 2024.

Ulstein vgs. i forskingsprosjekt: Lærer elevar meir ved å bruke penn på pc?

Prosjektet er eit samarbeid mellom NTNU Trondheim, Høgskulen i Volda og Microsoft.

Tilbyr heile fylket opplæring i berekraft

Fylkeskommunen lanserte e-læringskurs om berekraft for kommunar og andre interesserte i fylket. Målet er å auke kunnskapen om og styrke arbeidet med berekraft i regionen ytterlegare.

Mai

Nordmøre blir størst i fylket på elektriske bussar

Nordmøre får den høgaste andelen el-bussar i fylket når Tide Buss AS sin nye avtale med FRAM startar frå 2024. Kontrakten fram til 2033 har ein verdi på nærmare 900 millionar kroner.

Ny tannklinikk styrkar tannhelsemiljøet i Aure

Aure kommune og brukarane har fått ny, moderne tannklinikk. I mai var det offisiell opning. Den blir samlokalisering med privat tannhelseteneste i kommunen.

Inngår avtale om å kartlegge geologiske ressursar i Møre og Romsdal

Fylkeskommune og Norges geologiske undersøkelse (NGU) har inngått samarbeidsavtale om kartlegging av dei geologiske ressursane i fylket. Geofysiske målingar frå helikopter blir gjennomført allereie i løpet av sommaren.

Lærlingar frå Møre og Romsdal i toppen i Yrkes-NM

Møre og Romsdal tok ein gull-, ein sølv- og to bronseplassar i Yrkes-NM på Raufoss denne veka. Det vart medaljeplass både i sveisarfaget, industrimekanikarfaget, automatiseringsfaget.

Juni

Åtte ferjesamband blir gratis

Fylkesutvalet vedtok at åtte ferjesamband i Møre og Romsdal skal få gratis ferje frå 1. juli. Ordninga gjeld øyer i ferjesamband med lite trafikk, med færre enn 100.000 reisande per år.

Vedtok strategi for seriøst arbeidsliv

Fylkestinget vedtok fylkesstrategien for seriøst arbeidsliv og Møre og Romsdal-modellen. Den legg føringar for korleis fylkeskommunen som stor offentleg oppdragsgivar og regional utviklar skal arbeide for eit seriøst arbeidsliv.

Millionstøtte til å utvikle infrastruktur til forsking og innovasjon

ÅKP Digicat, SINTEF Ålesund, Innveno og Ikuben fekke støtte til å finne ut kva utstyr som trengst for å få til meir innovasjon og forsking i fylket.

Rekord: Over 100 millionar til anlegg for idrett og fysisk aktivitet i Møre og Romsdal

Klatreanlegget til Kristiansund fjellklubb, svømmeanlegget i Ulstein Arena og fleirbrukshallen i Idrettens Hus i Molde er blant dei som har fått godkjent store tilskot frå kultur-, næring og folkehelseutvalet. Rekordsummen skuldast overskot hos Norsk Tipping.

Ville støtte innovative arbeidsfellesskap

Coworkingprosjekt i Vatne-Tennfjord, Ulstein, Veiholmen, Romsdal og andre fekk tildelt opp til 1,68 mill. kroner. Målet er at dei nye løysingane skal bidra til til meir attraktive lokalsamfunn og nye arbeidsplassar.

Åtte bibliotek i fylket får midlar til spennande prosjekt

Fylkeskommunen fordelte 500 000 kroner til bibliotekutvikling. Pengane skal mellom anna gå til 200-årsjubileum, interkommunalt LAN og oppsøkande folkeopplysing.

Juli

Gratis buss i to månadar i Ålesundsområdet, Sula og Giske

Frå måndag 22. august og i to månadar kunne du reise gratis med buss i Ålesundsområdet, Sula og Giske og få rabatt på hurtigbåtane. Målet med kampanjen var å få fleire til å bruke kollektivtransport.

«Bytvilling» frå Ålesund gir europeiske byar klimahjelp

Eit EU-prosjekt skal bidra til at byane våre toler klimaendringane. Det skal dei gjere ved hjelp av ein bytvilling, ei digital framstilling av byen. Fylkeskommunen er partnar og ønsker å ta i bruk ny teknologi for å involvere innbyggarane i byutviklinga.

August

Feira opninga av Nordøyvegen

Laurdag 27. august vart det markert at eit av dei mest spektakulære vegprosjekta i landet stod ferdig. Då opna heile Nordøyvegen frå trafikk, frå Skjeltene til Harøya, og ga 2700 innbyggarar på Nordøyane fastlandssamband med resten av Ålesund kommune. Opninga vart feira med talar og folkefest.

Fann vikingsverd i hagen på Vestnes

Heidi Vike Grønningsæter og mannen trudde bitane dei fann i åkeren for to år sidan var gamle restar av ein plog. Arkeolog Bjørn Ringstad var i derimot ikkje i tvil - Dette er eit vikingsverd. Sverdet vart sendt til NTNU for analyse og konservering.

Dobling av jenter som vel bygg- og industrifag i Møre og Romsdal

Ved skolestart var rundt 20 prosent av elevane på bygg- og anleggsteknikk, teknologi- og industrifag og IT og medieproduksjon jenter. Det er nær ei dobling frå 2018.

September

Ukrainske elevar starta i innføringsklassar: Skal sleppe å ha livet på vent

I august sette rundt 50 – hovudsakleg ukrainske – elevar seg på skulebenken på Ørsta, Romsdal, Kristiansund og Borgund vidaregåande skole. Fylkeskommunen oppretta for første gong fire innføringsklassar, for flyktningar mellom 16- og 19 år.

Molde Sjakklubb integrerer ukrainarar

Takka vere integreringsmidlar frå fylkeskommunen har Molde Sjakklubb blitt ein møtestad på tvers av nasjonar, kulturar og språk. Kvar måndag møtes bønder og kongelege på brettet, styrt av flyktningar og nordmenn i fin blanding.

Mesta og Veidekke fekk driftskontraktane på Nordmøre

Mesta og Veidekke skal dei neste fem åra drifte og vedlikehalde fylkesvegane på Nordmøre. Kontraktane har ein verdi på til saman 638 millionar kroner.

Fekk gratis klima- og energirådgiving

Frå 19. september kunne alle kommunar i Møre og Romsdal tilby gratis klima- og energirådgiving til bustadeigarar i fylket. Kampanjen er finansiert av fylkeskommunen og vart levert i samarbeid med kommunane.

No kan du redde Veøya frå vikingangrep

Veøya i vikingtida har blitt til dataspel. Dataspelet Brageskålen er utvikla gjennom ei større satsing på verdiskaping av kulturminne.

Lanserer podkasten Frampå

Fylkeskommunen lanserte sin aller første podkast, Frampå. I første episode snakka vi om det største og mest aktuelle prosjektet for fylket; Nordøyvegen, og med prosjektleiar Marianne Nærø.

Oktober

Fylkesstatistikken: Høgaste fruktbarheit i landet

I 2021 var snittet for kor mange barn kvar kvinne føder gjennom livet på 1,73, i Møre og Romsdal. Dermed ligg vi på topp nasjonalt i fruktbarheit, ifølge tal frå fylkesstatistikken 2022.

Skal utvikle økologisk landbruk i fylket

Norsk landbruksrådgiving Nordvest får eit tilskot på inntil ein million kroner til eit prosjekt som skal utvikle økologisk landbruk i Møre og Romsdal. Pengane skal gå til kompetanseheving, nettverksbygging og erfaringsdeling.

EU-prosjekt skal bidra til at Møre og Romsdal blir ein sirkulær region

Som den einaste fylkeskommunen i landet, deltar Møre og Romsdal i EU-prosjektet «Circular Cities and Regions Initiative» (CCRI). - Dette skal hjelpe oss å til å blir eit meir sirkulært samfunn; bruke ressursane våre lengst mogleg, reparere, bruke om igjen og dele, sa Kristin Hansen, prosjektleiar for Berekraftfylket Møre og Romsdal.

Bygger digital tvilling av solcellepark på Smøla

På oppdrag frå fylkeskommunen skal rådgivingsselskapet COWI bygge ein digital tvilling, ein digital kopi, av eit solkraftverk i vindparken på Smøla. Dette skal bidra til å avdekke potensialet for produksjon av elektrisitet frå solenergi, og moglegheita for å etablere større solcelleparkar i regionen.

November

Inviterte til den store frivilligfesten

I Frivilligheita sitt år 2022, feira fylkeskommunen frivilligheita to dagar til ende, 4. og 5. desember. Vi inviterte til Fylkeskulturkonferansen 2022 og delte ut Frivilligprisen.

Feira skredsikra veg i Eikesdalen

Mange av bygdefolket møtte fram for å feire at skredsikringsarbeidet i den 400 meter høge berghammaren Ågothammaren var ferdig og for at strekninga er blitt betre og sikrare for trafikantane

Aure, Averøya, Ørsta og Volda fekk støtte til sentrumsutvikling

Kultur,- næring- og folkehelseutvalet fordelte i underkant av 7, 5 mill. kr utviklingstiltak som torg, gatemiljø og plassar som bidrar til å skape folkeliv og trivsel i tettstadane.

Byggestart for nye Nerlandsøybrua

Det vart ein liten folkefest da Møre og Romsdal fylkeskommune inviterte til det første spadetaket for den nye Nerlandsøybrua i Herøy kommune. Byggestarten vart markert med bollar, brus, kaker, talar og song av Nerlandsøy skole.

Vil at folk skal oppleve Møre og Romsdal, heile året

Over hundre deltakarar og like mange reiselivsaktørar, tok turen til Åndalsnes då Møre og Romsdal fylkeskommune med samarbeidspartar inviterte til kick off for reiselivsåret 2023. Målet er å få folk til å reise til fylket, bli lenger og oppleve meir.

Stadig høgare andel gjennomfører vidaregåande opplæring

Møre og Romsdal er framleis heilt i toppen i Noreg i andel elevar som fullfører vidaregåande opplæring. Det viser Kvalitetsmeldinga for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal.

Desember

Sprengte liv i Netflix-trollet

I Netflix-suksessen «Troll» blir eit troll vekt til live under sprengingsarbeid på Dovre. I verkelegheita er det ekte salver frå skredsikringsprosjektet til fylkeskommunen mellom Korsmyra og Indreeide som vekte stortrollet i filmen. Over 75 millionar såg den norske storfilmen første veka etter premieren.

Støttar unikt fiskerisamarbeid

Stiftinga North Atlantic Institute for Sustainable Fishing (NAIS), med utspring i Midsund, fekk tilskot på tre millionar kroner frå kultur-, næring- og folkehelseutvalet til utvikling av berekraftig ressursforvaltning og etablering av eit senter med tenester for berekraftige havressursar.

Etablerer kunstlab i Kristiansund

Kulturtanken, Møre og Romsdal fylkeskommune og Kristiansund kommune går saman om å etablere ein kunstlab for interaktiv, digital kunst- og kulturproduksjon, i Kristiansund. Den skal vere eit laboratorium for kunstproduksjon, ein opplæringsarena for skoleelevar, men også ein nasjonal ressurs for innovative og digitale løysningar.

Eldre fekk opplæring i å bruke FRAM-appen

I samarbeid med Ålesund kommunen, har FRAM vore med å gi digital opplæring til eldre. Dei fekk lære å sjekke bussruta og kjøpe bussbillettar digitalt.

Ålesund, Molde og Kristiansund får tilskot til felles omdømmeprosjekt

Med jakta på kompetent arbeidskraft som felles utfordring, har næringsforeiningane i Ålesund, Molde og Kristiansund gått saman om eit felles rekrutteringsprosjekt. Kultur,- næring og folkehelseutvalet ga tilskot til forprosjektet i 2023.

Prisar og stipend

Årets bedrift

Fylkesprisen Årets Bedrift 2021 gjekk til Nansen Polar Expeditions AS frå Smøla. Bedrifta bygger ekspedisjonar, tilpassa etter kunden sine ønske. Dei har to ekspedisjonsskip og arrangerer ekspedisjonar både i Arktis og Antarktis. Nansen Polar Expeditions AS brukar lokale råvarer og har fått ekstrem internasjonal merksemd. Les meir om prisvinnarane og utdelinga på mrfylke.no

Fylkeskulturprisen

Hjørundfjord Kulturvernlag tildelt Fylkeskulturprisen 2022. Kulturvernlaget har som oppgåve å ta vare på og restaurere fysiske kulturminne, registrere kulturminne og hjelpe eigarar av kulturminne med å ta vare på desse. Dei var ein sterk pådrivar for at Hjørundfjorden er med i ordninga Utvalde kulturlandskap (UKL) Du kan sjå intervju med prisvinnarane frå utdelinga i desember

Miljøprisen

Nordic Wildfish frå Valderøya i Giske fekk tildelt Miljøprisen 2022. – Nordic Wildfish er eit forbilde for andre som driv innan fiskeribransjen i Møre og Romsdal. Dei er med på å bevisstgjere næringa om kva påverknad dei har på havet og det marine miljøet, og på å skape haldningsendringar blant tilsette og alle som jobbar med havnæringar, sa Henrik Stensønes (Sp), leiar i kultur-, næring- og folkehelseutvalet. Du kan sjå intervju med prisvinnarane frå utdelinga i desember

Inkludering- og mangfaldprisen

Møbelprodusenten Ekornes mottok inkluderings- og mangfaldsprisen 2021. - Fast arbeid gir unike moglegheiter til integrering og forankring i lokalsamfunna våre, og det er ein døropnar til det norske samfunnet. Gjennom godt arbeid og ein god kultur har dei vist ein stor innsats for å skape like moglegheiter, meir inkludering og mangfald i arbeidslivet, sa Marit Krogsæter (Sp), leiar i kultur-, næring- og folkehelseutvalet. Sjå videointervju med prisvinnarane frå utdelinga

Årets lærling

Iver Hamre frå Rauma vart kåra til årets lærling. Isterk konkurranse med 29 andre nominerte, skilte Iver seg ut. Lærlingen i bilfaget leverte ei fagprøve utanom det vanlege, og i følge lærebedrifta tok han utfordringar på strak arm og leverte høg fagleg kvalitet gjennom heile læretida. Du kan lese meir på mrfylke.no

Årets regionbyggar

Nyttårskonferansen deler ut prisen Årets regionbyggar til ein person, organisasjon, bedrift eller offentleg aktør som har utmerka seg på ei enkeltsak eller over tid som ei samlande kraft i fylket - eller har tatt spesielt initiativ som bygger Møre og Romsdal saman.

I 2021 gjekk prisen til Ungt Entreprenørskap Møre og Romsdal. «Organisasjonen jobbar innovativt med ei inkluderande arbeidsform som engasjerer og inkluderer mange både i privat næringsliv og verkemiddelapparatet i tillegg til ungdommane sjølve. Ungt Entreprenørskap gir barn og unge rom for skaparglede og mestringsfølelse», seier juryen i sin uttale. Les meir om prisen på mrfylke.no

Frivilligprisen

I frivilligåret 2022 vart 21 kandidatar frå heile fylket nominert til Frivilligprisen. Vinnaren av prisen vart Bjørg Bergem frå Averøy. I følgje juryen er prisvinnaren rett og slett eit godt medmenneske: I fleire år har ho invitert einslege til julaften og arrangert 17.mai-fest for heile kommunen, tillegg til omfattande dugnadsinnsats og frivillig arbeid på mange område, over lang tid. Du kan lese meir om prisen på mrfylke.no

Stipend

Idrettsstipend

Namn	Kommune	Sum
Leah Sophie Gallagher Støren	Molde	50 000
André M. Bertelsen Drege	Stranda	50 000
Hareid IL, turngruppa	Hareid	50 000

Kunstnarstipend

Namn	Kommune	Kunstart	Sum
Arbeidsstipend			
Karin Augusta Nogva	Ålesund	Visuell kunst	200 000
Martin Gjellestad	Molde	Film	200 000
Andre stipend			
Geir Brungot	Sykkylven	Visuell kunst	100 000
Lissette Escobar	Sula	Visuell kunst	40 000
Kim Åge Furuhaug	Volda	Musikk	100 000
Ole Andreas Silseth	Molde	Musikk	60 000
Ole-André Rønneberg	Sula	Film	100 000
Øystein Orten	Hareid	Litteratur	100 000
Einy Åm Sparks	Volda	Scenekunst	100 000

Årsmelding

Her kan du laste ned signert utgåve av årsmeldinga (pdf)

Fylkeskommunen er ein politisk styrt organisasjon med fylkestinget (47 representantar) som det øvste folkevalde organet. Leiar for fylkestinget er fylkesordføraren. Andre sentrale utval med medlemer oppnemnd av fylkestinget er:

- fylkesutvalet
- utdannings- og kompetanseutvalet
- kultur-, næring og folkehelseutvalet
- samferdselsutvalet
- kontrollutvalet

Fylkeskommunen sine ulike roller og planverk er omtalt i årsrapporten.

Fylkeskommunen sine viktigaste oppgåver i dag er:

- Vidaregåande opplæring (vidaregåande skoler, fagopplæring, vaksenopplæring mm.)
- Næringsutvikling (tilretteleggande verkemiddel for næringsutvikling og entreprenørskap)
- Samferdsel (fylkesvegane, fylkesvegferjer, kollektivtrafikk i fylket, ruteopplysning mm.)
- Offentleg tannhelseteneste
- Regional planlegging
- Forvalte regionale utviklingsmidlar (strategisk bruk av nærings- og distriktspolitiske virkemidlar)
- Kultur (fylkesbibliotek, spelemidlar til idrettsanlegg, midlar til kulturbygg, driftstilskot mm.)
- Folkehelse (pådrivar for regionalt og lokalt folkehelsearbeid)
- Internasjonalt arbeid

1. Driftsrekneskap

1.1 Driftsresultat

Møre og Romsdal fylkeskommune har i 2022 eit positivt netto driftsresultat korrigert for bundne fond på 184,4 mill. kroner i 2022 (tabell 1). Dette er ein auke på 180,1 mill. kroner samanlikna med budsjett for 2022, og ein reduksjon på 208,2 mill. kroner samanlikna med rekneskap for 2021.

i 1000 kroner	Rekneskap 2022	Budsjett 2022	Avvik	Rekneskap 2021
Brutto driftsinntekter	7 168 610	6 894 954	273 656	6 768 736
Brutto driftsutgifter	7 022 127	6 912 580	-109 547	6 450 764
Brutto driftsresultat	**146 483**	**-17 626**	**164 109**	**317 973**
Netto finansutgifter	415 508	428 500	12 992	320 801
Motpost avskrivingar	-481 778	-469 600	12 178	-419 168
Netto driftsresultat	**212 753**	**23 474**	**189 279**	**416 340**
Netto avsetningar til eller bruk av bundne fond	-28 355	-19 155	-9 200	-23 702
Netto driftsresultat korrigert for bundne fond	**184 398**	**4 319**	**180 079**	**392 638**

i 1000 kroner	Rekneskap 2022	Budsjett 2022	Avvik	Rekneskap 2021
i prosent av bruttoinntekt	2,6 %	0,1 %		5,8 %

Tabell 1: Netto driftsresultat korrigert for bundne fond

Netto driftsresultat korrigert for bundne fond i prosent av brutto driftsinntekter er på 2,6 prosent, som er 0,5 prosentpoeng lågare enn målsettinga på 3,3 prosent.

Avviket mellom rekneskap og budsjett for 2022 på 180,1 mill. kroner skyldast i hovudsak:

- Fylkeskommunen fekk om lag 112,8 mill. kroner meir enn budsjettert i statleg rammetilskot og fylkesskatt.
- Ikkje budsjetterte inntekter på 31,6 mill. kroner frå Havbruksfondet. Beløpet vart først kjend i desember 2022.
- Netto finansutgifter vart om lag 13 mill. kroner lågare enn budsjettert.
- Rammeområda har eit samla netto meirforbruk på om lag 4,6 mill. kroner. I dette er inkludert eit mindreforbruk på reserveposten på om lag 15,7 mill. kroner.
- Premieavviket viste ei mindreinntekt på om lag 16 mill. kroner.
- Pensjonspremien viste ei meirinntekt på om lag 38,3 mill. kroner.
- Det vart overført om lag om lag 9,4 mill. kroner meir til investeringsrekneskapen enn det som var budsjettert på rammeområda.

Netto driftsresultat disponerast på følgande måte:

i 1000 kroner	Rekneskap 2022	Budsjett 2022	Avvik	Rekneskap 2021
Netto driftsresultat	**212 753**	**23 474**	**189 279**	**416 340**
Disponering eller dekking av netto driftsresultat:				
Overføring til investering	230 184	220 745	9 439	223 952
Avsetting til bundne driftsfond	330 654	157 196	173 458	341 610
Bruk av bundne driftsfond	-302 299	-138 041	-164 258	-317 908
Avsetting til disposisjonsfond	132 102	132 102	0	168 686
Bruk av disposisjonsfond	-177 888	-348 528	170 640	0
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0	0
Sum disp. eller dekking av netto driftsresultat	**212 753**	**23 474**	**189 279**	**416 340**

Tabell 2: Disponering av netto driftsresultat

Det er i 2022 brukt 170,6 mill. kroner mindre av disposisjonsfondet enn det som vart budsjettert i 2022. Disposisjonsfondet per 31.12.2022 vart dermed på 901,6 mill. kroner, dvs. 12,6 prosent av brutto driftsinntekter.

1.2 Brutto driftsutgifter

Brutto driftsinntekter

i 1000 kroner	Rekneskap 2022	Budsjett 2022	Avvik	Rekneskap 2021
Rammetilskot	3 528 112	3 433 968	94 144	3 282 559
Inntekts- og formueskatt	1 926 252	1 907 614	18 638	1 793 756
Andre generelle driftsinntekter	71 429	39 800	31 629	44 500
Inntekter fra drift (inkl. øyremerka statl.overføringar)	1 642 817	1 513 572	129 245	1 647 921
Brutto driftsinntekter	**7 168 610**	**6 894 954**	**273 656**	**6 768 736**

Tabell 3: brutto driftsinntekter

Brutto driftsinntekter var i 2022 på totalt 7 168,6 mill. kroner, som er 273,7 mill. kroner høgare enn budsjett og 399,9 mill. kroner høgare enn i 2021.

Rammetilskotet

Rammetilskotet var på 3 528,1 mill. kroner inkl. skatteutjamninga i 2022, som gir ein meirinntekt på 94,1 mill. kroner sett i samanheng med budsjett. Meirinntekta skyldast i hovudsak følgjande:

- Skatteutjamninga i 2022 vart om lag 62,4 mill. kroner høgare enn føresett i budsjettet. Dette har samanheng med skatteinngangen i Møre og Romsdal fylke, sett i samanheng med skatteinngangen i resten av landet (spesiell høg skattevekst i Oslo pga. utbytteskatt for 2021).
- I nysaldert budsjett for 2022, vedteke av Stortinget 21.12.22, vart rammetilskotet til Møre og Romsdal fylkeskommune auka med totalt 32,3 mill. kroner. Aukinga gjaldt resterande kompensasjon for sviktande kollektivinntekter og utgifter knytt til KS-koronaavtalen.

Inntekts- og formuesskatt

Inntekts- og formuesskatt var på 1 926,3 mill. kroner i 2022, som er 18,6 mill. kroner høgare enn budsjettert.

Skatteinngangen vart spesielt høg mot slutten av året. Skatten for oktober, november og desember 2022 var 72 mill. kroner høgare enn for same periode i 2021. Skatteveksten er først og fremst eit resultat av avrekningar for inntektsåret 2021 (utbytteskatt). Denne veksten vert rekna som eit eingongsbeløp og får ikkje effekt dei komande år.

Andre generelle driftsinntekter

Andre generelle driftsinntekter var på 71,4 mill. kroner i 2022, som er ein auke på 31,6 mill. kroner samanlikna med budsjett. Endringa skuldast i hovudsak at overføring frå Havbruksfondet først vart først kjend mot slutten av året (utbetalt 22.12.2022).

Andre inntekter (inkl. øyremerka statlege overføringar)

Posten viser alle inntektene til fylkeskommunen sett i samanheng med sal av tenester (ferje, buss, hurtigbåt m.m.), samt overføringar av statlege ordningar for regional utvikling på ymse områder (spelemidlar, Innovasjon Norge, kulturtanken, regionalt forskingsfond m.m.).

Motposten er Andre utgifter (inkl. øyremerka statlege overføringar), sjå tabell 4 under. Dei to postane er inkludert i den totale økonomiske oversikta, men påverkar i liten grad netto driftsresultat (vil gå om lag i null).

Brutto driftsutgifter

	Rekneskap 2022	Budsjett 2022	Avvik	Rekneskap 2021
Sum bevillingar drift, netto	4 893 009	4 929 408	36 399	4 381 664
Avskrivingar	481 778	469 600	-12 178	419 168
Andre utgifter (inkl. øyremerka statl. overf.)	1 647 340	1 513 572	-133 768	1 649 932
Brutto driftsutgifter	**7 022 127**	**6 912 580**	**-109 547**	**6 450 764**

Tabell 4: brutto driftsutgifter

Brutto driftsutgifter var i 2022 på totalt 7 022,1 mill. kroner, som er 109,5 mill. kroner høgare enn budsjett.

Sum bevillingar drift, netto

Sum løyvingar drift netto, består av driftsrammene (fylkestingsrammene) til avdelingane korrigert for overføring til investering, bruk av bundne fond, premieavvik, pensjonspremien m.m. (jf. tabell 5).

Budsjettavvik på rammeområda

Fylkestinget deler dei frie inntektene på 10 fylkestingsrammer, utanom reserveposten. Driftsbudsjettet vert vedtatt som nettorammer, og hovudutvala kan omdisponere mellom sine utvalsrammer, jf. tabell 5:

tal i 1000 kroner		Rekneskap 2022	Budsjett 2022	Avvik 2022	Avvik 2021
D01	Fellesutgifter og utgifter til fordeling	71 525	76 113	4 588	4 930
D02	Politisk verksemd	28 250	26 715	-1 535	-1 360
D03	Stabsfunksjonar	215 564	233 398	17 834	31 953
D04	Lønsreservepost	0	15 692	15 692	10 782
D05	Kompetanseområdet	1 857 381	1 852 352	-5 029	27 668
D06	Fagskolane i Møre og Romsdal	14 793	23 952	9 159	8 420
D09	Tannhelseområdet	178 525	174 202	-4 323	6 852
D10	Kulturområdet	147 484	147 129	-355	1 139
D11	Næring	120 220	119 936	-284	18 104
D12	Samferdselsområdet	2 315 200	2 274 549	-40 651	23 208
D14	Sentrale kontrollorgan	7 684	8 025	341	226
	Sum netto bevillingar drift på rammeområda	**4 956 626**	**4 952 064**	**-4 562**	**131 922**

tal i 1000 kroner		Rekneskap 2022	Budsjett 2022	Avvik 2022	Avvik 2021
	Overføring til investering frå rammeområder	-9 439	0	9 439	14 917
	Avsetting til bundne fond rammeområder	-330 654	-157 196	173 458	126 950
	Bruk av bundne fond rammeområder	302 299	138 041	-164 258	-105 248
	Ufordelte utgifter (premieavvik)	12 493	-3 501	-15 994	-1 923
	Ufordelte utgifter (premiereduksjon KLP/SPK)	-38 316	0	38 316	8 760
	Sum bevillingar drift, netto	**4 893 009**	**4 929 408**	**36 399**	**175 378**

Tabell 5: Fylkestingsramme (+=mindreforbruk/-=meirforbruk)

Driftsrammene (Sum netto bevillingar drift, netto) var på 4 893 mill. kroner i 2022, som er 36,4 mill. kronar lågare enn budsjett. Rammeområda har eit samla netto meirforbruk på om lag 4,6 mill. kroner. Held ein utanom reserveposten på 15,7 mill. kroner, så gir dette eit meirforbruk på 20,3 mill. kroner.

D01 Fellesutgifter og utgifter til fordeling viser eit samla mindreforbruk på 4,6 mill. kroner i 2022. Dette skyldast i hovudsak forseinkingar på «Program – nye digitale arbeidsformer», samt at opplæringsaktiviteten har vore vesentleg mindre enn venta. Opplæringsaktiviteten vil aukast i 2023.

D03 Stabsfunksjonar har totalt sett et mindreforbruk på 17,8 mill. kroner. Av dette utgjer:

- Bygg- og eigedomstenester (BYE): 9,0 mill. kroner
- Stabsfunksjonar eksklusiv BYE: 8,8 mill. kroner

Også våren 2022 var stabsfunksjonane prega av koronapandemien. Fleire prosjekt, arrangement og opplæringstiltak både internt og mot eksterne har blitt skyvd til 2023.

Mindreforbruket på BYE skyldast i hovudsak ikkje avslutta vedlikehaldsprosjekt. Dette skyldast at avdelinga har hatt mangel på prosjektleiarar og at fleire prosjekt derfor har blitt forseinka. Over 90 prosent av dei ubrukte vedlikehaldsmidlane er knytt til prosjekt som er starta opp, og som vil bli ferdig i løpet av 2023

Resultatet for ramme D04 Lønnsreservepost viser ein mindreutgift på 15,7 mill. kroner i 2022. Dette skuldast i hovudsak at lønsoppgjeret knytt til forbunda, som var i streik, ikkje var på plass per 31.12.22. Lønnsoppgjeret vert utbetalt i mars 2023. Dette medfører ein lågare utgift for fylkeskommunen enn tidlegare føresett og estimert verknad utgjer om lag 7 mill. kroner.

D05 Vidaregåande opplæring har eit meirforbruk på 5,0 mill. kroner sett i samanheng med budsjett. Noko av meirforbruket i 2022 kan forklarast med auka utgifter som følgje av korona. 12 av 22 skoler hadde mindreforbruk, medan 10 hadde meirforbruk.

Dei 10 skolane med meirforbruk vil dekke dette inn gjennom trekk på rammene i 2023-2026.

D09 Tannhelse har eit meirforbruk på 4,3 mill. kroner sett i samanheng med budsjett. Dette skyldast at tannhelse tidlegare i 2022 reduserte ramma med 20 mill. kroner, pga. venta innsparingar grunna vakante stillingar. I løpet av hausten vart dei vakante stillingane noko redusert, og innsparingane vart derfor ikkje så store som venta.

D12 Samferdsel har eit samla meirforbruk på 40,7 mill. kroner sett i samanheng med budsjett. Det har vore ein sterk auke i indeks på kontraktar knytt til kollektivtransport og vedlikehald på fylkesvegar i 2022. Indeksutviklinga aleine har generert eit meirforbruk på 101,9 mill. kroner i 2022, derav 30 mill. kroner som vart lagt på budsjettrammene i løpet av året. Fylkesvegferjedrifta har gått med mindreforbruk i 2022, men i 2023 vil prisane på kontraktane auke betydeleg som følgje av prisstigninga.

1.3 Netto finansutgifter

Netto finansutgifter var på 415,5 mill. kroner, dvs. 13 mill. kroner lågare enn budsjett. Dette skuldast i hovudsak ein netto auke i renteinntektene og avkastning på kapitalfondet, med om lag 34 mill. kroner. Renteutgifter vart om lag 17 mill. kroner høgare enn budsjettert, og avdraga vart om lag 4 mill. kroner høgare.

1.4 Netto avsetning til eller bruk av fond

Dersom ein ikkje brukar alle statlege overføringane i løpet av kalenderåret, så er det mogleg å avsetje desse midlane til seinare år som bundne fond. I 2022 var netto avsetjing til bundne fond på 28,4 mill. kroner, jf. tabell 1. Sidan dette ikkje er frie midlar til fylkeskommunen sin eigen disposisjon, så kjem dette som ein korreksjon til netto driftsresultat. Avsettinga til bundne fond er ikkje kjent før ved avslutninga av årsrekneskapen.

2. Investeringsrekneskap

Investeringsrekneskapen hadde i 2022 eit samla finansieringsbehov på 2 315,5 mill. kroner, som er 340,4 mill. kroner lågare enn budsjettert.

i 1000 kr.	Korrigert budsjett 2022	Budsjett 2021	Avvik	Rekneskap 2020
Investeringar i varige driftsmidlar	2 258 310	2 586 216	-327 906	2 101 226
Tilskot til andres investeringar	411	0	411	0
Investeringar i aksjar og andelar i selskap	54 349	69 759	-15 410	16 586
Utlån av eigne midlar	2 469	0	2 469	431
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	**2 315 539**	**2 655 975**	**-340 436**	**2 118 243**
Kompensasjon for meirverdiavgift	382 659	454 025	-71 366	382 336
Tilskot frå andre	303 745	389 320	-85 575	220 567
Sal av varige driftsmidlar	951	0	951	482
Sal av finansielle anleggsmidlar	0	0	0	2 280
Utdeling frå selskap	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av eigne midlar	39 775	39 775	0	10 000
Andre inntekter	0	0	0	0
Bruk av lån	1 315 236	1 496 450	-181 214	1 283 903
Sum investeringsinntekter	**2 042 366**	**2 379 570**	**-337 204**	**1 899 568**
Videreutlån	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	**0**	**0**	**0**	**0**

i 1000 kr.	Korrigert budsjett 2022	Budsjett 2021	Avvik	Rekneskap 2020
Overføring frå drift	230 184	220 745	9 439	223 952
Avsettingar til bundne investeringsfond	-24 999	0	-24 999	-38 833
Bruk av bundne investeringsfond	51 165	25 676	25 489	29 250
Avsettingar til ubunde investeringsfond	0	0	0	-2 280
Bruk av ubundne investeringsfond	16 823	29 984	-13 161	6 586
Dekking av tidlegare års udekka beløp	0	0	0	0
Sum overføring frå drift og netto avsettingar	**273 173**	**276 405**	**-3 232**	**218 675**
Framført til inndekking i seinare år (udekka beløp)	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabell 6: Årsrekneskap 2022

Nedanfor har vi kommentert nokre av dei største avvika.

Kompetanseområdet

Det er investert til saman om lag 128,8 mill. kroner i utstyr og bygningar for kompetanseområdet i 2022. Dette er ein reduksjon på om lag 47,8 mill. kroner samanlikna med budsjett. Det er forsinka framdrift på fleire prosjekt i høve til budsjett. Dei største avvika er kommentert nedanfor.

- Prosjekt «Utstyr/universell utforming/ped. ombygging» viser eit mindreforbruk på om lag 9,8 mill. kroner som skuldast forseinka framdrift på nokre av prosjekta.
- Prosjekt «Spjelkavik Arena» viser eit mindreforbruk på om lag 12,4 mill. kroner. Dette skuldast at grunnentreprenør kom seinare i gang med masseutskiftinga enn føresett.
- Prosjekt «Ørsta vgs» viser eit mindreforbruk på om lag 26,3 mill. kroner i 2022. Mindreforbruket skuldast i hovudsak at betaling for tomtekjøp frå Ørsta kommune ikkje skjedde i 2022 som føresett i budsjettet.
- Prosjekt «Talevarslingssystem, alle skoler» viser eit mindreforbruk på om lag 9,1 mill. kroner i 2022. Mindreforbruket skuldast utsett/forseinka utlysing i 2022, arbeidet vil bli fullført i løpet av 2023.

Samferdselområdet

Det er investert til saman om lag 2 047,3 mill. kroner på samferdselsområdet i 2022. Dette er ein reduksjon på om lag 262,7 mill. kroner samanlikna mot budsjett.

Av dette utgjer investeringar i fylkesveg 2 005,6 mill. kroner. Mindreforbruket er på om lag 242,5 mill. kroner. Dette skriv seg frå netto meir- og mindreforbruk på fleire av prosjekta. Under er dei største avvika kommentert:

- Lade- og infrastruktur knytt til Nordmørspakken, Romsdalspakken og Ytre Sunnmøre viser eit samla mindreforbruk på om lag 115,1 mill. kroner i 2022. Overtaking av Rykkjem ferjekai er forseinka og vil først skje i 2023. Del 2 av Romsdalspakken, Sølsnes- Åfarnes er forseinka, overtaking her er planlagt i 2024. Ytre Sunnmøre er forseinka grunna behov for å avklare krav til kontroll og godkjenning av dokumentasjon, og vil bli sluttført i 2023.
- Utbetring veg viser eit meirforbruk på om lag 38 mill. kroner i 2022. Om lag 16,6 mill. kroner skuldast at breiddeutviding på eksisterande veg (Nordøyvegen, Austnes-Ulla) vart ferdigstilt i 2022. Omfang og kostnader på breiddeutvidinga vart noko høgare enn venta. Pga. prisvekst og ønske om å ferdigstille planlagde strekningar vart det også meirforbruk på forsterkningsprosjekta på om lag 12 mill. kroner.
- Ferjekaier viser eit meirforbruk på om lag 28 mill. kroner i 2022. Det har vore eit meirforbruk på ferjekaiene i Romsdalspakken del 1 (Sølnes-Åfarnes) på om lag 46 mill. kroner pga. høgare entreprisekostnad enn venta. Netto mindreforbruk på dei øvrige prosjekta skuldast i hovudsak sein oppstart.

- Bruer viser eit samla mindreforbruk på om lag 110 mill. kroner i 2022, der om lag 81 mill. kroner skuldast forseinka oppstart på Nerlandsøybrua. Ei rekke andre prosjekt er også utsett eller forseinka.
- Tunellar viser eit mindreforbruk på om lag 33 mill. kroner i 2022. Mindreforbruket skuldast i hovudsak forseinka oppstart. Anleggstart på Remetunnelane vart utsett til 2023.
- Trafikktryggingstiltak viser eit mindreforbruk på om lag 18 mill. kroner. 5 mill. kroner er knytt til utsett gjennomføring av TS-tiltak ved Eiksundsambandet. Resten av mindreforbruket skuldast i hovudsak manglande kapasitet i eksisterande kontraktar.

- Prosjekt Rassikring viser eit meirforbruk på om lag 35,6 mill. kroner i 2022. Meirforbruket skuldast m.a. auka kostnader knytt til løns- og prisstigning i 2022. Det har i byggeperioden vore utfordringar m.a. med dårleg fjell, ras og manglande straumtilgang. Fylkeskommunedirektøren reknar med at dette vil medføre ein samla meirkostnad på om lag 50 mill. kroner samanlikna med prisjustert kostnadsramme.
- Prosjekt Nordøyvegen viser eit mindreforbruk på om lag 43,1 mill. kroner i 2022. Prosjektet fekk auka kostnader pga. løns- og prisvekst i 2022 som vart dekt opp av usikkerheitsavsetninga. Delar av mindreforbruket i 2022 vil finansiere restkostnader i 2023. Det vil bli lagt fram ei eiga sak til fylkestinget om Nordøyveg-prosjektet i løpet av 2023.

Resterande beløp på om lag 41,6 mill. kroner er system og utstyr knytt til Fram, bussdepot og trafikkterminaler.

Finansiering

Lånemidlar har finansiert 1 315,2 mill. kroner av investeringane i 2022, noko som er 181,2 mill. kroner lågare enn budsjettert. Dette skyldast lågare investeringsutgifter.

3. Finansielle måltall

Kommunelova set krav til at fylkestinget sjølv skal vedta sine finansielle måltal for fylkeskommunen sin økonomi. Formålet med finansielle måltal er å synleggjere fylkestinget sitt ansvar for å ivareta det økonomiske handlingsrommet i eit langsiktig perspektivet. Møre og Romsdal fylkeskommune har følgande måltal som ein ønsker å sette fokus på:

3.1 Netto driftsresultat

Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) har anbefalt at fylkeskommunane bør ha eit måltal for netto driftsresultat på om lag 4 prosent (korrigert for bundne midlar) som ein buffer mot:

- svingingar i rentenivået og drivstoffpris
- kapitalslit (avskrivingar) - spesielt viktig sett i samanheng med fylkesreforma i 2010 (auka vedlikehaldsetterslep)
- for å bygge opp reservar til framtidige investeringar

Møre og Romsdal fylkeskommune sitt måltal er f.t. på 3,3 prosent.

Figur 1 viser netto driftsresultat dei siste 5 åra, samt budsjett for inneverande økonomiplanperiode.

Figur 1: Netto driftsresultat korrigert for bundne fond

Møre og Romsdal fylkeskommune hadde i 2022 eit netto driftsresultat korrigert for bundne midlar på 2,6 prosent, av brutto driftsinntekter. I 2021 var tilsvarande tall på 5,8 prosent. Netto driftsresultat er 0,7 prosentpoeng lågare enn målsettinga for 2022. Dei komande åra vil netto driftsresultat reduserast betydeleg (figur 1). Dette skyldast mellom anna auka prisvekst, auka renteutgifter og høge investeringar som fører til auke avdrag og rente (jf. Økonomiplan med handlingsprogram 2023-2026).

3.2 Disposisjonsfond

Den finansielle handlefridomen i drift kan styrkast gjennom å auke frie driftsfond/ disposisjonsfond, slik at fondsmidlane kan nyttast til dekke uventa meirutgifter i enkeltår.

Størrelsen på disposisjonsfondet er eit uttrykk for kor stor økonomisk buffer fylkeskommunen har til den løpande drifta, og kor stor økonomisk handlefridom fylkeskommunen har i åra som kjem. TBU og Kommunenes Sentralforbund (KS) anbefaler at størrelsen på driftsfondet helst bør være på minst 10 prosent av brutto driftsinntekter. Vedtatt måltal for Møre og Romsdal fylkeskommune er på 10 prosent.

Figur 2 viser utviklinga til disposisjonsfondet til Møre og Romsdal fylkeskommune dei siste fem åra, samt budsjett for inneverande økonomiplanperiode.

Figur 2: Disposisjonsfond

Per 31.12.2022 var disposisjonsfondet på 12,6 prosent mot 14,0 prosent i 2021. Sidan 2020 har disposisjonsfonda vore over målsettinga på 10 prosent. Økonomiplan 2023-2026 viser at disposisjonsfondet truleg vert redusert dei komande åra pga. av fallande netto driftsresultat som ein følgje av den økonomiske situasjonen (sjå omtale under netto driftsresultat over).

3.3 Langsiktig lånegjeld og gjeldsgrad

Ved utgangen av 2022 var Møre og Romsdal fylkeskommune si lånegjeld på 9 026,8 mill. kroner. Dette er ei auke på 906,2 mill. kroner frå året før.

For å berekne ei meir korrekt lånegjeld, så har vi korrigert for ubundne investeringsfond og for ekstraordinære inntekter som er spesielle for Møre og Romsdal fylkeskommune. Ferjeavløysingsmidlar og lån dekt av andre er døme på slike ekstraordinære inntekter.

Figur 3 nedanfor viser utviklinga i Møre og Romsdal fylkeskommune sin korrigerte lånegjeld dei siste 5 åra, samt budsjett for inneverande økonomiplanperiode.

Figur 3: Korrigert lånegjeld

Korrigert gjeldsgrad var ved utgangen av 2022 på 98 prosent av brutto driftsinntekter. KS og TBU sin anbefaling er at fylkeskommunane bør ligg på omtrent 60 prosent for å ha økonomisk handlerom til investeringar. Ei lånegjeld på over 90 prosent definerer dei som «rød sone», dvs. at fylkeskommunen har lite handlingsrom til investeringar. Figur 3 viser at Møre og Romsdal allereie i 2020 var over anbefalinga på 90 prosent. Ny målsetting vart av fylkestinget satt til 120 prosent for perioden 2023-2026. Lånegjelda vil i inneverande økonomiplanperiode auke til om lag 138 prosent i 2026.

Den høge lånegjelda inneber at fylkeskommunen vil være økonomisk sårbar sett i samanheng med ein auke i lånerenta. Stresstest per 31.12.22 viser at Møre og Romsdal fylkeskommune vil få ein årleg auka på om lag 53,4 mill. kroner ved en renteauke på 2 prosentpoeng, utover dagens nivå.

Av renteeksponert gjeld utgjer fastrenteavtalar 47,3 prosent. Finansreglementet krev at minst 30 prosent av fylkeskommunale innlån skal vere til fast rente.

4. Handlingsprogram

Fylkeskommunedirektøren har vektlagt gode samanhengar i plansystemet som gir

moglegheit for oversikt og oppfølging til tross for kompleksiteten som følger av berekrafts-tilnærminga. Heile plansystemet, slik det er vedtatt i Regional planstrategi for Møre og Romsdal 2021-2024 (RPS), er utleia frå dei tre berekraftsdimensjonane og bygger på 4 knaggar:

- Samarbeidsfylket: Møre og Romsdal skal vere eit føregangsfylke på samarbeid
- Miljøfylket: Møre og Romsdal skal vere miljøfylke nr. 1
- Inkluderings- og kompetansefylket: Møre og Romsdal skal vere eit attraktivt og mangfaldig fylke der folk vel å bu

- Verdiskapingsfylket: Møre og Romsdal skal ha eit internasjonalt leiande næringsliv og ein innovativ offentleg sektor

Desse fire knaggane er gjennomgåande i regional planstrategi, fylkesplan, fylkesstrategiane, resultatmål, handlingsprogrammet i økonomiplanen og verksemdsplanar.

Plan og bygningsloven har krav om at alle regionale planar skal ha eit handlingsprogram der det går fram ressursbehov, kven som er ansvarleg organ og samarbeidspartnarar for gjennomføringa av planen. Handlingsprogrammet skal ikkje berre vere eit styringsdokument for fylkestinget, men også vise fylkeskommunen sine samarbeidspartnarar kva vi vil prioritere. Handlingsprogrammet skal etter plan og bygningslova vedtakast av fylkestinget sjølv.

Måla i handlingsprogrammet for 2022 på samarbeidsfylket er langt på veg nådd for 2022. Fylkeskommunen står fram som ein sentral aktør for å få til erfaringsdeling og kompetansebygging i fylket. Dei større tverrfaglege satsingane til fylkeskommunen gir gevinst i form av auka samarbeid både internt og eksternt. Det er også gjort mykje for å nå måla for miljøfylket. Heile organisasjonen er iferd med å dreie si drift og utviklingsoppgåver for å møte det grøne skiftet. Dette er i hovudsak gjort utan tilføring av ekstra ressursar. Her trengs ein enno sterkare innsats framover for å nå nasjonale og globale mål.

Fylkeskommunen har særleg mange verkemiddel for å nå måla som er sett for inkluderings- og kompetansefylket, og kan vise til gode resultat på gjennomføring i vidaregåande skole og karriererettleiing. Fylkeskommunen har hatt meir arbeid med integrering og kvalifisering av flyktningar i 2022 grunna krigen i Ukraina. Tal kollektivreiser er i ferd med å normalisere seg etter nedgangen som kom med koronapandemien. Det same gjeld tannhelse, som er iferd med å hente inn etterslep i sitt tilbod som kom med pandemien, men her ser vi no teikn på at bemanningsutfordringar påverkar måloppnåinga for tannhelsetilstand hos målgruppene. Kultursektoren nådde også i stor grad måla som var sett, og i 2022 var frivillig sektor gitt ekstra merksemd gjennom mange arrangement i samband med Frivilligheitas år. Når det gjeld måla for verdiskapingsfylket så er det delt ut midlar og sett i verk ein rekke tiltak for å betre konkurransevilkåra for næringslivet, men vi ser at høg aktivitet i næringslivet har gitt noko lågare tal nyetableringar i 2022 samanlikna med året før. Også vegavdelinga har i stor grad nådd dei fleste av sine mål, men målet for dekktilstand og vedlikehaldsetterslep er ikkje innfridd. Måloppnåinga på måla i handlingsprogrammet kan ein lese meir om i årsrapporten.

5. Tvistar

Fylkeskommunen har over noko tid hatt to aktive konfliktsaker med Fjord 1. Disse er som føljer:

- Rabattkompensasjonssaka, som vart avslutta med rettsforlik i 2022.
- Årsoppgjer på to nettokontrakter - Midtre Sunnmøre og Romsdalspakken frå år 2018 og 2019.

Møre og Romsdal fylkeskommune meiner framleis å ha eit tilgodehavande mot Fjord 1 på om lag 20,9 mill. kroner for årsoppgjera 2018 og 2019. Fjord 1 meiner eit eventuelt krav for 2018 og 2019 er oppgjort i rabattkompensasjonsforliket. Fylkeskommunen bestrider dette. For å avbryte eventuell forelding vart det i februar 2023 tatt ut stevning i saka.

6. Likestilling, inkludering og mangfald

Tiltak som sikrar inkludering og deltaking for alle er prioritert av fylkeskommunen. Universell utforming handlar om at alle skal kunne delta på ein likeverdig måte. Våre rådgivande utval; eldrerådet, ungdomspanelet og rådet for likestilling av

funksjonshemma er viktige for å lykkast med dette. Desse har jamlege møte gjennom året og gir råd til utviklinga av fylkeskommunen. Universell utforming skal ligge i botn for vårt tenestetilbod på alle fagområde.

På driftssida er det arbeidd med universell utforming av alle lokale som tilbyr fylkeskommunale tenester, slik som dei vidaregåande skolane, tannhelseklinikkane, trafikkterminalar og administrasjonsbygg. Det same gjeld for utforming av tilbod i dei ulike fag- og tenesteområda der det m.a. blir stilt eksplisitte krav i kontraktar med dei som driftar tilboda

våre, slik som t.d. innanfor kollektivtilbodet med buss, båt og ferje. Universell utforming ligg også i botn for vårt samarbeid med kommunane om til dømes by- og tettstadsutvikling.

For å møte krava til universell utforming av offentlege nettstadar og digitale løysingar, har vi i 2022 utarbeidd tilgjengelegheitserklæring for nettsider knytt til fylkeskommunen. Vi har og gjennomført kurs i universell utforming av dokument, og dei nye lovkrava som trer i kraft 01.02.23. Ved kjøp av nye digitale tenester og verktøy som fylkeskommunen har behov for, blir det stilt krav om universell utforming.

Fylkesplan for Møre og Romsdal er overordna plandokument for all regional utvikling. Eit av resultatmåla er likestilling og inkludering med mål om reelle valmoglegheiter innanfor utdanning og arbeidsliv for alle.

All rekruttering til Møre og Romsdal Fylkeskommune skal legge vekt på likestilling mellom kjønn og mellom minoritetar og majoritetar i alle delar av organisasjonen.

Grunnlaget for vurdering i all rekruttering skal vere:

- Utdanning, kompetanse, erfaring, kjønn og mangfald, jf. Lov om likestilling og forbod mot diskriminering.
- Likestilling og mangfald skal være ein del av vurderinga ved samansetting av team og organisasjon.

I rekrutteringsprosessen blir ikkje enkeltgrupper nemnd særskilt, men ved utlysinga av stillingar oppfordrar fylkeskommunen om at alle med relevant kompetanse er velkomne til å søke på alle stillingar. Leiarar med ansvar for rekrutteringa er også pålagt, og har ansvaret for, at all rekruttering er i tråd med krava i lova. Dette vert også poengtert ved tilsetting av nye leiarar.

Ved utgangen av 2022 var det i Møre og Romsdal fylkeskommune totalt 2 656 tilsette fordelt på 2 427 årsverk. Av desse var 1 610 kvinner (60,6 prosent) og 1 046 menn (39,4 prosent). Toppleiargruppa i fylkeskommunen, består av 4 kvinner og 6 menn. Kjønnsfordelinga mellom leiande stillingar er på 56 prosent kvinner og 44 prosent menn.

Møre og Romsdal fylkeskommune kartlegg kvart år lønnsforhold etter kjønn. Resultatet av kartlegginga publiserast i årsrapporten. Møre og Romsdal fylkeskommune har som målsetjing at likt arbeid skal gi lik lønn uavhengig av kjønn.

Fylkeskommunen vedtok i 2022 ein handlingsplan for likestilling. I steg 1 inneheld planen innsatsområda som vart anbefalt av Europakommisjonen og forskningsrådet. Kvart innsatsområde inneheld fleire delmål som konkretiserer og målrettar arbeidet med likestilling. Handlingsplanen vil i steg 2 vidareutviklast til å ta opp i seg alle områda som er nemnt i likestilling- og diskrimineringslova. Handlingsplan for likestilling skal sikre at alle arbeidstakarar skal ha like moglegheiter til arbeid, utvikling (fagleg og personleg), opplæring, avansement og lønsvekst uavhengig av kjønn.

HMS-system

Arbeidet med helse, miljø og sikkerheit (HMS) inngår som ein del av den heilskaplege verksemdstyringa og kvalitetsarbeidet i fylkeskommunen, jf. eige punkt nedanfor om styring og kontroll. Styrande dokument for HMS-arbeidet og dokumentasjon på korleis vi følgjer opp skal inngå i fylkeskommunen sitt kvalitetssystem. Nytt kvalitetssystem, Compilo, vil kome på plass i løpet av 2023.

Kvart år blir det utarbeidd ein eigen HMS-årsrapport som blir behandla i Hovudsamarbeidsutvalet (HSAMU). Rapporten for 2022 blir behandla den 20.04.2023 og vil vere offentleg tilgjengeleg.

7. Styring og kontroll

I samsvar med § 25 i kommunelova skal fylkeskommunedirektøren innrette verksemda på ein slik måte at den er underlagt ein forsvarleg kontroll. I det daglege har kvar direktør ansvar for å etablere og følge opp styrande dokument som sikrar etterleving av lover og reglar innafor sitt fag- og tenesteområde. Fylkeskommunedirektøren har regelmessige møter med toppleiargruppa og stab.

I 2020 vedtok fylkestinget organisasjonsstrategien for Møre og Romsdal. Organisasjonsstrategien er den felles plattforma vår for korleis vi som organisasjon skal løyse samfunnsoppdraget vårt best mogleg, slik at vi når måla i den regionale planstrategien og FN sine berekraftsmål. Den gjer greie for visjon, verdigrunnlag og innsatsområde med

prinsipp for korleis vi skal arbeide og lære saman, og korleis vi skal styre og leie Møre og Romsdal fylkeskommune som organisasjon for å nå måla.

Organisasjonsstrategien omtalar:

- Samfunnsoppdrag, visjon og verdiar
- Plansystem og verksemdstyring
- Organisasjons- og tenesteutvikling
- Leiar- og medarbeidarskap i ein lærande organisasjon
- Arbeidsmiljø og HMS.

Som eit ledd i oppfølging av organisasjonsstrategien vart det etablert eit program for Nye digitale arbeidsformer. I alt omfattar programmet sju prosjekt. Dei har eit felles mål om å forbetre arbeids- og samhandlingsformene i heile organisasjonen, samt løyse lovpålagte krav knytt til internkontroll/eigenkontroll, informasjonssikkerheit og personvern, kommunikasjon, saksbehandling, arkiv og HR-prosessar. I første kvartal 2023 er det gjort innkjøp av digital støtte for nytt intranett (Innsida) og for heilskapleg verksemdstyring gjennom verksemdstyringssystemet Framsikt og kvalitetssystemet Compilo.

Fylkeskommunedirektøren er opptatt av å følge opp anbefalingane frå kontrollutvalet på bakgrunn av dei undersøkingar og forvaltningsrevisjonar som vart gjennomført i 2021 og i 2022. I 2021 vart det gjennomført ei undersøking av verksemdstyring og intern kontroll i fylkeskommunen. Fylkestinget slutta seg til dei anbefalingane som er gitt og dei handlingsplanane som er laga og som fylkeskommunedirektøren skal følgje opp. Tiltaka i handlingsplanen er nært knytt til gjennomføring av program for «Nye digitale arbeidsformer», og då særleg dei to prosjekta som gjeld verksemdstyring og kvalitetssystem. I samspel mellom desse to prosjekta er det utvikla ein modell for heilskapleg verksemdstyring (sjå figur 4):

Figur 4: Bilete av heilskapleg verksemdstyring med elementa: planlegg, vurder risiko, utfør, kontroller, følg opp, korriger og lær.

Heilskapleg verksemdstyring/kvalitetsleiing inneber å «gjere dei rette tinga» og «gjere tinga rett»:

- Styre/leie arbeidsprosessane i samsvar med gjeldande lover og forskrifter på ein slik måte at vi kan nå måla i den regionale planstrategien og FN sine berekraftsmål.
- Lage planar for å gjennomføre politiske vedtak og rapportere på disse.

- Følgje opp alle verksemdsområda fylkeskommunen har ansvar for ved å sjekke tilstand (eigenkontroll/intern kontroll), vurdere behov og forbetringar, risikovurdere kva som er viktigast og prioritere tiltak/korrigeringar.

I heilskapleg verksemdstyring legg fylkeskommunedirektøren vekt på at fylkeskommunen skal ha ei risikobasert tilnærming til korleis vi gjer prioriteringar, og korleis vi utøver intern kontrollen for all verksemd og ikkje berre for HMS. Den heilskaplege forståinga av verksemdstyringa skal vere gjennomgåande i fylkeskommunen sin organisasjon og i det tverrfaglege samarbeidet på tvers av linjer og nivå i organisasjonen. Det blir lagt opp til eit sertifiserbart kvalitetssystem etter ISO 9001, eit overordna kvalitetssystem som skal gjelde heile fylkeskommunen.

For å gje betre oversikt over aktivitetane i verksemdstyringa er det utvikla eit styringsårshjul der intern kontroll skal inngå som ein integrert del av verksemdstyringa. I verksemdstyringa er det lagt opp til tertialvis rapportering av økonomien i fylkeskommunen. Hovudmåla med resultatmål og tilhøyrande måleindikatorar vert rapportert tertialvis til administrasjonen og årleg til fylkestinget. I årsrapporten for 2022 vil ein finne meir informasjon om måloppnåing i 2022. For å sikre at vi arbeider i samsvar med formelle krav og styrande dokument og at vi sikrar at vi følgjer opp politiske vedtak og at vi korrigerer og lærer, blir det arbeidd for opplegg for å utvikle leiardialogen og leiinga sin gjennomgang av verksemda. Det er m.a. etablert eit eige fagnettverk for kvalitetsarbeid og intern kontroll som har nær kopling til fylkeskommunen si plangruppe.

8. Etikk

FN sine berekraftmål utgjer det overordna rammeverket for utviklinga av Møre og Romsdal som region og for organisasjonen vår. Det er ein føresetnad for berekraftig utvikling at det er tilgang til rettsvern for alle, med velfungerande, ansvarlege og inkluderande institusjonar på alle område. Møre og Romsdal fylkeskommune sin visjon og verdigrunnlag er den raude tråden og den etiske grunnmuren som skal sikre fylkeskommunen, som ein velfungerande, ansvarleg og inkluderande institusjon. Dei etiske retningslinjene konkretiserer korleis medarbeidarane skal opptre for å handle på ein måte som sikrar god etisk praksis.

Felles refleksjon over praksis som involverer både politisk nivå og tilsette, er ein føresetnad for at visjonen og verdigrunnlaget skal bli ein del av vår organisasjonskultur. Våre leiarar skal legge til rette for at tilsette er kjent med, og har forstått fylkeskommunen sine etiske retningslinjer. Leiarar har eit særleg ansvar for å tydeleggjere kva som er etisk forsvarleg åtferd, legge til rette for etisk refleksjon over praksis, og byggje ein kultur basert på openheit og tillit.

I 2018 vedtok fylkestinget, etter ein brei prosess internt i fylkeskommunen, dei nye etiske retningslinjene. Desse legg eit godt grunnlag for forståing av kva som er god etisk praksis. Ein god etisk standard på alt vi gjer er avgjerande for at dei som tek i mot våre tenester, eller som vi samarbeider med, skal ha tillit til oss.

I toppleiarmøtet i august vart det vedtatt å oppdatere dei etiske retningslinjene i tråd med den nye organisasjonsstrategien. Avdelingane skal gjennomgå retningslinjene på nytt når dette arbeidet er sluttført. Etikk skal også inn som tema i introduksjonsprogrammet for nytilsette.

9. Utfordringane framover

Møre og Romsdal fylkeskommune har store utfordringar i åra som kjem. Dei viktigaste utfordringane kan vi summere opp slik:

- På grunn av høg lånegjeld er fylkeskommunen spesielt utsett for endringar i rentesatsen. I løpet av 2022 har Norges Bank auka styringsrenta med 2,25 prosentpoeng, og er for tiden på 2,75 prosent. Det er varsla ein ytterlegare auke i styringsrenta våren 2023.
- Nytt inntektssystem er ute på høyring. Dette kan føre til ein reduksjon i rammetilskotet på opp til 187 mill. kroner for Møre og Romsdal fylkeskommune. Dersom dette vert vedtatt av Stortinget vil det føre til store endringar i drifta til Møre og Romsdal fylkeskommune dei komande åra.
- Den sterke prisveksten i 2022 vart ikkje kompensert i statsbudsjettet for 2023. Kostnadane på drift- og vedlikehald av vegane har auka betydeleg dei siste åra, noko som gjeld heile landet. Fylkeskommunen skal i løpet av planperioden lyse ut fleire nye drifts- og fagkontraktar, og det er stor risiko for at prisane aukar også på dei. Med bakgrunn i dette så må tenestenivået reduserast dei komande åra for å kompensere for prisveksten.
- Risiko knytt til stor svingingar i kostnadsindeksar på buss-, hurtigbåtar- og ferjekontraktar.

- Vi har i løpet av 2022 mottatt dei siste utbetalingane av korona-midlar når det gjeld kollektiv. Etterverknadene spesielt på trafikk- og inntektsbortfall i kollektivdrifta (særleg på buss) vil kunne påverke oss i åra som kjem.
- Aukande vedlikehaldsetterslep for investeringar og vedlikehald av fylkesvegnettet (asfalt, vegforsterkning og liknande).
- Manglande statleg dekning av auka ferjekostnader(m.a. som følgje av overgangen til miljøteknologi).
- Etterleve tunnelsikkerheitsforskrifta
- Vi opplevde i 2022 ei dramatisk auke i trafikkulykker. Godt vedlikehald er viktig for å betre trafikksikkerheita på vegane våre.
- Risiko knytt til klimaendringar, dvs. auka skredaktivitet (jordskred, flaumskred og sørpeskred).
- Klima- og miljøutfordringane – «det grøne skiftet» krev store investeringar mellom anna innan samferdselssektoren.
- Bygningsmassen er i hovudsak i god teknisk stand. Likevel har enkelte skolebygg til dels store behov for opprusting.
- Demografiske endringar – aldrande befolkning og for fylkeskommunen sin del, mindre overføringar frå staten pga. færre ungdommar i alderen 16-19 år.
- Teknologiutvikling/digitalisering krev nye arbeidsformer og nye verktøy.

Med bakgrunn i dei utfordringane som Møre og Romsdal fylkeskommune stod overfor i økonomiplan 2021-2023 så vedtok Fylkestinget i desember 2019 betydelege innsparingstiltak for å redusere det samla kostnadsnivået og betre netto driftsresultat. Dette var viktige tiltak, som har bidratt til at fylkeskommunen har fått ein betre økonomi dei siste åra.

Med bakgrunn i dagens økonomiske situasjon med prisvekst og renteauke, så er det igjen behov for nye innsparingstiltak i 2023 og i åra som kjem. Det er allereie innarbeid innsparingar i budsjettet for 2023 på om lag 150-160 mill. kroner, og ytterlegare 100 mill. kroner frå 2024.

Årsrekneskap

Økonomisk oversikt etter art - drift

(i 1000 kr.)

		Note	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphaveleg budsjett 2022	Rekneskap 2021
1	Rammetilskot		3 528 112	3 433 968	3 437 100	3 282 559
2	Inntekts- og formuesskatt		1 926 252	1 907 614	1 735 500	1 793 756
3	Eigedomsskatt		0	0	0	0
4	Andre skatteinntekter		9 414	9 000	9 000	9 018
5	Andre overføringar og tilskot frå staten		435 163	262 984	32 219	458 777
6	Overføringar og tilskot frå andre		579 118	619 871	606 891	455 215
7	Brukarbetalingar		19 363	16 451	16 041	19 714
8	Sal- og leigeinntekter	19	671 188	645 066	675 691	749 698
9	**Sum driftsinntekter**	**1**	**7 168 611**	**6 894 954**	**6 512 442**	**6 768 736**
10	Lønnsutgifter	1,15	1 606 463	1 585 140	1 516 582	1 527 543
11	Sosiale utgifter	1	449 269	399 101	414 031	385 833
12	Kjøp av varer og tenester	1,16	3 651 596	3 544 833	3 197 559	3 428 673
13	Overføringar og tilskot til andre	1	833 021	913 906	750 328	689 546
14	Avskrivingar	4	481 778	469 600	469 600	419 168
15	**Sum driftsutgifter**		**7 022 127**	**6 912 580**	**6 348 100**	**6 450 764**
16	**Brutto driftsresultat**		**146 484**	**-17 626**	**164 342**	**317 973**
17	Renteinntekter		-64 631	-30 600	-30 600	-28 584
18	Utbytter		-2 500	-2 500	-2 000	-2 750
19	Gevinstar og tap på finansielle omløpsmidlar	7	2 495	0	0	-7 710
20	Renteutgifter		161 444	146 900	146 900	81 245
21	Avdrag på lån	10	318 700	314 700	303 600	278 600
22	**Netto finansutgifter**	**1**	**415 508**	**428 500**	**417 900**	**320 801**
23	Motpost avskrivingar		-481 778	-469 600	-469 600	-419 168
24	**Netto driftsresultat**		**212 753**	**23 474**	**216 042**	**416 340**
	Disponering eller dekking av netto driftsresultat:					
25	Overføring til investering		230 184	220 745	217 300	223 952
26	Avsettingar til bundne driftsfond	13	330 654	157 196	0	341 610
	Bruk av bundne driftsfond	13	-302 299	-138 041	0	-317 908
27	Avsettingar til disposisjonsfond		132 102	132 102	0	168 686

		Note	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphaveleg budsjett 2022	Rekneskap 2021
	Bruk av disposisjonsfond		-177 888	-348 528	-1 258	0
27a	Bruk av tidlegare års mindreforbruk					
28	Dekking av tidlegare års meirforbruk					
29	**Sum disponeringar eller dekking av netto driftsresultat**		**212 753**	**23 474**	**216 042**	**416 340**
30	**Framført til inndekking i seinare år (meirforbruk)**		**0**	**0**	**0**	**0**
	Linje 25 Overføring til investering er fordelt slik:					
	Vedtatt av fylkesting		220 745	220 745	217 300	209 035
	Rammeområdene		9 439	0	0	14 917
	Sum		**230 184**	**220 745**	**217 300**	**223 952**

Bevillingsoversikter - drift

(i 1000 kr.)

		Note	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphaveleg budsjett 2022	Rekneskap 2021
1	Rammetilskot		3 528 112	3 433 968	3 437 100	3 282 559
2	Inntekts- og formuesskatt		1 926 252	1 907 614	1 735 500	1 793 756
3	Eigedomsskatt		0	0	0	0
4	Andre generelle driftsinntekter		71 429	39 800	39 800	44 500
5	**Sum generelle driftsinntekter**		**5 525 793**	**5 381 382**	**5 212 400**	**5 120 815**
6	Sum bevillingar drift, netto		4 893 009	4 929 408	4 578 458	4 381 664
7	Avskrivingar	4	481 778	469 600	469 600	419 168
8	**Sum netto driftsutgifter**		**5 374 787**	**5 399 008**	**5 048 058**	**4 800 832**
9	**Brutto driftsresultat**		**151 006**	**-17 626**	**164 342**	**319 983**
10	Renteinntekter		59 422	30 600	30 600	26 498
11	Utbytter		2 500	2 500	2 000	2 750
12	Gevinstar og tap på finansielle omløpsmidlar	7	-2 495	0	0	7 710
13	Renteutgifter		-160 758	-146 900	-146 900	-81 169
14	Avdrag på lån	10	-318 700	-314 700	-303 600	-278 600
15	**Netto finansutgifter**		**-420 031**	**-428 500**	**-417 900**	**-322 811**
16	Motpost avskrivingar		481 778	469 600	469 600	419 168
17	**Netto driftsresultat**		**212 753**	**23 474**	**216 042**	**416 340**
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
18	Overføring til investering		230 184	220 745	217 300	223 952

		Note	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphaveleg budsjett 2022	Rekneskap 2021
19	Avsettingar til bundne driftsfond	13	330 654	157 196	0	341 610
	Bruk av bundne driftsfond	13	-302 299	-138 041	0	-317 908
20	Avsettingar til disposisjonsfond		132 102	132 102	0	168 686
	Bruk av disposisjonsfond		-177 888	-348 528	-1 258	
20a	Bruk av tidlegare års mindreforbruk					
21	Dekking av tidlegare års meirforbruk					
22	**Sum disponeringar eller dekking av netto driftsresultat**		**212 753**	**23 474**	**216 042**	**416 340**
23	**Framført til inndekking i seinare år (meirforbruk)**		**0**	**0**	**0**	**0**

Sum bevillingar drift, netto

(i 1000 kr.)

	Fylkestingsramme	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphaveleg budsjett 2022	Rekneskap 2021
D01	Fellesutgifter og utgifter til fordeling	71 525	76 113	57 339	42 602
D02	Politisk verksemd	28 250	26 715	25 644	27 231
D03	Stabsfunksjonar	215 564	233 398	190 328	199 867
D04	Reservepost	0	15 692	66 696	0
D05	Vidaregåande opplæring	1 857 381	1 852 352	1 765 089	1 745 577
D06	Fagskolane i Møre og Romsdal	14 793	23 952	17 577	11 542
D09	Tannhelsetenester	178 525	174 202	161 584	167 150
D10	Kulturtenester	147 484	147 129	143 643	134 354
D11	Regional- og næringsutvikling	120 220	119 936	79 837	96 311
D12	Samferdselstenester	2 315 200	2 274 549	2 046 620	2 061 270
D14	Sentrale kontrollorgan	7 684	8 025	7 697	8 120
	Sum netto bevillingar drift på rammeområda	**4 956 626**	**4 952 064**	**4 562 054**	**4 494 023**
	Overføring til investering frå rammeområder	-9 439			-14 917
	Bruk av bundne fond rammeområder	302 299	138 041		317 908
	Avsetning til bundne fond	-330 654	-157 196		-341 610
	Ufordelte utgifter (premieavvik)	12 493	-3 501	16 404	-64 980
	Ufordelte utgifter (premiereduksjon KLP/SPK)	-38 316			-8 760
	Ufordelte utgifter (red. aga)				
	Sum bevillingar drift, netto	**4 893 009**	**4 929 408**	**4 578 458**	**4 381 664**

Bevillingsoversikter - investering

(i 1000 kr.)

		Note	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphaveleg budsjett 2022	Rekneskap 2021
1	Investeringar i varige driftsmidlar	4	2 258 310	2 586 216	2 540 400	2 101 226
2	Tilskot til andres investeringar	4	411			
3	Investeringar i aksjar og andelar i selskap	5	54 349	69 759	2 000	16 586
4	Utlån av eigne midlar	6	2 469	0	0	431
5	Avdrag på lån					
6	**Sum investeringsutgifter**	**1**	**2 315 539**	**2 655 975**	**2 542 400**	**2 118 243**
7	Kompensasjon for meirverdiavgift		382 659	454 025	469 900	382 336
8	Tilskot frå andre		303 745	389 320	390 100	220 567
9	Sal av varige driftsmidlar		951	0	0	482
10	Sal av finansielle anleggsmidlar	14	0	0	0	2 280
11	Utdeling frå selskap					
12	Mottatte avdrag på utlån av eigne midlar	6	39 775	39 775		10 000
	Andre inntekter					
13	Bruk av lån	2	1 315 236	1 496 450	1 462 100	1 283 903
14	**Sum investeringsinntekter**	**1**	**2 042 366**	**2 379 570**	**2 322 100**	**1 899 568**
15	Videreutlån					
16	Bruk av lån til videreutlån					
17	Avdrag på lån til videreutlån					
18	Mottatte avdrag på videreutlån					
19	**Netto utgifter videreutlån**					
20	Overføring frå drift		230 184	220 745	217 300	223 952
21	Avsettingar til bundne investeringsfond	13	-24 999	0	0	-38 833
	Bruk av bundne investeringsfond	13	51 165	25 676	1 000	29 250
22	Avsettingar til ubunde investeringsfond		0	0	0	-2 280
	Bruk av ubundne investeringsfond		16 823	29 984	2 000	6 586
23	Dekking av tidlegare års udekka beløp					
24	**Sum overføring frå drift og netto avsettingar**		**273 173**	**276 405**	**220 300**	**218 675**
25	**Framført til inndekking i seinare år (udekka beløp)**		**0**	**0**	**0**	**0**

Bevillingsoversikter - investering, detaljert

(i 1000 kr.)

Investeringar i varige driftsmidlar	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphaveleg budsjett 2022	Rekneskap 2021

	Investeringar i varige driftsmidlar	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphaveleg budsjett 2022	Rekneskap 2021
6001	Fellestenesta - Investering/utstyr	369			
6011	IT-infrastruktur	350	1 489	1 400	4 030
6013	IT-Samordna kommunikasjon	0	200	200	0
6016	IT-Nettverk	2 604	1 900	1 900	685
6017	Videokonferanserom	606	500	500	
602x	Program for nye digitale arbeidsformer	581	500	3 500	0
6138	MVA justering	603			602
L2100	Opprusting av bygningsmassen	65 111	75 516	40 000	12 712
L2202	Solenergianlegg	76	5 000	5 000	
I02	**Sentrale styringsorgan/fellesutgifter**	**70 299**	**85 105**	**52 500**	**18 029**
6A51	Utstyrskjøp skolar eiga finansiering	10 126	0	0	9 323
6C01	Nytt skoleadministrativt system		0	0	7 039
6C02	Undervisningsfartøy	217			
K1802	Ørsta vgs	13 722	40 000	130 000	3 652
K451	Fagerlia vgs			0	1 703
K452	Spjelkavik vgs			0	-423
K651	Spjelkavik Arena	16 772	29 138	40 000	5 358
K752	Hustadvika vgs - marinefag	34 637	30 081	45 500	3 285
K2001	Volda vgs - TPO-base	16 170	16 847	27 000	8 271
K2002	Gjermundnes vgs driftsbygning	3 779	6 144	20 000	812
K2003	Talevarslingssystem alle skoler	8 939	18 014	27 800	302
M2100	Utstyr/universell utforming/ped. ombygging	21 171	30 954	20 000	11 054
Z2xxx	Avsetningsprosjekt	3 262	5 416		1 456
I03	**Vidaregåande skolar**	**128 796**	**176 594**	**310 300**	**51 832**
6A30	Tannhelse - oppr./nye klinikkar 10 år	2 875	4 000	3 000	707
6A31	Tannhelse - utstyr	2 695	3 000	2 000	620
T751	Kompetanseklinikkar - inventar (Ålesund)	0	35	0	1 649
T1901	Distriktstannklinikk Hareid	1	1	0	7 527
6A33	Distriktstannklinikk Aure	2 522	3 487	4 000	40
6A34	Distriktstannklinikk Sykkylven	640	0	0	4 473
I04	**Tannhelse**	**8 733**	**10 523**	**9 000**	**15 016**
6132	Kulturavdelinga investering/utstyr	0	0	0	311
I05	**Kultur**	**0**	**0**	**0**	**311**
6xxx	Totale investeringar FRAM	21 914	23 838	27 000	6 988
K2201	Bussdepot/kollektivknutepunkt	19 643	37 923	23 000	77

	Investeringar i varige driftsmidlar	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphaveleg budsjett 2022	Rekneskap 2021
VI1128	Bypakker	27 158	36 153	40 000	3 258
6B35	Fylkesvegar - investering	731 044	955 040	769 500	249 601
6B36	Fylkesvegar - skredsikring	380 998	345 424	346 500	263 573
6B39	Fylkesvegar - Nordøyvegen	857 585	900 722	949 600	1 492 014
6B40	Store prosjekt - Kjerringsundet/Todalsfjordprosjektet	8 992	10 894	11 000	106
I07	**Samferdsel**	**2 047 333**	**2 309 994**	**2 166 600**	**2 015 617**
6A00	Fagskolen i Møre og Romsdal 10 år	3 149	4 000	2 000	420
I08	**Fagskolen**	**3 149**	**4 000**	**2 000**	**420**
	TOTALT	**2 258 310**	**2 586 216**	**2 540 400**	**2 101 226**

(i 1000 kr.)

	Tilskot til andres investeringar	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphaveleg budsjett 2022	Rekneskap 2021
6138	MVA-justering	411			
I02	**Sentrale styringsorgan/fellesutgifter**	**411**	**0**	**0**	**0**
	TOTALT	**411**	**0**	**0**	**0**

	Investering i aksjar og andelar	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphaveleg budsjett 2022	Rekneskap 2021
6137	Finansieringsutgifter	54 349	69 759	2 000	16 586
I02	**Sentrale styringsorgan/fellesutgifter**	**54 349**	**69 759**	**2 000**	**16 586**
	TOTALT	**54 349**	**69 759**	**2 000**	**16 586**

	Utlån	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphaveleg budsjett 2022	Rekneskap 2021
6137	Finansieringsutgifter	2 469	2 250	0	431
I02	**Sentrale styringsorgan/fellesutgifter**	**2 469**	**2 250**	**0**	**431**
	TOTALT	**2 469**	**2 250**	**0**	**431**

Balanse

(i 1000 kr.)

Kap.		Note	Rekneskap 2022	Rekneskap 2021
	EIGEDELAR			
2.2	**A. Anleggsmidlar**			

Kap.		Note	Rekneskap 2022	Rekneskap 2021
	I. Varige driftsmidlar			
2.27	Faste eigedomar og anlegg	4	14 517 773	12 756 649
2.24	Utstyr, maskinar og transportmiddel	4	268 116	252 910
	II. Finansielle anleggsmidlar			
2.21	Aksjar og andelar	5	172 198	142 625
2.23	Obligasjonar			
2.22	Utlån	6	2 262	39 568
2.28	*III. Immaterielle eigedelar*			
	IV. Pensjonsmidlar			
2.20	Pensjonsmidlar	11	2 741 791	2 658 436
	Sum anleggsmidlar		**17 702 140**	**15 850 188**
2.1	**B. Omløpsmidlar**			
	I. Bankinnskot og kontantar			
2.10	Kasse og bankinnskott		2 183 852	2 226 577
	II. Finansielle omløpsmidlar			
2.18	Aksjar og andelar	7	39 867	42 447
2.11	Obligasjonar	7	16 577	17 142
2.11	Obligasjonar med flytande rente (FRN)	7	82 253	81 032
2.12	Sertifikat	7	140 135	137 698
2.15	*Derivater*			
	III. Kortsiktige fordringar			
2.13	Kundefordringar		102 163	79 960
2.16	Andre kortsiktige fordringar		415 832	457 788
2.19	Premieavvik	11	38 249	70 742
	Sum omløpsmidlar	**1**	**3 018 928**	**3 113 386**
	SUM EIGEDELAR		**20 721 068**	**18 963 574**
	EIGENKAPITAL OG GJELD			
2.5	*C. Eigenkapital*			
	I. Eigenkapital drift			
2.56	Disposisjonsfond		901 613	947 399
2.51	Bundne driftsfond	13	256 092	227 737
	II. Eigenkapital investering			
2.53	Ubundne investeringsfond		183 120	199 943
2.55	Bundne investeringsfond	13	10 437	36 603
	III. Anna eigenkapital			
2.5990	Kapitalkonto	2	6 001 717	5 292 359
2.581	Endring i rekneskapsprinsipp (drift)	3	-40 947	-40 947

Kap.		Note	Rekneskap 2022	Rekneskap 2021
2.580	Endring i rekneskapsprinsipp (inv.)	3	-58 585	-58 585
	Sum eigenkapital		**7 253 447**	**6 604 509**
2.4	**D. Langsiktig gjeld**			
	I. Lån			
2.45	Gjeld til kredittinstitusjonar	8,9	6 651 930	6 266 548
2.41	Obligasjonslån	8,9	544 595	0
2.43	Sertifikatlån	8,9	1 717 000	1 717 000
	Andre lån	9	113 270	137 097
	II. Pensjonsforpliktingar			
2.40	Pensjonsforpliktingar	11	2 868 418	2 722 359
	Sum langsiktig gjeld		**11 895 213**	**10 843 004**
2.3	*E. Kortsiktig gjeld*			
	I. Kortsiktig gjeld			
2.35	Leverandørgjeld		459 670	444 481
2.32	Anna kortsiktig gjeld		1 112 738	1 071 580
2.39	Peremieavvik			
	Sum kortsiktig gjeld	**1**	**1 572 408**	**1 516 061**
	SUM EIGEKAPITAL OG GJELD		**20 721 068**	**18 963 574**
	F. Memoriakonti			
2.9100	Ubrukte lånemidlar	1	194 789	285 175
2.9999	Motkonto for memoriakonti		-194 789	-285 175
	Sum memoriakonti		**0**	**0**

Toril Hovdenak - fylkeskommunedirektør

Grete Rødal - rekneskapssjef

Budsjettavvik og disponeringar - drift

(i 1000 kr.)

		Rekneskap 2022
1	Netto driftsresultat	212 753
2	Avsetningar til bundne driftsfond	-330 654
3	Bruk av bundne driftsfond	302 299

		Rekneskap 2022
4	Overføring til investering i henhold til årsbudsjett og fullmakter	-230 184
5	Avsetning til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-132 102
6	Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	348 528
7	Budsjettert dekning av tidlegare års meirforbruk	0
8	**Årets budsjettavvik (meir- eller mindreforbruk før strykingar)**	**170 640**
9	Stryking av overføring til investering	0
10	Stryking av avsetningar til disposisjonsfond	0
11	Stryking av dekning av tidlegare års meirforbruk	0
12	Stryking av bruk av disposisjonsfond	-170 640
13	**Meir- eller mindreforbruk etter strykingar**	**0**
14	Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets meirforbruk etter strykingar	0
15	Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidlegare års meirforbruk	0
16	Bruk av mindreforbruk etter strykingar for dekning av tidlegare års meirforbruk	0
17	Avsetning av mindreforbruk etter strykingar til disposisjonsfond	0
18	**Framført til inndekning i seinare år (meirforbruk)**	**0**

Budsjettavvik og disponeringar - investering

(i 1000 kr.)

		Rekneskap 2022
1	Sum utgifter og inntekter eksklusiv bruk av lån	1 588 409
2	Avsetningar til bundne investeringsfond	24 999
3	Bruk av bunde investeringsfond	-51 165
4	Budsjettert bruk av lån	-1 496 450
5	Overføring frå drift i henhold til årsbudsjett og fullmakter	-230 184
6	Avsettingar til ubunde investeringsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter	0
7	Bruk av ubunde investeringsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter	-29 984
8	Dekking av tidlegare års udekka beløp	0
9	**Årets budsjettavvik (udekka eller udisponert beløp før strykingar)**	**-194 375**
10	Stryking av avsetningar til ubunde investeringsfond	0
11	Stryking av bruk av lån	181 214
12	Stryking av overføring frå drift	0
13	Stryking av bruk av ubunde investeringsfond	13 161
14	**Udekka eller udisponert beløp etter strykingar**	**0**
15	Avsetting av udisponert beløp etter strykingar til ubunde investeringsfond	0
16	**Framført til inndekking i seinare år (udekka beløp).**	**0**

Notar

Rekneskapsprinsipp og vurderingsreglar

Rekneskapen er avlagt i henhold til god kommunal rekneskapsskikk, herunder kommunale rekneskapsstandardar (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Kommunerekneskapen er finansielt orientert, og skal vise all tilgang på og bruk av midlar i året. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasserast i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjende utgifter og inntekter i løpet av året som gjeld kommunens verksemd skal gå fram av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten dei er betalt eller ikkje. For lån er likevel berre den delen som er brukt i året ført i investeringsrekneskapen. Den delen som ikkje er brukt er registrert som memoriapost.

Vesentlege utgifter, utbetalingar, inntekter og innbetalingar som ikkje kan fastsetjast eksakt ved rekneskapsavslutninga, blir registrert med eit rundt rekna beløp i årsrekneskapen.

Klassifisering av anleggsmidlar, omløpsmidlar og gjeld

Anleggsmidlar er eigedelar som er bestemt til varig eige eller bruk i fylkeskommunen. Andre eigedelar er omløpsmidlar. Driftsmidlar blir ført som anleggsmidlar når anskaffingskost er minimum 100 000 kroner og har ei økonomisk levetid på minst 3 år.

Utgifter som påløp for å oppretthalde anleggsmiddelets relative standard utgiftsførast i driftsrekneskapen. Utgifter som representerer ei standardheving av anleggsmiddelet ut over standarden ved anskaffinga utgiftsførast i investeringsrekneskapen og aktiverast på anleggsmiddelet i balansen. Alle nye anlegg, både fylkesvegar, tunellar og bruer og skolebygg utgiftsførast i investeringsrekneskapen og aktiverast som anleggsmiddel i balansen. Større rehabiliteringar som får anleggsmiddelet eller vesentlige delar av dette til å framstå som heilheitleg nytt, og gir ei auke i forventa utnyttbar levetid, utgiftsførast i investeringsrekneskapen og aktiverast på anleggsmiddelet i balansen, sjølv om rehabiliteringa kan innehalde element av vedlikehald. Løpande reparasjons- og vedlikehaldsutgifter som ikkje gir antatt auke i verdien eller levetida på anleggsmiddelet utgiftsførast i driftsrekneskapen. Enkelte utgifter ligg i grenseland mellom investering og drift og det gjerast da ei konkret vurdering for den aktuelle utgifta. Ei forventa auke i anleggsmiddelets levetid kan da være avgjerande for vurderinga.

Fordringar knytt til eigen vare- og tenesteproduksjon og marknadsbaserte verdipapir som inngår i ei handelsportefølje er omløpsmidlar. Aksjar og andelar i bedrifter som fylkeskommunen har ei spesiell interesse av å engasjere seg i er klassifisert som anleggsmidlar.

Langsiktig gjeld er lån i samsvar med §14-14 i kommunelova med unntak av eventuell likviditetstrekkrett/likviditetslån, jf. kl § 14-15 3. ledd. All anna gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidlar og neste års avdrag på innlån inngår i langsiktig gjeld.

Anskaffingskost

Alle eksterne utgifter som er ei direkte konsekvens av anskaffinga blir behandla som ein del av kostprisen. Interne utgifter til løn som er direkte relatert til det aktuelle prosjektet inngår i kostprisen. Løn er belasta med ei kalkulatorisk timesats som inkluderar sosiale kostnadar og indirekte kostnadar som husleige mm. Ved lånefinansiering av investeringar er renteutgifter lagt til anskaffingskost i samsvar med anbefalt løysing i KRS nr. 2. for store vegprosjekt (byggjelånsrente). Store vegprosjekt er definert som nye veglenker med budsjettert anskaffingskost på meir enn 1 mrd. kroner. For tida gjeld dette kun for Nordøyveg-prosjektet. Renteutgifta er fastsett som fylkeskommunens gjennomsnittlege lånerente multiplisert med lånefinansiert andel av samla investeringsutgifter, tatt hensyn til prosjektets framdrift. Renteutgifta er utgiftsført i investeringsrekneskapen og aktivert som ein del av anskaffingskost på anleggsmiddelet. Øvrige byggjelånsrenter inngår ikkje og førast som ordinære renter i driftsrekneskapen.

Vurderingsreglar

Marknadsbaserte finansielle omløpsmidlar er vurdert til verkeleg verdi. Andre omløpsmidlar er vurdert til lågaste verdi av anskaffingskost og verkeleg verdi.

Utestående fordringar er vurdert til pålydande med frådrag for venta tap.

Anleggsmidlar er vurdert til brutto anskaffingskost. Ved varig verdifall som antas å ikkje være forbigående blir det gjort ei nedskriving til verkeleg verdi.

Avskrivingar

Anleggsmidlar med begrensa økonomisk levetid blir avskrivne med like store årlege beløp over levetida til eigedelen. Avskriving startar året etter aktivering, uansett om anleggsmiddelet er tatt i bruk eller ikkje. Avskrivingsperiodane følgjer i utgangspunktet $ 3-4 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsmelding for kommuner og fylkeskommuner, men der levetida på anlegget er lågare enn normal avskrivningstid, settes avskrivningstid til forventa utnyttbar levetid. For anlegg som består av mange komponentar blir avskrivningstida i praksis berekna til ein gjennomsnittleg levetid for alle komponentane.

Normal avskrivingstid:	
It-utstyr, kontormaskinar ol.	5 år
Inventar og utstyr, transportmiddel, maskiner ol.	10 år

Større nyttekjøretøy, anleggsmaskinar mv.	20 år
Skolar, vegar, bustader ol.	40 år
Adm.bygg, kulturbygg, forretningsbygg ol.	50 år

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Delar av tenesteområda, til dømes bruttoavtalar med trafikkselskap om levering av kollektiv transport og tannhelsetenester til vaksne mot betaling, kjem inn under mva-lova. For den øvrige verksemda får fylkeskommunen mva-kompensasjon.

Fleirårlege tilskot til andres investeringar

Fleirårlege tilskot til å dekke renter og avdrag på lån til finansiering av andres investeringar blir ført i driftsrekneskapen det enkelte år tilskota blir utbetalt.

Endra rekneskapsprinsipp

Prinsippendringar som påverkar arbeidskapitalen blir ført direkte mot eigen konto under eigenkapitalen.

Organisering av fylkeskommunens verksemd

Fylkeskommunen er underlagt politisk styring med fylkestinget som øvste organ og fylkesordførar som øvste leiar. Fylkeskommunedirektøren er administrasjonssjef og leier dei administrative einingane i fylkeskommunen.

Fylkeskommunen er delt inn i fire linjeavdelingar (kompetanse og næring, samferdsel, kultur og tannhelse) og fire stabsavdelingar (stab for strategi og styring, stab for organisasjon og tenesteutvikling, stab for juridiske og administrative tenester og bygg- og eigedomstenester).

Møre og Romsdal fylkeskommune driv 22 vidaregåande skuler, 1 fagskule og 27 tannhelseklinikkar.

Den samla verksemda til fylkeskommunen er i hovudsak organisert innanfor fylkeskommunens ordinære organisasjon. Fylkeskommunen har ikkje oppretta eigne fylkeskommunale føretak (FKF).

Heileigde aksjeselskap og interkommunale selskap fylkeskommunen er medeigar i:

Selskap, forretningsadresse	Eigardel
AS Kirkegaten 1A, Kristiansund	100,0 %
Møre og Romsdal Utvikling AS, Kristiansund	100,0 %
Ocean Industry School AS, Ålesund	100,0 %
Trafikkterminalen Kristiansund AS, Kristiansund	100,0 %
MRFK Holding AS	100,0 %
GassROR IKS, Aukra	11,1 %
IKA Møre og Romsdal IKS, Ålesund	17,1 %
VIGO IKS, Skien	5,3 %

Møre og Romsdal fylkeskommune har fem heileigde aksjeselskap. AS Kirkegaten 1A i Ålesund ble kjøpt i 2017 med formål om å sikre tenleg areal for mogleg vidareutvikling av bygget til museumsføremål. Kulturkvartalet driv i dag museum i bygget. Møre og Romsdal Utvikling AS er etablert med føremål å leggje Stiftelsen til rette for samfunnsmessige utviklingsprosjekt. Ocean Industry School AS er etablert for å auke elevanes kunnskap om, og interesse for, de arbeids- og karrieremulegheitar som finns i dei havbaserte næringane. Trafikkterminalen Kristiansund AS har til føremål å drifte persontrafikkterminal i byen. MRFK Holding AS (tidlegare Møre og Romsdal Såkornfond AS) blei overdradd til fylkeskommunen vederlagsfritt i 2022 som oppgjer for lån fylkeskommunen hadde på selskapet, slik at fylkeskommunen indirekte overtok eigarandelane i dei underliggande selskapa. Føremålet er eigarskap i aksjar.

Møre og Romsdal fylkeskommune er medeigar i tre interkommunale selskap. GassROR IKS har til formål å medverke til utvikling av fysisk infrastruktur og tilrettelegging for næringsutvikling i regionen. IKA Møre og Romsdal IKS er eit interkommunalt selskap eigd av alle kommunane i fylket og Møre og Romsdal fylkeskommune. Selskapet skal arbeide for at arkivmateriale frå medlemane blir teke vare på og gjort tilgjengeleg til ulike formål og har forretningsadresse Ålesund. Eigardelane blir justert kvart fjerde år på grunnlag av folketal, og fylkeskommunen sin eigardel er no 17,1%. VIGO IKS vart stifta i 2012 for å oppnå gode, enkle og framtidsretta IKT-system for eigarar og brukarar.

Samarbeid med andre:

Møre og Romsdal deltar saman med alle fylkeskommunane utanom Oslo i samarbeidet Nasjonal digital læringsarena NDLA. Hordaland fylkeskommune er kontorkommune.

Kollektiv transport

Møre og Romsdal fylkeskommune har inngått avtalar med private trafikkselskap om levering av kollektiv transport, skoleskyss og TT-tenester. Fylkeskommunen har bruttokontraktar, det inneber at fylkeskommunen har ansvar for inntektssida.

Sammanlikningstal

Rekneskapen for 2021 og 2022 er satt opp etter same prinsipp og same obligatoriske oppstillingar.

Note 1 Endring i arbeidskapital

(i 1000 kr.)

Balanserekneskapet :	31.12.	01.01.	Endring
2.1 Omløpsmidlar	3 018 928	3 113 386	
2.3 Kortsiktig gjeld	1 572 408	1 516 061	
Arbeidskapital	**1 446 520**	**1 597 325**	**-150 805**

Drifts- og investeringsrekneskapet :	Beløp
Driftsregnskapet	
Sum driftsutgifter	6 540 349
Sum driftsinntekter	7 168 611
Netto finansutgifter	415 508
Netto driftsresultat	**212 753**
Investeringsrekneskapet	
Sum investeringsutgifter	2 315 539
Sum investeringsinntekter	2 042 366
Netto utgifter videreutlån	0
Netto utgifter i investeringsrekneskapet	**-273 172**
Netto tilgang/bruk i drifts- og investeringsrekneskapet	**-60 419**
Endring ubrukte lånemidlar (auke +/reduksjon-)	-90 386
Endring i rekneskapsprinsipp ført direkte mot eigenkapital	0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsrekneskapet	**-150 805**
Differanse	**0**

Note 2 Kapitalkonto

Kapitalkonto	31.12.2022	1.1.2022	Endring
Anleggsmidler	17 702 140	15 850 188	1 851 952
Langsiktig gjeld	-11 895 213	-10 843 004	-1 052 209
Endring i ubrukte lånemidler	194 789	285 175	-90 386
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker anleggsmidler			0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker langsiktig gjeld			0
UB Kapitalkonto	**6 001 717**	**5 292 359**	**709 358**

Kapitalkonto spesifisert

(i 1000 kr.)

Saldo 01.01.	5 292 359
Auke av kapitalkonto (kreditposteringar)	
Aktivering av fast eigedom og anlegg	2 191 204
Reversert nedskriving av fast eigedom og anlegg	0
Aktivering av utstyr, maskinar og transportmidlar	66 903
Kjøp av aksjar og andelar	52 651
Reversert nedskriving av aksjar og andelar	0
Utlån	2 469
Aktivert eigenkapitalinnskot pensjonskasse	1 698
Avdrag på eksterne lån	318 700
Auke pensjonsmidlar	138 273
Reduksjon pensjonsforpliktingar	
Nedskrive lån	
Reduksjon av kapitalkonto (debetposteringar)	
Avgang fast eigedom og anlegg	0

Saldo 01.01.	**5 292 359**
Av- og nedskriving av fast eigedom og anlegg	481 778
Avgang utstyr, maskinar og transportmidlar	0
Av- og nedskriving av utstyr, mask. og transportm.	0
Avgang aksjar og andelar	0
Nedskriving av aksjar og andelar	24 775
Avdrag på utlån	39 775
Avskriving utlån	0
Reduksjon eigenkapitalinnskot pensjonskasse	0
Bruk av midlar frå eksterne lån	1 315 236
Reduksjon pensjonsmidlar	54 917
Auke pensjonsforpliktingar	146 059
Urealisert kurstap utenlandslån	0
Saldo 31.12.	**6 001 717**

Note 3 Vesentlege endringar i rekneskapsprinsipp og rekneskapsestimat og vesentlege korrigeringar av tidlegare års feil

Konto for endring av rekneskapsprinsipp

Verknad av endringar i rekneskapsprinsipp førast mot eigne eigenkapitalkontoar for endring av rekneskapsprinsipp. Positiv saldo på desse kontoane kan ikkje disponerast og negativ saldo skal ikkje dekkast inn. Det har ikkje vært endringar i rekneskapsprinsipp i 2022.

Prinsippendringar som påverkar arbeidskapitalen:

(i 1000 kr.)

	2022	2021	2020
Rest feriepengar 1992	58 585	58 585	58 585
Investeringsdel	**58 585**	**58 585**	**58 585**
Varelagre (sjukehus, apotek)	25 086	25 086	25 086
Renter påløpt 2000, betalt i 2001	20 661	20 661	20 661
Mva-kompensasjon for 1999	-12 845	-12 845	-12 845
Lærlingetilskot hausten 2001	8 045	8 045	8 045
Driftsdel	**40 947**	**40 947**	**40 947**

Note 4 Varige driftsmidlar

(i 1000 kr.)

	IT-utstyr, kontor-maskinar	Anleggs-maskinar mv.	Boliger, skoler, veier	Veg	Adm.-bygg mv.	Tomte-områder	SUM
Anskaffingskost 01.01.2022	166 882	408 480	3 595 183	12 700 522	46 782	7 930	**16 925 779**
Akk avskrivingar 1.1	-121 754	-200 572	-1 154 315	-2 385 766	-17 503		**-3 879 910**
Netto akk. og rev. Nedskrivingar 1.1		-126	-874	-35 310			**-36 310**
Bokført verdi pr 1.1.2022	**45 128**	**207 782**	**2 439 994**	**10 279 446**	**29 279**	**7 930**	**13 009 559**
Årets tilgang	20 999	45 904	165 380	2 025 825			**2 258 108**
Årets avgang							**0**
Årets avskrivingar	-14 923	-36 773	-89 042	-340 101	-939	0	**-481 778**
Årets nedskrivingar							**0**
Reverseringar av nedskrivingar							**0**
Bokført verdi pr. 31.12.2022	**51 204**	**216 913**	**2 516 332**	**11 965 170**	**28 340**	**7 930**	**14 785 889**
Tap ved sal av anleggsmidlar	0	0	0	0	0	0	**0**
Gevinst ved sal av anleggsmidlar	0	0	0	0	0	0	**0**

	IT-utstyr, kontor-maskinar	Anleggs-maskinar mv.	Boliger, skoler, veier	Veg	Adm.-bygg mv.	Tomte-områder	SUM
Utnyttbar levetid, inntil	**5 år**	**10 år**	**40 år**	**40 år**	**50 år**		
Avskrivingsplan	**Lineær**	**Lineær**	**Lineær**	**Lineær**	**Lineær**	**Ingen avskr.**	

Løn til eigne tilsette

Løn til eigne tilsette er belasta investeringsprosjekt og aktivert med 72,6 mill. kroner (63,2 mill. kroner i 2021).

Byggjelånsrenter

For Nordøyvegprosjektet er det aktivert byggjelånsrenter med 16,8 mill. kroner (31,6 mill. kroner i 2021). Øvrige investeringar er ikkje belasta med byggjelånsrenter. Det visast til rekneskapsprinsippa.

Nedskrivingar

Det er ikkje gjennomført nedskrivingar i 2022.

Vederlagsfri overtaking av vegprosjekt

I forbindelse med vederlagsfri overtaking av eit vegprosjekt forskotert og utført av andre er det i 2022 utgiftsført i investeringsrekneskapen og aktivert følgjande:

(i 1000 kr.)

Kulvert Rausand	6 220
Totalt	**6 220**

Tilsvarande beløp er ført som inntekt under "Overføringar" i investeringsrekneskapen.

Note 5 Aksjar og andelar i varig eige

Aksjar og andelar som er bestemt til varig eige og er næringspolitisk eller samfunnsmessig motivert blir klassifisert som anleggsmidlar.

(i 1000 kr.)

Selskapets namn	Eigarandel i selskapet	Balanseført verdi 31.12.2022	Balanseført verdi 01.01.2022	Opphaveleg kostpris
100% eigde selskap:				
AS Kirkegaten 1 A (917623716)	100,0 %	15 897	15 897	15 897
Møre og Romsdal Utvikling AS (996345084)	100,0 %	107	107	107
Ocean Industry School AS (889280662)	100,0 %	100	100	100
Trafikkterminalen i Kristiansund AS (981320018)	100,0 %	10 756	10 756	10 756
MRFK Holding AS (991173110)	100,0 %	15 500		39 775
Andelar i IKS:				
GassROR IKS (989633902)	16,7 %	200	200	200
Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS (982330459)	17,1 %	0	0	0
Vigo IKS (998283914)	9,1 %	0	0	0
Deleigde selskap:				
Akvainvest Møre og Romsdal AS (991498281)	1,2 %	104	104	104
AS Regionteateret i Møre og Romsdal (930569046)	44,0 %	264	264	264
Astero AS (919635657)	31,0 %	370	370	370
Brisk AS (925996432)	31,3 %	150	150	150
Braatthallen AS (968018590)	30,0 %	30	30	30
Bølgen Invest AS (986606890)	5,0 %	1 900	1 900	4 500
Campus Kristiansund Drift AS (928827347)	50,0 %	250		250
Festspillene i Kristiansund AS (820693922)	25,0 %	300	300	300
Fjord Norge AS (966091118)	8,9 %	370	370	370
Fosnaporten AS (983825281)	10,0 %	20	20	20
Furene Holding AS (926080377)	10,6 %	30	30	30
Fylkeshuset AS (930591114)	51,0 %	51	51	51
Geitbåt Eiendom AS (915726879)	41,3 %	0	0	6 200

Selskapets namn	Eigarandel i selskapet	Balanseført verdi 31.12.2022	Balanseført verdi 01.01.2022	Opphaveleg kostpris
Halsafjordsambandet AS (996199665)	12,4 %	0	0	263
Hareid Fastlandssamband AS (939743863)	3,3 %	0	0	300
Hellesylt Turist og beredskapskai AS (929349415)	33,3 %	5 000		5 000
Helseinnovasjonssenteret AS (923766553)	16,7 %	150	150	150
Høgskolesenteret i Kristiansund AS (991237313)	18,2 %	22	22	22
Imarfinans AS (977237432)	12,5 %	13	13	13
Kommunekraft AS (866818452)	0,3 %	1	1	1
Langfjordforbindelsen AS (886281692)	22,0 %	0	0	2 331
Molde Bærekraftshub AS (929667417)	50,0 %	7 000		7 000
Molde Lufthavnutvikling AS (985615462)	1,3 %	240	240	240
Muritunet AS (961721652)	22,3 %	3 200	3 200	3 200
Møbelkraft AS (913581628)	38,0 %	0	0	2 000
Møre og Romsdal Revisjon SA (923746552)	20,1 %	700	700	700
Møreaksen AS (942390742)	20,3 %	0	0	1 500
Møreforsking AS (991436502)	47,5 %	5 200	5 200	5 200
Nasjonalt Vindenergisenter Smøla AS (996153185)	33,3 %	500	500	500
Nordic Light Event AS (989685414)	36,4 %	172	172	1 650
Nordmørsmusea AS (930544582)	40,0 %	600		600
Norsk Fjordsenter AS (967715328)	41,4 %	2 390	2 390	5 700
Norsk Tindesenter Eiendom AS (992524685)	34,5 %	10 100	10 100	10 100
OMKK Eiendom AS ()925174475)	41,7 %	12 500	12 500	12 500
Operaen i Kristiansund AS (963886705)	29,4 %	820	820	820
Protomore Kunnskapspark AS (981036093)	4,8 %	700	700	700
Riss Testlab AS (976778200)	28,2 %	200	200	200
Rovdefjordsambandet AS (996605949)	3,8 %	250	250	250
Runde Miljøbygg AS (989736027)	25,9 %	2 349	2 349	3 900
Runde Miljøsenter AS (987410752)	40,0 %	400	400	800
Samspleis AS (887493952)	0,0 %	0	500	
Svorka Holding AS (923819126)	25,0 %	10 325	10 325	10 325
The North West AS (919549904)	20,6 %	262	262	1 300
Tingvoll Økopark Eiendom AS (916176678)	43,1 %	4 026	4 026	7 500
Tjeldbergodden Utvikling AS (979615361)	3,9 %	500	500	500
Todalsfjordprosjektet AS (946532347)	59,6 %	0	0	5 000
Trollheim AS (991323848)	37,7 %	100	100	100
United Cities Internship Program AS (930154482)	50,0 %	26		26
Varde Arbeid og Inkludering AS (926427563)	19,8 %	270	270	270
Vegamot AS (935162718)	33,3 %	1 050	1 050	1 050
ÅKP AS (tidl. Ålesund Kunnskapspark AS) (981575679)	2,4 %	200	200	200
ÅKP Blue Innovation Arena AS (912190641)	19,2 %	1 246	1 246	2 000
Øvrige:				
KLP Eigenkapitalinnskot (938708606)		54 696	52 998	54 696
Innovasjon Norge - innskotskapital (986399445)	2,6 %	505	505	505
Diverse andelar		87	87	87
Sum		**172 198**	**142 625**	**228 672**

Kommentarar:

Der bokført verdi avvik frå opphaveleg kostpris er det gjort ei nedskriving av verdien som følgje av verdinedgang som ikkje er forventa å være forbigåande.

I 2022 er det gjennomført nedskriving av aksjeposten MRFK Holding AS med 24.275 mill. kroner. Aksjane er skrive ned til ein vurdert verdi på underliggande eigendelar i selskapet.

Det visast for øvrig til note 14 om sal av aksjar og andelar i året.

Note 6 Utlån

(i 1000 kr.)

Utlån finansiert med eigne midlar	Utestående 31.12.	Utestående 01.01.	
Campus Kristiansund Drift AS	2 262	0	1)
MRFK Holding AS (tidl. Møre og Romsdal Såkornfond AS)	0	39 568	2)
Sum eigenfinansierte utlån	**2 262**	**39 568**	

1) I samband med avtale om ansvarleg lån mellom Campus Kristiandsund Drift AS og Møre og Romsdal fylkeskommune er det utbetalt eit lån stort 2,25 mill. kroner i 2022. Berekna renter for 2022 er lagt til lånesaldo.

2) Ansvarleg lån til MRFK Holding AS (tidlegare Møre og Romsdal Såkornfond AS) er i 2022 gjort opp ved konvertering til aksjekapital.

Note 7 Marknadsbaserte finansielle omløpsmidlar og derivater

(i 1000 kr.)

Aktivaklasse	Finans-forvaltnings-reglement	Anskaffings-kost	Balanseført verdi 31.12.	Balanseført verdi 01.01.	Resultatført verdiendring	
Aksjefond	Pkt. 2c	19 435	39 867	42 447	-2 580	
Pengemarknadsfond	Pkt. 2a og 2c	207 437	222 388	218 730	651	*
Obligasjonar	Pkt. 2c	17 352	16 577	17 142	-566	
Totalt		**244 224**	**278 832**	**278 319**	**-2 495**	

* Pengemarknadsfond inkluderar sertifikat og obligasjoner/rentepapirar med flytande rente.

Marknadsbaserte verdipapir (m.a. sertifikat/pengemarknadsfond, obligasjonar og aksjar) er klassifisert som omløpsmiddel og vurdert til verkeleg verdi. Verkeleg verdi er fastsett til marknadsverdi pr. 31.12 i rekneskapsåret.

Note 8 Rentesikring

Renteutgiftene på kommunens lånegjeld sikrast i samsvar med gjeldande reglement for finans og gjeldsforvaltning.

Langsiktig gjeld med fast rente

I henhold til Finansreglement for Møre og Romsdal fylkeskommune, pkt. 2.b.5. skal til ein kvar tid vere minst 30% av fylkeskommunens innlån (inklusive lån sikra med FRA'er og SWAP'er) vere til fast rente (dvs. rentebinding lenger enn 12 månadar). Lån med fast rente utgjer pr. 31.12.2022 47% av den totale låneportefølja. Ei spesifisert oversikt over lån med rentesatsar og bindingstid vil vere tilgjengeleg i Finansrapport for 2022.

Rentebytteavtalar

Fylkeskommunen har ikkje rentebytteavtalar på sine lån.

Note 9 Langsiktig gjeld

(i 1000 kr.)

Lånesaldo 31.12.2022	Fylkes-kommune-kassa	Gj.snittlig løpetid (år)	Gj.snittlig rente
Lån til eigne investeringar	8 961 525	3	2,83 %
Lån til eigne investeringar - forskotteringar	65 270		0,00 %
Lån til andres investeringar			
Lån til innfrielse av kausjonar			
Lån til videreutlån			
Sum bokført langsiktig gjeld	**9 026 795**		
Herav finansielle leigeavtalar	0		
Lån som forfaller i 2023*	1 717 000		
Herav lån som må refinansierast *	1 717 000		

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelsar	Langs. Gjeld 31.12.2022
Langsiktig gjeld med fast rente :	4 211 917
Langsiktig gjeld med flytande rente :	4 749 608
Langsiktig gjeld uten rente (forskotteringar) :	65 270
Sum	**9 026 795**

* Lån som forfaller i 2023 tilsvarar sertifikatlån, som alle må refinansierast.

Andre lån er ført opp under Langsiktig gjeld i balansen med totalt 113,270 mill. kroner. Dette gjeld forskotteringar frå kommunar og andre, samt lån frå private. Tilbakebetaling av forskotteringar skjer etter vedtak i fylkesting, normalt innan 10 år.

Note 10 Avdrag på lån

Avdrag på lån til investeringar i varige driftsmidlar

Fylkeskommunen skal betale årlege avdrag som samla skal være minst lik størrelsen på fylkeskommunens avskrivingar i rekneskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelda og størrelsen på fylkeskommunens avskrivbare anleggsmidlar.

Berekninga gjerast ved hjelp av følgande formel:

"Sum årets avskrivingar x Lånegjeld pr. 1.1 i rekneskapsåret" delt på "Bokførte avskrivbare anleggsmidlar pr. 1.1 i rekneskapsåret".

(i 1000 kr.)

Forholdet mellom betalte avdrag og minimumsavdrag	2022	2021
Sum avskrivingar i året	481 778	419 168
Sum lånegjeld pr 1.1.	8 120 645	6 998 245
Avskrivbare anleggsmidlar pr. 1.1	13 009 559	11 331 399
Berekna minimumsavdrag	**300 729**	**258 877**
Utgiftsførte avdrag i driftsrekneskapen	318 700	278 600
Avvik	**-17 971**	**-19 723**

Tilbakebetaling av forskottering til Imarfinans AS og Stranda kommune er ført som avdrag, og kjem i tillegg til ordinære minimumsavdrag. Fylkeskommunen mottar fergeavløysingsmidlar for Imarsundsambandet gjennom rammetilskot, som dekker dette avdraget. Det er i 2022 betalt 13,827 mill. kroner. I tillegg er det betalt 4 mill. kroner til Stranda kommune.

Note 11 Pensjonsforpliktingar

Generelt om pensjonsordningane i fylkeskommunen

Fylkeskommunen har kollektive pensjonsordningar i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrar ytelsesbasert pensjon for dei tilsette.

Pensjonsordninga omfattar alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidlegpensjon og sikrar alders- og uførepensjon med samla pensjonsnivå på 66% saman med folketrygden. Pensjonane samordnast med utbetaling frå NAV.

Premiefond

Premiefondet er eit fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midlar på premiefondet kan bare brukast til framtidig premiebetaling. Premiefondet går fram ikkje av rekneskapen, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremiar.

(i 1000 kr.)

	2022	2021
Innestående på premiefond 01.01.	167 991	123 456
Tilført premiefondet i løpet av året	58 860	64 535
Bruk av premiefondet i løpet av året	20 000	20 000
Innestående på premiefond 31.12.	**206 851**	**167 991**

Rekneskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i årsrekneskapsforskrifta skal driftsrekneskapen belastast med pensjonskostnadar som er berekna ut frå langsiktige forutsetningar om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadane bereknast på ein anna måte enn pensjonspremien som betalast til pensjonsordninga, og det vil derfor normalt være forskjell mellom desse to størrelsane. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og berekna pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsførast i driftsrekneskapen. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år.

Rekneskapsføringa av pensjon inneberer eit unntak frå dei grunnleggande prinsippa for kommunerekneskapen om at alle kjende utgifter og inntekter i året skal tas med i årsrekneskapen for vedkommande år (kl § 14-6, 2. ledd nr c). Rekneskapsføringa av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innverknad på netto driftsresultat i 2022 ved at rekneskapsførte pensjonsutgifter er 2,098 lågare enn faktisk betalte pensjonspremiar.

Bestemmelsane inneber også at berekna pensjonsmidlar og pensjonsforpliktingar er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidlar og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetningar for berekning av pensjonskostnaden	KLP	SPK
Forventa avkastning pensjonsmidlar	3,50 %	3,00 %
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %
Forventa årleg lønnsvekst	1,98 %	1,98 %
Forventa årleg pensjonsregulering	1,22 %	
Forventa årleg G-regulering	1,98 %	1,98 %

Spesifikasjon av samla pensjonskostnad, premieavvik, pensjonsforpliktingar og estimatavvik

(i 1000 kr.)

	Pensjonskostnad og premieavvik	2022	2021
	Årets pensjonsopptening, noverdi	168 610	161 186
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforplikting	81 719	77 738
	Forventa avkastning på pensjonsmidlane	- 87 612	- 84 133
	Administrasjonskostnad	6 352	6 399
A	**Berekna netto pensjonskostnad (inkl. adm)**	**169 070**	**161 190**
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	202 722	223 436
C	**Årets premieavvik (B-A)**	**33 652**	**62 246**
	Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsrekneskapet	**2022**	**2021**
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	202 722	223 436
C	Årets premieavvik	-33 652	-62 246
D	Amortisering av tidlegare års premieavvik	62 246	22 680
E	**Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)**	**231 316**	**183 870**
G	Pensjonstrekk tilsette	30 692	29 603
	Årets rekneskapsførte pensjonsutgift (F-G)	**200 624**	**154 267**
	Akkumulert premieavvik	**2022**	**2021**
	Sum gjenståande premieavvik tidlegare år (pr. 01.01.)	62 246	22 680
	Årets premieavvik	33 652	62 246
	Sum amortisert premieavvik dette året	- 62 246	- 22 680
	Akkumulert premieavvik pr. 31.12	**33 652**	**62 246**
	Arbeidsgjevaravgift av akkumulert premieavvik	4 597	8 496
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	**38 249**	**70 742**
	Pensjonsmidlar og pensjonsforpliktingar	**2022**	**2021**
	Brutto pensjonsforplikting pr. 01.01.	2 714 682	3 046 038
	Estimatavvik (ført direkte mot eigenkapitalen)	-36 121	-499 098
	Virkning av planendringar (ført direkte mot eigenkapitalen)		
	Årets pensjonsopptening	168 610	161 186
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforplikting	81 719	77 738
	Utbetalingar	-75 691	-71 182
	Brutto pensjonsforplikting pr. 31.12.	**2 853 200**	**2 714 682**
	Brutto pensjonsmidlar pr. 01.01.	2 658 436	3 034 658
	Estimatavvik (ført direkte mot eigenkapitalen)	-124 935	-606 211
	Virkninga av planendringar (ført direkte mot eigenkapitalen)		
	Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	202 722	223 436
	Administrasjonskostnad/rentegaranti	-6 352	-6 399
	Utbetalingar	-75 691	-71 182
	Forventa avkastning	87 612	84 133
	Brutto pensjonsmidlar pr. 31.12.	**2 741 791**	**2 658 436**
	Netto pensjonsforplikting pr. 31.12.	**111 409**	**56 247**
	Arbeidsgjevaravgift av netto pensjonsforplikting	15 218	7 677

Note 12 Fylkeskommunens garantiansvar

Låntakar	Sak	Formål	Långivar	Type garanti	Vedteken garanti-ramme	Saldo 31.12.2022 (i 1000 kr)	Forventa låneoppta (utover saldo)
AS Regionteatret i Møre og Romsdal	(T-28/10)	Bygg	Kommunal-banken	Sjølvskyldnargaranti	75 000	27 925	
AS Regionteatret i Møre og Romsdal	(T-28/10)	Bygg	Kommunal-banken	Sjølvskyldnargaranti		9 132	
Stift. Molde Intern. Jazzfestival	(T-28/10)	Bygg	Kommunal-banken	Sjølvskyldnargaranti		10 351	
Stift. Molde Intern. Jazzfestival	(T-28/10)	Bygg	Kommunal-banken	Sjølvskyldnargaranti		3 412	
Muritunet AS	(T-84/11)	Bygg	Kommunal-banken	Sjølvskyldnargaranti	18 600	8 194	
Muritunet AS		Bygg	Kommunal-banken	Sjølvskyldnargaranti		3 656	
Stift. Romsdalsmuseet	(T-43/13)	Bygg	Kommunal-banken	Sjølvskyldnargaranti	74 250	32 421	
Stift. Romsdalsmuseet Renteswap	(T-43/13)	Bygg		Sjølvskyldnargaranti	15 000	15 000	
Norsk Tindesenter Eiendom AS	(T-75/14)	Bygg	Kommunal-banken	Sjølvskyldnargaranti	10 000	8 543	
Tingvoll Økopark Eiendom AS	(T-60/16)	Bygg	Kommunal-banken	Sjølvskyldnargaranti	2 500	1 929	
Vegamot AS	(T-84/21)	Veg	Obligasjonslån (Nordea)	Sjølvskyldnargaranti	720 000	670 000	60 2
Sum garantiansvar					**915 350**	**790 563**	**60 2**

1) I sak T-28/10 blei det gitt ei total garantiramme på 82,5 mill. kroner (inkl. 10% tillegg for renter og omkostningar) for samla opplåning som A/S Regionteatret i Møre og Romsdal og Molde International Jazz Festival tek opp til finansiering av sine eigardelar i Teater og jazzhuset i Molde (Plassen).

2) Opphaveleg lån er etter første låneopptak delt opp i to lån, med føremål om gjere om ein del av lånet til eit fastrentelån.

3) Møre og Romsdal fylkeskommune stiller sjølvskyldnargaranti avgrensa til 15 mill. kr som sikkerheit for eventuelle rentebytteavtalar Romsdalsmuseet inngår knytt til lånet (T-43/13). Garantiperioden er 12 år rekna frå tidspunktet for inngåing av rentebytteavtalen/avtalane.

4) Fylkestinget vedtok i sak T- 89/16 med seinare oppdatering i sak T-84/21 å stille sjølvskyldnargaranti på 720 mill. kroner, (med tillegg av 10% av til ein kvar tidgjeldande hovudstol for dekking av renter og omkostningar, totalt 800 mill. kroner) for lån som bompengeselskapet tar opp til finansiering av Nordøyvegen. Garantien gjeld frå første opptrekk og gjennom innkrevjingsperioden på 20 år. Det er til nå gjort opptrekk på 670 mill. kroner.

Tilretteleggar for lånet er Nordea. Det er ikkje kjent hvem som er långivar, da dette er et salbart obligasjonslån. Prop. 93 S gir moglegheit til ytterlegare opptak av om lag 60 mill. kr i lån i forbindelse med overskridelser, men det gjenstår kun 50 mill. kr på garantien. Garantien må enten økes eller så må fylkeskommunen vente til beløpet er krevd inn i bompengar før de siste 10 mill. kr kan utbetalast til MRFK.

I tillegg har fylkestinget gjort følgjande vedtak om garantiar:

Fylkestinget vedtok i sak T-16/18 å stille sjølvskyldnargaranti på 1 190 mill. kroner for lån som bompengeselskapet tar opp til finansiering av ny E39 Lønset-Hjelset. Garantien gjeld frå første opptrekk og gjennom innkrevjingsperioden på 15 år.

Fylkestinget vedtok i sak T-32/19 (med påfølgande sak i fylkesutvalet U-147/20) å stille sjølvskyldnargaranti på 1600 mill. kroner med tillegg av 10 prosent av til ein kvar tid gjeldande hovudstol til dekning av renter og omkostningar, totalt 1750 mill. kroner, til finansiering av bypakke Ålesund.

Fylkesutvalet vedtok i sak U-130/22 å stille sjølvskyldnargaranti på inntil 242 mill. kroner med tillegg av 10% til dekning av eventuelle påløpne renter og omkostningar for lån OMKK Eiendom AS tek opp for bygging av Normoria - Kulturhuset i Kristiansund. Garantiansvaret skal etter to år frå første opptrekk reduserast i takt med lånet over 28 år. Garantien vil då gjelde i 30 år med tillegg av 2 år, jf. Garantiforskriftens § 3. (Vedtak er gjort av fylkesutvalet med heimel i Kommunelova § 11-8, 1.ledd "hasteparagrafen").

Note 13 Bundne fond

(i 1000 kr.)

Bundne fond	Behaldning 1.1.2022	Avsetningar	Bruk av fond	Behaldning 31.12.2022
Bundne driftsfond				
Øyremerka statstilskot				
SUTD - Permitt. og ledige uten fullført vgo - Covid19 (pr. 4087)	26 649	-12 197	-1 235	37 611
SNM - Fond kap. 551.60 midlar	24 225	-61 893	-63 992	22 126
SNM - Fond kap. 551.61 midlar	6 437	-16 119	-635	21 921
SUTD - KON Kvalifisering og formidling læreplass VGS (pr. 2008)	0	-20 265	-172	20 093
SSAM - Forsøksprosjekt TT	9 605	-7 419	-8 084	8 940
SUTD - Tilskot til yrkesfagleg rekvalifisering 2021 (4097)	2 520	-6 141	0	8 661
SNM - Vannforvaltning	9 505	-34	-987	8 552
SUTD - Utdanning - Tilskot til fagbrev på jobb (pr. 4090)	5 869	-2 189	0	8 058
SNM - Regional Forskingsfond	10 631	-11 712	-16 179	6 164
SKUL - Kultur - kultursekken	6 348	-17 038	-17 268	6 118
SNM - Marint miljøsikrings- og verdiskapningsfond	5 567	0	0	5 567
SUTD - Molde Landslinje (2018)	5 891	0	-543	5 348
SUTD - Utvida tilbod til de som ikkje får læreplass (pr. 2001)	4 308	0	0	4 308
STHT - Helsedirektoratet TOO	1 812	-7 295	-4 902	4 205
SUTD - Tilskot til tiltak for lærlingar Covid 19 (Pr. 4085)	4 091	0	0	4 091
SKUL - Spelemidlar anlegg	997	-106 182	-103 961	3 218
Øvrige øyremerka statstilskot	80 574	-58 206	-77 093	61 687
Gåvefond				
Øvrige gåvefond	205	0	0	205
Øvrige bundne driftsfond				
SNM - Interne tildelinga	8 479	-485	0	8 964
Øvrige bundne driftsfond	14 024	-3 480	-7 249	10 255
Sum	**227 737**	**-330 654**	**-302 299**	**256 092**
Bundne investeringsfond				
Øyremerka statstilskot				
ENOVA midlar miljøfergeanlegg	24 676	-24 361	-49 037	0
Øvrige bundne investeringsfond				
Øvrige bundne investeringsfond	11 927	-639	-2 128	10 437
Sum	**36 603**	**-24 999**	**-51 165**	**10 437**

Enkelte fond har ikkje hatt bevegelse eller bruk av midlar i 2022. Dette skuldast i hovudsak manglande kapasitet til å planleggje og gjennomføre aktivitetar knytt til midlane. Det er planlagt for aktivitet knytt til midlane i 2023 og 2024.

Note 14 Sal av finansielle anleggsmidlar

Fylkeskommunen har i 2021 solgt følgande aksjar:

(i 1000 kr.)

	Samspleis AS	Totalt
Salssum	0	0
Inntektsført i driftsrekneskapen	0	0
Inntektsført i investeringsrekneskapen	0	0
Sum inntektsført salssum	**0**	**0**

Samspleis AS vart avvikla i 2022. Ved avvikling var selskapets eigenkapital tapt og det vart ingen utbetalingar til aksjonærane i samband med avviklinga. Bokført kostpris på aksjane var 0,5 mill. kroner.

Note 15 Ytelser til ledande personar

(i 1000 kr.)

Ytelser til ledande personar	Lønn og anna godtgjersle	Godtgjersle for andre verv	Tilleggs-godtgjersle	Natural-ytelser
Fylkeskommunedirektør	1 913			4
Ordførar	1 297			4

Note 16 Godtgjersle til revisor

Fylkeskommunen sin revisor er Møre og Romsdal Revisjon SA

(i 1000 kr.)

Godgjersle til revisor	Fylkes-kommunekassa
Finansiell og forvaltningsrevisjon	1 066
Andre undersøkelser	337
Rådgiving	0
Samla godtgjersle	**1 402**

Note 17 Resultatoppstillingar - tannhelsetenesta

Forutan å sørge for tannhelsetenester til prioriterte grupper iht. tannhelsetjenesteloven, behandlar tannhelsetenesta også vaksne betalande pasientar. Behandling av betalande pasientar skjer i konkurranse med privatpraktiserande tannlegar og skal ikkje være subsidiert av fylkeskommunen.

Tannhelsetenestas verksemd kan delast inn som følger:

a) Tannhelsetenester som tilbys helt eller delvis vederlagsfritt til prioriterte pasientar

b) Tannhelsetenester som tilbys vaksne mot betaling i områder der det ikkje føreligger anna tilstrekkeleg tilbod

c) Tannhelsetenester som tilbys vaksne mot betaling i områder med konkurranse frå private tannlegar

Pkt. b) er vurdert å ikkje vere aktuell for tannhelsetenesta i Møre og Romsdal.

Direkte utgifter er delt på grunnlag av kor stor del betalande pasientar utgjer av samla behandla pasientar. I 2022 var andelen 7,43 prosent. Øvrige utgifter er delt med utgangspunkt i kor stor del av netto driftsutgifter (utanom avskrivingar) tannhelse utgjer av netto driftsutgifter på rammeområda samla.

Rekneskapssamandrag for dei ulike delane av verksemda

(i 1000 kr.)

	a) Offentleg tannhelse	b) Tenester av allmenn øk. betydning	c) Konkurranse-utsett
Direkte inntekter	20 132		11 980
Direkte utgifter	188 157		15 095
Henførte indirekte utgifter	9 490		299
Kapitalkostnader	10 151		814
Resultat	**-187 666**	**0**	**-4 228**

Dei siste åra har vore spesielle år, med covid19, periodar med stengde tannhelseklinikkar og auka smittevern med tilhøyrande auka kostnadar. Dette har bidratt til ei nedgang i antall betalande pasientar. I 2021 og 2022 har andel betalande pasientar vært på rundt 7,5%, mens det før covid19 har vore ein andel betalande pasientar på 11%-12%. Ein er dermed ikkje tilbake til tidlegare normalsituasjon. Utfordringar med å oppnå full bemanning bidrar også til at andelen betalande pasientar ikkje auker igjen, då det er manglande kapasitet.

Note 18 Usikre forpliktingar, betinga eigedelar og hendelser etter balansedagen

Andre forhold

Fylkesvegane i Møre og Romsdal har eit omfattande vedlikehaldsetterslep, og dette aukar behovet for investeringar og vedlikehald av fylkesvegnettet, samstundes som det blir utfordrande å drifte vegane på ein effektiv måte. Statens vegvesen berekna vedlikehaldsetterslepet i 2019 til å utgjere om lag 8,6. mrd. kroner (2019-kroner). Ei oppdatering av anslaga tilseier at etterslepet er i intervalet 11-12 mrd. kroner (2019-kroner). Forfallet på fylkesvegane vil fortsette å auke i åra framover og utgjere ei økonomisk utfordring. Særleg utgjer krav etter tunnelsikkerheitsforskrifta ein risiko. Forskrifta skal sikre eit minimum sikkerheitsnivå for trafikantar i tunnel, og fylkeskommunen har fått ein forlenga frist til å innfri krava til 31.12.2024. Totalkostnad knytt til gjennomføring av forskriftskrava er berekna til om lag 3,1 mrd. 2022-kroner, men det er berre planlagd utbetringar for totalt 757,5 mill. kroner i 2023-2026. Dette skuldast både manglande kapasitet og manglande finansiering. Manglande utbetring i samsvar med krava i forskrifta gir risiko for stengde tunnelar og at tida trafikantane må leve med avvik, manglar og svakheiter i tunnelane blir vesentleg forlenga.

Det blei i 2022 inngått forlik med Fjord1 i sak om rabattkompensasjon. Forliket innebar ei utbetaling til fylkeskommunen på 28,4 mill. kroner. Beløpet blei innbetalt til fylkeskommunen i januar 2023, men er i rekneskapen for 2022 inntektsført og ført opp som kortsiktig fordring. Møre og Romsdal fylkeskommune meiner framleis å ha eit tilgodehavande mot Fjord1 på om lag 20,9 mill. kroner for årsoppgjera 2018 og 2019. Fjord1 meiner eit eventuelt krav for 2018 og 2019 er oppgjort i rabattkompensasjonsforliket. Fylkeskommunen bestrider dette. For å avbryte eventuell forelding vart det i februar 2023 tatt ut stevning i saka.

Tilskot til andre

Fylkestinget har gjort følgjande vedtak om å gi årlege driftstilskot til å dekke renter og avdrag til andres investeringar:

I sak T-13/09 er det gjort vedtak om å dekke renter og avdrag over 15 år (fram til 2025) på eit lån på totalt 30 mill. kroner, knytt til finansiering av kulturhuset Plassen for Teatret Vårt AS og Stiftelsen Molde International Jazz Festival. Tilskotet er begrensa oppad til 2,89 mill. kroner pr. år.

I sak T-43/13 er det gjort vedtak om å dekke renter og avdrag over 30 år (fram til 2042) på eit lån på totalt 48,5 mill. kroner, knytt til finansiering av museumsbygget Krona for Stiftelsen Romsdalsmuseet. Tilskotet dekker faktiske avdrag og renter, samt kostnadar til rentesikring, og det vart i 2021 utbetalt 2,2 mill. kroner.

I sak T-12/19 er det vedtatt å gi tilskot til finansiering av Opera og kulturhus i Kristiansund, med ein andel på 150 mill. kroner. I sak T-40/22 er Møre og Romsdal fylkeskommune sin andel oppdatert til 194,5 mill. kroner, begrunna med ekstraordinær lønns- og prisstigning. Finansieringa vil bli dekka gjennom årlege avdrag til dekning av renter og avdrag. Tilskot vil gis første gong i 2025.

Hendingar etter balansedagen

Det føreligg ikkje anna informasjon om forhold som eksisterte på balansedagen, eller hendingar etter balansedagen som er av ei slik betyding at manglande informasjon vil påverke rekneskapsbrukarens evne til å foreta korrekte vurderingar og beslutningar på bakgrunn av årsrekneskapen.

Note 19 Spesifikasjon av vesentlege postar og transaksjonar

Spesifikasjon av andre sals- og leigeinntekter:

(i 1000 kr.)

	Rekneskap 2022	Budsjett 2022	Rekneskap 2021	
Andre sals- og leigeinntekter:				
Inntekter kantine, kost mv vidaregåande skule	23 686	24 182	20 686	
Inntekter elevarbeid mv vidaregåande skule	2 644	1 438	1 873	
Sal av kurs mv	1 914	135	3 770	
Husleigeinntekter	13 648	16 833	13 351	
Kollektivinntekter buss og hurtigbåt	294 797	300 539	277 246	1)
Kollektivinntekter ferge	272 295	274 459	384 041	2)
Ymse andre inntekter	62 204	27 480	48 731	
Sum	**671 188**	**645 066**	**749 698**	

1) Kollektivinntekter buss og hurtigbåt består i hovudsak av sal av billettar til persontrafikk.

2) Kollektivinntekter ferge består av både persontrafikk og næringstrafikk.

Melding frå uavhengig revisor

Møre og Romsdal fylkeskommune sin revisor er Møre og Romsdal Revisjon SA.

Du kan laste ned signert melding frå uavhengig revisor som pdf

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Møre og Romsdal Fylkeskommune som viser et netto driftsresultat på kr 212 753 394. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til fylkeskommunen per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under "Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet". Vi er uavhengige av fylkeskommunen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Fylkeskommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter fylkeskommunens årsrapport. Årsrapport er ikke ferdigstilt på dato for revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.
Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen
• inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
• at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.
Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Fylkeskommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Fylkeskommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik internkontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver ved revisjonen av årsregnskapet vises det til www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av fylkeskommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Møre og Romsdal Fylkeskommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av fylkeskommunedirektørens ansvar og revisors oppgaver ved uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik vises det til www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Om måla til fylkeskommunen

Fylkeskommunen skal både ha mål for eigen verksemd, men også sette mål for samfunnsutviklinga i Møre og Romsdal.

FNs 17 berekraftsmål og dei tre berekraftsdimensjonane (miljømessig. sosial/kulturell og økonomisk berekraft), ligg til grunn for måla både i dei regionale planane og i organisasjonsstrategien. Heile plansystemet til fylkeskommunen er nå bygd på dei fire knaggane

- Samarbeidsfylket
- Miljøfylket
- Inkluderings- og kompetansefylket
- Verdiskapingsfylket

Ramma for arbeidet med planar og dermed fylkeskommunen sine mål, blir sett i regional planstrategi. Det er ei lovpålagt oppgåve, og dette styringsdokumentet skal rullerast kvart fjerde år og henge saman med fylkestingsperiodane. Dokumentet seier noko om utfordringar, moglegheiter og planbehov i 12 år framover. Regional planstrategi vart vedtatt i juni 2020 (T-47/20), og her vart det valt fire langsiktige utviklingsmål for fylkeskommunen og fylket.

Fylkesplan for berekraftfylket Møre og Romsdal 2020-2024 følgjer opp dei langsiktige utviklingsmåla i RPS. Den vart vedtatt i oktober 2020 (T-64/20). Denne inneheld 24 mål som skal gjelde for 4 år og følger fylkestingsperioden. Dette er eit tverrfagleg styringsdokument. Det inneber at fagavdelingane – og hovudutvala – har eit felles ansvar for måloppnåinga. Det er dette som er kjernen i berekraftsarbeidet – å sjå sosiale, økonomiske og sosiale forhold i samanheng.

Fylkesplanen blir utdjupa gjennom ei rekke fylkesstrategiar som følgjer opp fylkesplanmåla. Desse inneheld resultatmål som blir følgt opp i Økonomiplan med budsjett og handlingsprogram.

- Regional planstrategi med 12-årig plan-horisont og langsiktige utviklingsmål.
- Kortfatta tverrsektoriell regional plan med namnet Fylkesplan for Møre og Romsdal 2021–2024 med fylkesplanmål for valperioden på 4 år.
- Nokre få andre regionale planar.
- Utdjuping, avklaringar og retningsliner gjennom fylkesstrategiar.

Samarbeidsfylket

Møre og Romsdal skal vere eit føregangsfylke på samarbeid

Oppsummering av status for 2022:

Fylkeskommunen fekk i regionreforma styrka si samordnings- og samfunnsutviklarrolle. Dette viser seg att i auka tal nettverkssamlingar, konferansar, kurs og webinar som fylkeskommunen har lagt til rette for. Fleire av desse er gjennomført i samarbeid med andre aktørar i fylket. Eksempel på tema er berekraft, planlegging, klima og miljø, folkehelse, kulturtilbod, trafikktrygging, integrering, førebyggande tannhelsearbeid og digitalisering. Tilsette i kommunane er ei viktig målgruppe for mange av desse kompetanse- og delingsarenaene.

Fylkeskommunen og statsforvaltaren si satsing Møre og Romsdal 2025 kan no vise til gode resultat for regionalt samarbeid og samordning. I 2022 er det gjennomført både felles møteplassar og prosjekt. Gjennom internasjonalt samarbeid har vi arbeidd på tvers av landegrensene for å skape meirverdi og kompetanse som fremmar vår regionale utvikling. Dette har vi gjort gjennom deltaking i europeiske nettverk, interesseorganisasjonar, prosjekt og utvekslingar.

I ein situasjon der demokratiet blir opplevd å vere under press, vil vi framheve arbeidet fylkeskommunen har gjort for å ivareta det regionale demokratiet, legge til rette for regionale politiske prioriteringar, medverknad og opplyst debatt.

Møre og Romsdal skal utvikle eit tettare og meir forpliktande samarbeid mellom offentlege aktørar, frivilligheit, næringsliv og kulturliv for å følgje opp FNs berekraftsmål

- Programmet Møre og Romsdal 2025 (MR2025) arrangerte Nyttårskonferansen med toppleiarar frå alle tre forvaltningsnivåa i Møre og Romsdal. Sjå eigen rapport frå programmet.
- E-læringskurs om berekraft er utvikla og lansert internt i fylkeskommunen og eksternt for alle interesserte.
- Det er laga ein artikkelserie knytt til satsingsområda i Berekraftfylket
- Det er gjennomført webinar om sirkulære anskaffingar med brei deltaking frå kommunane i fylket og andre offentlege verksemder.
- I samarbeid med Kristiansund kommune og United Cities er United Cities Internship Program etablert på Campus Kristiansund.
- Arbeidet med å fornye det regionale planverket i tråd med berekraftsmåla og regional planstrategi heldt fram i 2022. Fem fylkesstrategiar vart vedtatt, og to er under arbeid. Sjå eigen rapport til fylkesutvalet (sak U-9/23).
- Fylkeskommunen har følgt opp omsynet til berekraftig samfunnsutvikling i våre uttalar til kommunale plansaker. Det er gitt samordna uttale til 1 140 plansaker, der søknader om dispensasjon frå kommuneplan og reguleringsplan utgjorde 840. Det er reist motsegn til 38 saker, åtte fleire enn i 2021.
- I samarbeid med Statsforvaltaren vart det arrangert ein plan- og klimakonferanse for kommunane i oktober.
- Samen med Statsforvaltaren arrangerte fylkeskommunen i mai eit webinar om klimabudsjett for kommunane.
- Fylkeskommunen var i juni med å arrangere Miljøkonferansen Midt-Norge i samarbeid med Sunndal næringsforening, Sunndal Sparebank og Suns.
- Saman med Statsforvaltaren er det jamleg sendt ut nyheitsbrev til planleggarar i kommunane
- Samferdselsområdet har i løpet av 2022 gjennomført møte med ei rekke ulike aktørar – mellom anna med andre fylkeskommunar, kommunar, departement, ulike statlege etatar, forskingsinstitusjonar og andre organisasjonar,

leverandørar og entreprenørar. Eksempel på dette er informasjons- og medverknadsmøter arrangert av KS og ulike departement om til dømes inntektssystemet for fylkeskommunane og Nasjonal transportplan.

- Samferdselsområdet er fast deltakar i ei rekke forum med andre fylkeskommunar, som Vestlandsrådet, samarbeidsforum for samferdsel mellom Møre og Romsdal og Trøndelag og Jernbaneforum for Dovre- og Raumabanen.
- Fylkesvegavdelinga har vurdert trafikksikkerheit i alle saker på offentleg ettersyn og dispensasjonssaker på høyring. I tillegg er det sent ut 2 500 brev knytt til forvaltning av vegnettet og som svar på førespurnadar frå publikum.
- Fylkeskommunen arrangerte i 2022 konferansen «Kommunal Trafikksikkerhet – fra A til Å» i samarbeid med Trygg Trafikk.
- Det er gjennomført ei rekke tiltak innanfor haldningsskapande trafikktryggingsarbeid retta mot barn, ungdom, syklistar og fotgjengarar i samarbeid med kommunar, Trygg Trafikk og politiet.
- Fire folkebibliotek i fylket deltok i prosjektet «Bibliotek og berekraft i Møre og Romsdal», og jobba meir strategisk med FN17.
- Kulturavdelinga arrangerte saman med Kulturtanken Kulturtankens årskonferanse i Kristiansund, dette var første gong årskonferansen vart arrangert utanfor Oslo.
- Det er gjennomført FrivilligFORUM der fylkeskommunen samlar frivillige organisasjonar og kommunalt tilsette
- Kommunane, næringsliv og frivillige har blitt invitert inn i feiringa av frivilligheitas år 2022 med deltaking på samlingar/konferansar og tilskot til aktivitet.
- Fylkeskommunen har samarbeidd med Statsforvaltaren, frivilligheita og Møre og Romsdal idrettskrets i Folkehelseforum. Her blir ulike tema rundt folkehelse løfta opp og det genererer samarbeid rundt konferansar, samlingar og kunnskapsinnhenting.
- NAV Møre og Romsdal, fylkeskommunen og næringsliv samarbeider om å finne nye tiltak som hindrar utanforskap i prosjektet “Nye muligheter for digitale talenter”.
- Saman med Molde kommune vart Molde bærekrafthub AS stifta med formål å bidra til å utvikle byggebransjen i ei meir berekraftig retning.

Møre og Romsdal skal samordne dei offentlege ressursane og kompetansen for å møte samansette behov hos eldre, barn og unge, innvandrarar, personar med nedsett funksjonsevne og andre utsette grupper

- Plan for kvalifisering av innvandrarar er vedtatt.
- Fylkeskommunen har anbefalt busetting av flyktningar til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet etter samhandling med kommunane. Sjå rapport lagt fram for fylkesutvalet om status for integreringsarbeidet i fylket (sak U-3/23)
- Gjennom partnarskapsavtalar med kommunane (hoppid.no) er det gjennomført webinar med tema entreprenørskap for innvandrarar.
- Gründertenesta hoppid.no og Ålesund Kunnskapspark har gjennomført intensivkurs for innvandrarar som ønsker å starte eiga bedrift.
- Det er gitt tilskot til 16 organisasjonar registrert i frivilligregisteret frå ordninga integreringstilskot for flyktningar. Ordninga vil fortsette i 2023.
- Nordlandsforskning gjennomførte på oppdrag frå Møre og Romsdal 2025 ei kartlegging av ungt utanforskap i Møre og Romsdal som grunnlag for det vidare samarbeidet i offentleg sektor. Rapporten frå prosjektet kan du lese her.
- MR2025 oppretta samarbeid med KS’ Partnarskap for radikal innovasjon og kommunale og regionale aktørar om ei brei satsing for å motverke ungt utanforskap.
- I regi av Møre og Romsdal 2025 er det gjennomført fire samlingar i Levekårsnettverket ..
- Tannhelsepersonell utførte 2 543 timar førebyggande arbeid utanfor klinikkane i 2022 og nådde med det måltalet om 2 500 timar.
- Tannhelsepersonellet sin besøksfrekvens på helseinstitusjonane for den eldste pasientgruppa nærma seg i 2022 måltala, etter eit par år med koronapandemi og besøksrestriksjonar. Dette bidreg til kunnskapsdeling og kompetansebygging hos kommunalt pleie- og omorgspersonell om bebuarane si munnhelse.

- Eldrerådet og rådet for personar med nedsett funksjonsevne i fylkeskommunen gjennomførte kvar si samling for tilsvarande kommunale råd i fylket.
- I ordninga med den kulturelle spaserstokken samarbeider fleire kommunar om produksjonar av høg kvalitet til eldre, og samordnar tilbodet mellom kultur,- helse- og frivilligsektoren.
- Fylkeskommunen arrangerte i samarbeid med Kultur- og likestillingsdepartementet eit innspelsmøte den 20. oktober knytt til spelemidelordninga for anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Målet er å få til ei innretting av ordninga som gjer at vi får flest og best mogleg anlegg.
- I Folkehelseprogrammet er det arbeidd med ei langsiktig styrking av kommunane sitt arbeid med å fremme befolkninga si helse og livskvalitet. Barn og unge, psykisk helse og rusførebygging er sentrale tema.

Møre og Romsdal skal samarbeide med europeiske interesseorganisasjonar og aktørar for å bidra til politikkutforminga i EU, hente kunnskap og midlar til utviklingsprosjekt, samt etablere samarbeid med eit «vennskapsfylke» om berekraftmåla i EU

- Fylkeskommunen har fått innvilga tre nye EU-prosjekt der fylkeskommunen står som partnar: Distance LAB, BSI_4Women og PROACTsme. Fellesnemnaren for prosjekta er entreprenørskap og digitalisering. Prosjekta startar opp i 2023.
- Handlingsplan for 2022 for EU-nettverk er gjennomført, og det er vedtatt ny Fylkesstrategi for internasjonalt samarbeid.
- Fylkeskommunen vart valt som deltakar i EU-prosjektet Circular Cities and Regions Initiative (CCRI) saman med 36 andre europeiske byar, regionar og klynge
- Ungdomspanelet har gjennomført prosjekt om ungdomsmedverknad (Erasmus +) saman med ungdom frå Polen.Les nyheitssak om Erasmus+-prosjektet på mrfylke.no
- I september deltok ungdomspanelet på den første felleskonferansen for fylkeskommunale ungdomsråd i Noreg på Gardemoen, finansiert av Erasmus +.
- To representantar frå ungdomspanelet deltok på den andre samlinga til «North Sea Youth Conference» i Brugge i Belgia.
- Prosjektet «CREST», der Møre og Romsdal fylkeskommune samarbeider med partnarar i Frankrike og Polen om visualisering av klimaendringar i kystbyar, starta opp i 2022.
- Samferdselsområdet deltek inn i forskingsprosjekt med internasjonale partnarar, til dømes prosjektet ZEVS (enabling Zero Emission passenger Vessel Services), som søker å etablere eit kunnskapsgrunnlag for å hjelpe myndigheiter med å ta avgjersler i innfasinga av grøne båtsamband.
- Fylkeskommunen deltok i interesseorganisasjonane Nordsjøkommisjonen og organisasjonen for europeiske kystregionar CPMR. Samferdselsområdet deltek i Nordsjøkommisjonen si arbeidsgruppe for transportgruppe, og næringsområdet deltek i arbeidsgruppa for marine ressursar.
- I Prosjektet *Capital of Dacia – Living museum of European Cultural Heritage*, med varigheit 2022-2024, har Møre og Romsdal fylkeskommune i samarbeid med Hunedoara fylke i Romania arrangert eit arbeidsseminar med tema «Presenting and/or preserving the monuments» og «Implementing technology in museum and in the field».

Møre og Romsdal skal ha eit levande lokaldemokrati der alle innbyggarane, uansett bakgrunn, kan vere med å påverke det offentlege tenestetilbodet og delta i utforminga av sine lokalsamfunn

- Fylkeskommunen legg store ressursar i å legge til rette for at politiske møte skal kunne gjennomførast på best mogleg måte og vere offentleg tilgjengeleg. Sjå meir under Politikk i årsrapporten (lenke)
- Fylkeskommunen legg til rette for at dokumenta til fylkeskommunen er offentleg tilgjengelege i samsvar med gjeldande reglar og at alle dokument på mrfylke.no skal møte krava til universell utforming.
- Fylkeskommunen varetek rettstryggleik og har kompetanse innan kontraktsrett, utdanningsrett, arbeidsrett, eigedoms- og entrepriserett, saker etter veglova, offentlege anskaffinga og kommunal og forvaltningsrett.
- Som grunnlag til samfunnsdebatten og avgjerder i fylkeskommunen og kommunen er det utarbeidd fylkesstatistikk og kommunestatistikk, sistnemnde i nytt digitalt design

- Det er gjennomført Ungdommens fylkesting i november og åtte samlingar i ungdomspanelet, sjå eigen årsrapport frå ungdomspanelet på www.mrfylke.no/up
- Det er gjennomført to regionale dialogmøte om ung medverknad for barn- og unges representant, dei som jobbar med ungdomsråda i kommunane og leiar i ungdomsråda.
- Fylkeskommunen har gitt råd og innspel om medverkingsprosessar i kommunale plansaker
- Fylkeskommunen har gjennomført kurs i universell utforming av dokument for kommunalt og fylkeskommunalt tilsette
- Fagavdelingane har involvert dei fylkeskommunale råda i til saman 37 saker gjennom året, inkludert økonomiplan med handlingsprogram og fleire fylkesstrategiar.
- Fylkeskommunen har tatt i bruk ny modell for medverknad med kommunar og den vidaregåande skolen i arbeidet med Den kulturelle skolesekken.
- Fylkeskommunen arrangerte ei samling i samarbeid med Tverga (Ressurssenter for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet) med mål om få til meir medverknad i anleggsprosessar for anlegg for idrett og fysisk aktivitet.
- UFA (ungdommen sine fylkesarrangørar i UKM) er 13 engasjerte unge frivillige mellom 15 og 20 år. Dei var essensielle i all planlegging av fylkesfestival i UKM, og for gjennomføring av sjølve festivalen.

Miljøfylket

Møre og Romsdal skal bli miljøfylke nr. 1

Oppsummering av status for 2022:

2022 var året da naturmangfaldet for alvor vart sett på den internasjonale og nasjonale dagsorden. Det er også auka forventingar til fylkeskommunane om å ta vare på artar, naturtypar og økosystem. Samferdselssektoren har lagt målet om å ikkje ha tap av dyrkamark og myr ved vegutbygging på fylkesveg til grunn for si verksemd. Gjennom arbeidet i vassregion Møre og Romsdal er det sett i verk tiltak for å betre vassmiljøet i vassførekonster i fylket.

Fylkeskommune la fram sitt andre klimabudsjett i 2022, no som del av økonomiplanen. Det er lagt fram klimarekneskap bygd på tal frå miljøfyrtårnrapporteringa. Nesten alle fylkeskommunale einingar er miljøfyrtårn-sertifisert, og det er starta arbeid med å forbetre avfallshandtering og auke gjenbruk av inventar og utstyr. Det er stilt miljø- og klimakrav i fylkeskommunale innkjøp og i ulike tilskotsordningar. Det er også skaffa meir kunnskap om fylkeskommunen sitt klimafotavtrykk. Rapporten viser at samferdselssektoren står for dei klart største utsleppa. Det er samtidig kollektivtrafikken som står for den absolutt størst klimagassreduksjonen, og vi ligg an til å nå målet om å redusere CO2-utsleppa frå bussar og ferjer med 55 prosent i 2025.

Det er arbeidd med å legge betre til rette for friluftsliv. Vi har gjennom rådgiving og økonomiske tilskot lagt til rette for auka gjenbruk, bevaring og rehabilitering av eldre bygg- og anleggsmasse.

Heile organisasjonen har i 2022 arbeidd med å skru si verksemd i meir klima- og miljøvennleg retning, både fag- og stabsavdelingar. Vi er absolutt i gang med den store, grøne omstillinga vi må igjennom, det kjem fram av klimarekneskapen. I Fylkesstrategi for miljø, klima og energi legg vi retninga for Møre og Romsdal sine prioriteringar framover. Denne var på høyring ved årsskiftet, og blir lagt fram forvedtak i fylkestinget i juni 2023.

Møre og Romsdal skal redusere klimagassutsleppa slik at fylket er klimanøytralt i 2030, og bidra til 55 prosent kutt i ikkje-kvotepliktig sektor

- Som grunnlag til fylkesstrategi for miljø, klima og energi, er det gjennomført befolkningsundersøking i Møre og Romsdal om klima og miljø
- Det er gjennomført medverknadsprosess både internt og eksternt for Fylkesstrategi for miljø, klima og energi, utkast vart sendt på høyring av fylkesutvalet i november.
- Det er skaffa betre kunnskap om fylkeskommunen sitt klimafotavtrykk og indirekte utslepp (frå kjøp av energi, varer og tenester) gjennom bestilling av ei klimakost-analyse
- Det er utarbeidd notat om kva som ligg i omgrepet «arealnøytralitet», lagt fram for fylkesutvalet i juni (vedlegg i sak U-70/22)
- Det er lagt fram klimarekneskap for 2021 i juni og klimabudsjett for 2023 som del av økonomiplanen med budsjett og handlingsprogram i desember (sak T-107/22)
- Fylkeshusa, alle kompetanseregionene innan tannhelse og 17 av 21 skolar er miljøfyrtårnsertifisert og fylkeskommunen sin miljøfyrtårnrapport er lagt til grunn i klimarekneskapen. Les meir i klimarekneskapen for 2022
- I 2022 vart CO2-utslepp frå kollektivtrafikk med buss, båt og ferje i Møre og Romsdal redusert med 30 prosent samanlikna med 2018.

- I 2022 vart det skreve ny kontrakt på rutepakke 2 (Averøy, Kristiansund, Aure og Smøla) som inneber store utsleppskutt. Om lag 1,8 mill. rutekilometer vil frå 2024 bli køyrd med nullutsleppskøyretøy.
- Det er innført tiltak for å redusere klimagassutsleppa i vegdriftskontraktane, mellom anna krav til redusert utslepp på bilar/maskinar i vinterdrifta og mannskapsbilar, samt krav til årleg rapportering av utslepp frå entreprenørane.
- Det er auka fokus på klima ved produksjon og utlegging av asfalt, både i form av gjenbruk, bruk av lågtemperatur-asfalt og lengre levetid som følge av betre kvalitet.
- Det er starta opp eit arbeid med å kartlegge kunst- og kultursektoren i Møre og Romsdal sitt klimaavtrykk gjennom berekraftsmålingar i R8Me.
- Det er i tilskotsbreva for driftstilskot 2022 stilt krav om at tilskotsmottakar må legge FN sine berekraftsmål til grunn for eiga drift.
- I Den kulturelle skolesekken har fleire utøvarar nytta el-bil på turne. I 2022 har vi leigd el-bilar til tilsvarande ca. 10% av utøvarane.
- Det er vedtatt eit mål om 5% reduksjon av klimagassutslepp frå den fylkeskommunale bygningsmassen samanlikna med 2021. Metoden for innhenting av informasjon vart kartlagt i 2021, men grunna vakansar har fylkeskommunen ikkje greidd å prioritere arbeidet med å rapportere på dette i 2022.
- I 2022 var forbruket ca. 21,0 GWh elektrisitet og ca. 4,5 Gwh fjernvarme fordelt på 234 509 kvm fylkeskommunale bygg. Reduksjonen i straumbruk frå 2021 til 2022 utgjer om lag 4 prosent, eit prosentpoeng mindre enn målet.

Møre og Romsdal skal forvalte sjø- og landareala slik at det blir lagt til rette for berekraftig verdiskaping, basert på ein arealbruk som avgrensar behovet for transport, og hindrar unødvendige landskapsinngrep

- Saman med KS nasjonalt er det gjennomført to digitale kurs i konsekvensutgreiingar for planleggarar internt og i kommunane. Sjå opptak her
- Det interkommunale arbeidet med areal, klima og transport (PAKT) i Ålesundsregionen er ferdigstilt og vedtatt i kommunane Ålesund, Sula og Giske, og vedtatt som regional plan av fylkestinget.
- Kartportalen Gislink som fylkeskommunen driftar saman med Statsforvaltaren i Møre og Romdal og Trøndelag og Trøndelag fylkeskommune blir stadig meir nytta, i 2022 viste brukarstatistikken i snitt 210 000 requests (klikk) per veke.
- Det er utarbeidd kart som viser kor langt ein kjem ved å gå på ti minutt frå sentrum i alle kommunesentra i fylket.
- Det er utarbeidd kart til kartlegging av friluftslivsområde i 4 kommunar (Aure, Sunndal, Hustadvika, Kristiansund).
- Prosjekt for friluftslivets ferdselsårer (2019-2023) har i samarbeid med friluftsråda, kommunane og Miljødirektoratet blitt vidareført. 15 kommunar har fått tilskot til å starta arbeidet med å lage ein plan for friluftslivets ferdselsårar.
- Det er gjennomført ei kartanalyse for å sjå kor mange i Møre og Romsdal som har tilgang til ei merka og skilta turrute nærare enn 500 meter frå der dei bur. Omtrent 35 000 personar i Møre og Romsdal har tilgang til merka og skilta turruter nærare enn 500 meter frå der dei bur.

Møre og Romsdal skal ha god tilstand på 90 prosent av økosystema både på land og i vatn, og stanse tap av naturtypar og artar

- Det er sett i gang 50 tiltak i vassområda i fylket i 2022 for å oppnå og oppretthalde god miljøtilstand i vassførekomstane. Meir informasjon om vassforvaltninga finn de på vannportalen.no
- Samferdselsområdet har i handlingsprogrammet i 2022 mål om å ikkje ha tap av dyrkamark og myr ved vegutbygging på fylkesveg. Her har det blitt bygd ned 0,6 dekar i samband med utbetring av vegen mellom Austnes og Ull
- Regional vassforvaltningsplan for Møre og Romsdal vassregion 2022-2027 vart godkjent av Klima- og miljødepartementet (KLD) oktober 2022. Planen sett mål om god økologisk tilstand i vassførekomstar i regionen

og inneheld tiltak for å nå måla.

Møre og Romsdal skal bevare viktige landskap, og redusere tapet av verdifulle kulturminne og kulturmiljø til under 0,4 prosent årleg

- Fylkeskommunen er høyringsinstans for om lag 1 500 byggesaker/arealplanar med innspel til sikring av viktige kulturmiljø. Tapet av registrerte verneverdige kulturminne ligg innanfor ca. 0,1 og 0,4%
- Fylkeskommunen har samarbeidd med Riksantikvaren om utveljing av 12 "kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse" i Møre og Romsdal, det såkalla KULA-registeret.
- Gjennom Ein bit av historia er det jobba målretta for vern av historiske ferdselsårer i fylket, med vekt på Den Trondhjemske Postvegen.
- Det er gjennomført tilstandsvurderinger av 10 freda bygg og anlegg der resultatet er lagt inn i databasen Askeladden
- Molde kommune har kartlagt dei fleste kulturminna i kommunal kulturmiljøplan og lasta desse inn i Askeladden. Det er også starta opp eit tilsvarande arbeid i Stranda.

Møre og Romsdal skal basere auka produksjon og bruk av energi på energieffektivisering, fornybare energikjelder og utslippsfri energi

- Det er satt i gang prosjekt innafor fornybar energi for å bidra til å etablere verdikjede for hydrogen i Møre og Romsdal. Dette inngår som ein del av prosjektet ladepunkt og energistasjonar.
- På oppdrag for Møre og Romsdal fylkeskommune har Multiconsult kartlagt potensialet for solkraft på bygg og på utvalte grå areal i Møre og Romsdal fylke og kommunane Kristiansund, Molde og Ålesund.

Møre og Romsdal skal førebygge at uønskte hendingar skjer, og ha ein fysisk, digital og organisatorisk infrastruktur som er rusta til å takle klimaendringar og akutte kriser

- FylkesROS for Møre og Romsdal vart ferdigstilt i november og var orienteringssak i fylkesutvalet i oktober.
- Det er gjennomført faste beredskapsøvingar slik at vi er godt rusta når dei verkelege hendingane oppstår. 6 av 7 planlagde øvingar vart gjennomført, den siste er utsett til 2023. Vi har også planlagt og gjennomført fleire øvingar for naudetatane, til dømes ulukker og brann i tunnel. Ei viktig oppgåve framover er å tilpasse dei mest kritiske delane av fylkesvegnettet til klimaendringar som aukar risikoen for flaum, skred og ekstremvêr. Nær alle dei 186 stikkrennene som vart skifta i 2022 var dimensjonert for auka vassføring.
- Ved ekstremvêret Gyda som førte til store skadar på vegnettet i januar 2022, vart beredskapen testa i praksis og fylkeskommunen har i ettertid fått gode tilbakemeldingar på handteringa.

Møre og Romsdal skal ha ein leiande posisjon i utviklinga av ein grøn sirkulær økonomi med høg grad av gjenbruk, og god avfallshandtering

- Workshop om sirkulær stadutvikling april 2022 vart arrangert i samarbeid med Natural State og Circularities i Molde med rundt 25 deltakarar frå kommunane i fylket.
- Workshop om samarbeid om sirkulær samfunnsutvikling november 2022 vart arrangert i samarbeid med Framtidslaben, Framtiden i våre hender, SoCentral og DOGA i Ålesund.
- Gjenbruk av vegutstyr i utbyggingsprosjekt er vurdert der det er aktuelt.
- Gjenbruk er vurdert i førebuande arbeid i alle FRAM sine nye driftskontraktar.

- Det vart sendt eit politisk vedtak (sak U-31/22) til Kultur- og likestillingsdepartementet for å styrke forankringa av berekraftsmåla i føresegnene for spelemidelordninga.
- BDO leverte ein rapport om forvaltninga av spelemidelordninga til fylkestinget i desember. Der kom dei med anbefalingar om betre forankring av berekraftsmåla i ordninga. BDO-rapporten og vedtak i fylkestinget vil bli

følgd opp i 2023. Lenke til rapport

- I samarbeid med næringslivet er det gjennomført gjenbruk av all innreiing og inventar ved Waterfronthotellet i Ålesund. Innreiinga (veggar med meir) skal brukast opp att i Julsundvegen 47 og 49 i samband med etableringa av Molde berekrafthub og samlokalisering av Molde Eigedom KF og fylkeskommunen sine Bygg- og eigedomstenester.
- Gjennom miljøfyrtårn-ordninga blir det arbeidd med reduksjon i restavfall frå fylkeskommunale skolebygg. Det er utfordringar med ulik praksis og kvalitet hos dei ulike renovasjonsselskapa, noko som gjer det vanskeleg å samanlikne resultata frå år til år. Dette vil bli følgt opp med renovasjonsselskapa i 2023.

Inkluderings- og kompetansefylket

Møre og Romsdal skal vere eit attraktivt og mangfaldig fylke der folk vel å bu

Oppsummering av status for 2022:

Møre og Romsdal har aldri hatt høgare gjennomføringstal for vidaregåande opplæring og det er auke i del ungdommar som får førsteønsket om val av utdanningsprogram oppfylt. Det er også stor auke i gjennomførte karriererettleiingar for vaksne. Målet om 1 300 nye lærekontraktar vart nådd med god margin.

Det er sett i verk fleire kompetansehevande tiltak for kultursektoren, og 40 000 elevar har fått oppleve kulturtilbod gjennom Den kulturelle skolesekken.

Den offentlege tannhelsa har i 2022 arbeidd med å ta att etterslep som følgje av pandemien og er nær målsettingar som er sett for dekningsgrad for dei ulike målgruppene. Det er betring i tannhelsa for 3 av 4 indikatorårskull. Ei ny oppgåve i 2022 var å etablere behandlingstilbod til 21- og 22-åringar.

Dei kollektivreisande byrja å vende tilbake etter pandemien, men også året 2022 var prega av pandemi. Likevel er det ein positiv utvikling, spesielt mot slutten av året.

Saman med kommunane og næringsliv har fylkeskommunen vore med å realisere sentrumsutviklingsprosjekt i både byar og tettstader. Betydningen av gode bustadar og nabolag er sett på dagsorden. Rammene for det vidare arbeidet blir lagt i fylkesstrategi for attraktive byar og tettstader som blir lagt fram for vedtak i fylkestinget i april 2023.

Innvandring har i 2022 bidratt til målet om at fleire busette seg i Møre og Romsdal. Om lag 2 400 flyktningar vart busett i kommunane i Møre og Romsdal i fjor, blant desse ca 2 000 frå Ukraina. Fylkeskommunen har auka innsatsen for integrering og inkludering, det vart mellom anna sett av fem millionar kroner til frivillige organisasjonar til integreringstiltak for flyktningar.

Møre og Romsdal skal ha nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer god fysisk og psykisk helse, og er prega av tillit, tilhøyrsle, tryggleik og tilgjenge

- Det er sett i gang seks tiltak i Folkehelseprogrammet. Sentrale tema i programmet er livskvalitet, rusførebygging, psykisk helse og barn og unge.
- I 2022 har resultata frå folkehelseundersøkinga i 2021 inngått i skriftleg oversikt over folkehelsa. Undersøkinga og oversikta har blitt følgt opp gjennom God Helse samarbeidet med kommunane og satt på dagsorden i ulike nettverk.
- Det er tildelt 16 tilskot til ulike prosjekt for integrering av flyktningar i Møre og Romsdal. Innhaldet i prosjekta har vore svært variert, alt frå sjakk, svømmetrening, innkjøp av e-sport-utstyr, Jonsokfeiring, å få med flyktningar på ulike festivalar med meir.
- Det vart fordelt tilskot på til saman 104,3 millionar kroner til 104 anlegg innanfor for idrett og fysisk aktivitet i heile fylket.
- Det vart tildelt tilskot til tilrettelegging av 18 statleg sikra friluftslivsområde
- Det vart tildelt tilskot til 19 forskjellige aktivitetstiltak i regi av friluftslivsorganisasjonar i Møre og Romsdal

- Samferdselsområdet hadde i 2022 mål om at talet på hardt skadde og drepne var mindre enn 24. Ingen vart drepne på fylkesvegane i Møre og Romsdal i 2022, men det var fleire hardt skadde. Talet på hardt skadde blir kjent i løpet av hausten 2023.

Møre og Romsdal skal ha ei tannhelseteneste med god kvalitet, pasienttryggleik og høg kompetanse, som gir prioriterte grupper god tannhelse

- Dekningsgraden for pasientgruppene barn, unge og eldre har betra seg i 2022 i høve "pandemiåra" 2020 og 2021
- Tannhelsetilstanden, målt i førekomst av karies, har betra seg for indikatorårskulla 3-, 5-, 15- og 18-åringar i 2022. For 12-åringane ser vi ein liten auke i karies.
- Tannhelse for dei to yngste indikatorårskulla (3- og 5-åringar) er betre enn landsgjennomsnittet.
- Sjølv om 15- og 18-åringane i fylket har fått betre tannhelse enn tidlegare år, ligg vi framleis under landsgjennomsnittet for desse og 12-åringane.
- Den offentlege tannhelsetenesta har frå 1.1.2022 etablert eit behandlingstilbod til 21- og 22-åringar.
- Både klinikkstrukturen og driftsrammene er endra gjennom omstillingsprosjektet “Omstilling 2020”. Omorganiseringa har sikra ein fullfinansiert tenestestruktur med betre føresetnader for rekruttering og stabil bemanning.
- Det er i 2022 igangsett tannhelsesekretærutdanning i fylkeskommunal regi i eit samarbeid mellom tannhelsetenesta og BORK karriere og kompetanse ved Borgund VGS. Utdanningstilbodet er oppretta for å møte ei auke i etterspurnaden etter autoriserte tannhelsesekretærar.
- Nybygde distriktstannklinikkar vart i 2022 sett i drift i Sykkylven og i Aure på Nordmøre. Du kan lese meir på mrfylke.no
- Planleggingsarbeidet knytt til etablering av nye kompetanseklinikkar ved Campus Kristiansund og på Søre Sunnmøre har halde fram i 2022.
- Fem nyinnkjøpte mobile behandlingseiningar har blitt testa ut i 2021-22. Ytterlegare tre unitar er innkjøpt i 2022. Behandlingseiningane vil bli nytta for å utføre tannhelsetenester på helseinstitusjonar og sjukeheimar for lite mobile pasientar.

Møre og Romsdal skal ha spesialisthelsetenester med høg kvalitet som gjer at innbyggarar i alle delar av fylket er trygge på at dei får nødvendig helsehjelp når dei treng det

- Både leiinga i Helse Møre og Romsdal HF og Helse Midt-Norge RHF hadde orientering for fylkestinget i oktober.
- Fylkesutvalet gav høyringsinnspel til Regional utviklingsplan 2023-2026 for Helse Midt-Norge RHF (sak U-158/22)

Møre og Romsdal skal ha eit utdannings- og kompetansetilbod som møter behova i samfunnet og fører til inkludering, integrering, verdiskaping, nytenking og livslang læring

- 82,8 prosent av elevane som starta i vidaregåande opplæring i 2015 har fullført med studiekompetanse etter 5 år eller yrkeskompetanse etter 6 år. Dette er det høgste gjennomføringstalet for Møre og Romsdal nokon gong.
- 89 prosent av søkarane med ungdomsrett har fått oppfylt primærønsket sitt om val av utdanningsprogram på vg1, talet for 2021 var 87,9 prosent.
- Gjennom godt samarbeid med arbeidslivet i fylket har 1 377 ungdommar fått lære- eller opplæringskontrakt i 2022.
- 4,2 prosent av lærekontraktane vart heva i 2022, dette er ein nedgang frå 2021 då 6,1 prosent av kontraktane vart heva.
- Resultatet frå elev- og lærlingundersøkinga hausten 2022 viser høg trivsel og godt læringsmiljø blant våre elevar og lærlingar.

- Det er gjennomført 1 142 karriererettleiingar for vaksne i Møre og Romsdal, ein stor auke frå 2021, der talet var 729. 96 prosent av brukarane er nøgd med rettleiinga dei har fått.
- 90 prosent av søkarane til vidaregåande opplæring for vaksne fekk tilbod om å starte opplæring i 2021/2022, og 82 prosent fullførte opplæringa som planlagt.
- Fylkeskommunen deltok i det nasjonale prosjektet «Formidlingskompetanse i folkebibliotek», som skal auke kompetansen hos bibliotektilsette i heile landet.
- Gjennom prosjektet "Litterære pusterom – Shared reading for større livskvalitet" er det arrangert kurs for å sertifisere leseleiarar frå heile fylket.
- Det er arbeidd med ein rapport for forprosjekt til rekrutteringsordning for bibliotekfagleg kompetanse.
- Det er gjennomført to kompetansehevande kurs for tilsette og publikum i folkebiblioteka som stimulerer til bruk av spel i bibliotek.
- Det er tildelt fire stipend til masteroppgåver innan folkehelse og kulturarv.
- Det vart signert ny samarbeidsavtale mellom fylkeskommunen og VOFO (Voksenopplæringsforbundet) i Møre og Romsdal.
- I løpet av 2022 har om lag 40 000 elevar i grunnskolen og den vidaregåande skolen hatt besøk av Den kulturelle skolesekken. Det har vore 69 ulike produksjonar på vegen, 18 av desse var verkstader som skolane sjølv har bestilt.
- Gjennom prosjektet "Nye muligheter for digitale talenter" jobbar ein for å finne nye vegar til fagopplæring innan IT- og mediefag for ungdom i utanforskap.
- Nye utdanningstilbod innan visuell teknologi ved Campus Kristiansund er under utarbeiding v/Høgskolen i Molde.
- Fylkeskommunen lyste ut tilskot til formidlingssamarbeid i ABM-sektoren som skal utvikle tenestene i arkiv, bibliotek og museum.

Møre og Romsdal skal ha inkluderande og trygge byar- og tettstader med særpreg, som tilbyr gode bumiljø og offentlege rom, attraktive arbeidsplassar, eit variert kultur- og tenestetilbod, og miljøvennleg transport

- Utkast til Fylkesstrategi for attraktive byar og tettstadar vart sendt på høyring av fylkesutvalet i juni (sak U-78/22)
- Program for berekraftig by- og tettstadutvikling vart etablert og sett i gong med verknad frå 2022. Åtte byrom og møteplassar ferdigstilt i 2022. Sjå eigen rapport frå programmet (sak KNF-17/23).
- Fylkeskommunen arrangerte eit bustadseminar som samla ca 70 deltakarar frå kommunane og regionale statsetatar
- Fylkeskommunen, Ålesund kommune, Møre og Romsdal kunstsenter og Høstscena arrangerte seminar om kunst i offentlege rom og stadutvikling om kunst i offentlege rom og stadutvikling
- Fylkeskommunen har saman med kommunane Ulstein, Ørsta og Volda deltatt i pilotprosjektet "planlegging for aldersvenlege byar og tettstader" i regi av Husbanken.
- Fylkeskommunen har følgt opp GNIST-ordninga til Doga og prosjekt i Vanylven kommune.
- Som grunnlag til fylkesstrategi for attraktive byar og tettstader er det utarbeidd ei rettleiing i fortetting av byar og tettstadar og gjennomført eit oppfølgande webinar for kommunane om fortetting med kvalitet
- Saman med Distriktssenteret har fylkeskommunen arbeidd for å styrke distriktskommunar i samfunnsutviklarrolla. Prosjektet inkluderer i Møre og Romsdal kommunane Fjord, Aure, Tingvoll og Sande. Sluttrapport frå Sintef vart lagt fram i 2022.
- Program for berekraftig by- og tettstadutvikling har løyvd tilskot til gjennomføring av mogelegheitsstudie for Geiranger sentrum, og delteke med rådgjeving og oppfølging knytt til dette arbeidet.
- Bysamarbeidet «Byen som regional motor» (BRM) har vore vidareført i 2022, som eitt av tre delprosjekt i Program for berekraftig by- og tettstadutvikling. Det vart gjennomført to fellessamlingar for prosjektgruppene i Kristiansund, Molde og Ålesund.
- Det vart tildelt 5,7 mill. kroner til byutviklingsprosjekt i dei tre største byane i juni 2022.
- Av BRM-prosjekt som vart ferdigstilt eller opna i 2022 var leike- og aktivitetsområde ved Sjøfronten i Molde, område for eigenorganisert aktivitet ved Idrettens hus i Molde, snarveg- og trappeprosjekt i Ålesund sentrum, nytt byrom utanfor Bybadet i Ålesund, nærmiljøanlegget ved nye Kolvikbakken ungdomsskule i Ålesund, kunnskapsgrunnlag for ny parkeringsstrategi i Ålesund og innbyggarlaben «Innom» i Molde.

- Talet på kollektivreiser med buss (utan skoleskyss) har auka med 33 prosent samanlikna med 2021. Talet på reiser med hurtigbåt har auka med 28 prosent samanlikna med 2021.
- Samanlikna med 2019 (før koronapandemien) viser talet på kollektivreiser (utan skoleskyss) med buss ein nedgang på 11 prosent. Tala viser at dei kollektivreisande byrja å vende tilbake etter pandemien, men at også året 2022 var prega av pandemi.
- Om lag 38 prosent av rutekilometerane for bybusstrafikken i Ålesund blei køyrd med el-bussar.
- Åtte folkebibliotek i fylket fekk tilskot til bibliotekutvikling, som skal stimulere til nye tiltak og prosjekt
- Prosjektet Litteraturhus Møre og Romsdal har i samarbeid med alle folkebiblioteka i fylket gjennomført litteraturarrangement for både vaksne og barn.
- Det er gjennomført ei kartlegging av kunsten i Møre og Romsdal fylkeskommunes eige. All kunst er no registrert inn i Norsk kunstdatabase. Endeleg rapport er klar 1. februar 2023.
- Utgreiing av skulpturlandskap Møre og Romsdal vart gjennomført i 2022 og det vart fatta vedtak om å arbeide meir heilskapleg med by- og tettstadutvikling der kunst og kultur er ein integrert del av arbeidet frå starten.
- Det er gjeve fråsegn til ei rekkje utbyggingsplanar i by- og tettstader i høve godt vern, forvaltning og arealutnytting i forhold til verneverdig busetnadsmiljø.
- Kulturavdelinga har gitt omtrent 100 millionar i tilskot. Desse har gått mellom anna til regionale kulturinstitusjonar, kunstinstitusjonar, allmennkulturelle organisasjonar, festivalar, kulturarrangement, kulturmiljø, kulturminne, frivillige og interesseorganisasjonar innanfor helse.
- Det vart delt ut ni kunstnarstipend i 2022 på til saman 1 million kroner.
- Det vart i 2022 etablert eit forprosjekt for Nasjonalt postveiprosjekt med mål om å ivareta og skape verdiar langs Den Trondhjemske postvei. Prosjektet er eit samarbeid mellom dei tre fylkeskommunane Møre og Romsdal, Trøndelag og Vestland, samt Statens vegvesen ved Norsk Vegmuseum.
- Viti fekk i 2022 i oppdrag å utarbeide eit kunnskapsgrunnlag om utvikling av ei fyrled i fylket. Dei leverte i desember ein rapport med oversikt over fyr i fylket vårt, kva betydning etablering av fyr har hatt historisk og kva potensiale fyra har for verdiskaping og utvikling i notid.
- Det er gjennomført kartlegging av ulike typar krigsminne og forvaltning av krigsminne som kunnskapsgrunnlag for vidare arbeid med “historiske leder”.

Møre og Romsdal skal ha eit kultur og fritidstilbod som er relevant og tilgjengeleg for alle, og frivillige lag- og organisasjonar som skaper mangfald og engasjement

- Gjennom regionalt e-bokkonsortium tilbyr fylkeskommunen saman med biblioteka eitt breitt utval av e-bøker og -lydbøker til alle innbyggarar.
- UKM fylkesfestival vart i 2022 arrangert på Eide i Hustadvika kommune. UKM fylkesfestival vart gjennomført etter ny modell.
- Ordninga arrangørtilskot til innleige av profesjonelle frilansmusikarar vart auka med 300 000 til 1,3 mill. kroner. Dette førte til at 52 av 64 søknader vart innvilga. Konsertaktiviteten til lag og foreiningar har tatt seg gradvis opp etter pandemien.
- Gjennom ordninga “Kulturrabatt for ungdom” har unge i alderen 15-20 år fått tilgang på rimelegare kulturopplevingar.
- Arkaden (møteplass for datakultur) i Kristiansund er etablert som eit fritidstilbod til ungdom på kveldstid og driftast frå hausten 2021 av Kristiansund kommune som ein del av ungdomssatsinga «Bakgården».
- I verdiskapingsprogrammet UNG kunst og kultur er det inngått nye samarbeidsavtalar med sju kommunar. Samarbeidsavtalane regulerer eit gjensidig tilskot for å fremme UNG kunst og kultur og stimulere til arbeid på feltet i hele fylket.
- Det er gjennomført åtte skrivekurs for ungdom på biblioteka i Aukra, Averøy, Hareid, Rauma, Smøla, Stranda, Surnadal og Tingvoll
- Gjennom 2022 markerte ein Frivilligheitsåret i heile Møre og Romsdal. Fylkeskommunen hadde tre hovudmarkeringar. I tillegg så var vi medarrangør då Norske Frivilligsentralar sykla gjennom fylket i veke 24.
- Frivilligheitsprisen vart delt ut under fylkeskulturkonferansen 2022
- Det er gjennomført ei undersøking om deltaking i fritidsaktivitet. 3681 elevar frå vidaregåande og ungdomskolar i fylket svarte.

Verdiskapingsfylket

Møre og Romsdal skal ha eit internasjonalt leiande næringsliv og ein innovativ offentleg sektor

Oppsummering av status for 2022:

Skaparkraft, programmet for langsiktig omstilling av næringslivet og satsing på berekraftig eksport, vart operasjonalisert frå 1. januar 2022 og programmet delte ut 15,7 millionar kroner i tilskot til 22 ulike prosjekt. Formålet med programmet er å styrke eksportnæringane i fylket og stimulere til utvikling av nye næringar gjennom samarbeidsprosjekt og tilskotsordningar innanfor fire satsingsområde: Grøne industrielle løft, Smart teknologi, Fornybar energi og Kompetanse i og for næringslivet.

Gründertenesta hoppid.id er utvikla vidare og bidrog til 338 nye forretningsidear og alle kommunane har fått kompetanseheving Reiselivsnæringa har fått støtte til marknadsføring av fylket og det er gjennomført samlingar i dei fire bedriftsnettverka der reiselivsbedrifter, matprodusentar og kulturaktørar samarbeider om nye produkt. Det er ei eiga satsing på kulturarven vår langs historiske strekningar, det er gitt tilskot til utvikling av profesjonell kunst og kultur og det er gitt to filmstipend.

Det er ein tydeleg auke i forskings- innovasjons og digitalseringsprosjekt som fylkeskommunen finansierer og deltek i. Det gjeld innan alle fagområda i fylkeskommunen. Prosjektet Digi Møre og Romsdal har bidratt til kompetanseheving på digitalisering både i fylkeskommunen og i alle kommunane.

Fylkeskommunen har i 2021 prioritert store ressursar på å gjere transportsystemet trygt, smart og miljøvennleg, og tilpassa innbyggjarane og næringslivet sine behov. Fylkesstrategi for samferdsel er førande for arbeidet.

Ein viktig føresetnad for å ta del i det grøne skiftet, er å ha tilgang på klimanøytral energi. Det er i 2022 fullført konseptvalsutgreiing for framtidig Kraftnett Nordmøre og Romsdal.

Fylkeskommunen har i 2022 lagt grunnlaget for å styrke arbeidet med seriøst arbeidsliv i fylket i den nye fylkesstrategien og modellen for seriøst arbeidsliv.

Møre og Romsdal skal ha eit omstillingsdyktig næringsliv som grip moglegheitene i det grøne skiftet og opprettheld og styrkar si internasjonale konkurransekraft

- Gjennom programmet Skaparkraft er det gitt tilskot til utviklingsprosjekt på 15,7 mill. kroner til 22 ulike prosjekt. Dette har utløyst utviklingsarbeid til ein verdi på 28,8 mill. kroner når eigenandelen frå søkar vert medrekna. (Ev lenke til - Årsrapport for Skaparkraft kommer – det blir lagt inn lenke så snart den er klar)
- Produksjon og nyskapande prosjekt har blitt stimulert gjennom den nye tilskotsordninga Profesjonell kunst og kultur. 1 million kroner vart delt ut til 14 mottakarar innan alle kunstnarlege uttrykk.
- Det har blitt arbeidd med ei stimulering av kunstfelta film og scenekunst. To filmstipend er lyst ut med søknadsfrist 15. februar 2023.
- Gjennom programmet Ein Bit av Historia, har fylkeskommunen bidratt til å utvikle kulturminne- og miljø som eit berekraftig produkt i reiseliv. Dette er primært gjort gjennom tilskotsordninga Verdiskaping langs historiske

ferdselsårer, og Kulturarv i reiseliv.

Møre og Romsdal skal skape fleire og betre nyetableringar og løfte fram bedrifter med potensial for vekst og internasjonalisering

- Alle kommunar har deltatt på kompetansehevande tiltak i regi av hoppid.no
- Høg aktivitet i næringslivet har gitt noko lågare tal nyetableringar i 2022 samanlikna med året før.
- Kulturavdelinga og kompetanse- og næringsavdelinga samarbeider om innsiktsanalyse for kulturell og kreativ næring. Denne legg grunnlaget for nye tiltak som skal styrke næringa.
- Nytt tilskot til verdiskaping innan kulturell og kreativ næring er lyst ut.

Møre og Romsdal skal vere leiande i arbeidet med å skape lokale og miljøvennlege produkt og tenester, basert på lokale ressursar og lokal kultur

- Fylkestinget vedtok i desember Fylkesstrategi for landbruk. Du kan lese meir om vedtaket for ny fylkestrategi sak T-97/22 i den politiske møtekalenderen
- Det er tildelt til saman 5,8 mill. kroner i tilskot til 17 prosjekt innan næringsutvikling, rekruttering og kompetanseheving i landbruket. Dette har utløyst utviklingsarbeid til ein verdi av til saman 26 mill. kroner.

Møre og Romsdal skal styrke omstillings- og innovasjonsevna, utnytte digitale moglegheiter, og auke bruken av forsking, internasjonalt samarbeid og innovative innkjøp

- Det er gitt 26 mill. kroner i tilskot til 32 prosjekt frå Regionale forskingsfond Møre og Romsdal og 8 prosjekt frå MobPro - forprosjekt for å mobilisere til forskingsbasert innovasjon. Dette har utløyst FoU-arbeid på totalt 66,5 mill. kroner når eigenandel frå tilskotsmottakarane er medrekna.
- 94 prosent av husstandane i fylket har no fått tilbod om breiband med kapasitet på minst 100 Mbit/s og Møre og Romsdal er no det fylket i landet med best dekning. Du kan lese meir om dekninga av breiband i nyheitssaka vår på mrfylke.no
- Gjennom Smartere transport i Norge har SINTEF utarbeidd fleire nye forskingsrapportar for prosjektet i Møre og Romsdal. Doktorgradsstipendiaten som er tilsett ved NTNU Ålesund i samband med Smartere transport-prosjektet, kvalitetssikrar no eigne bølgesimuleringsmodellar opp mot faktiske ver- og vinddata frå smarte bøyer utplassert i Valderhaugfjorden. Arbeidet skal på sikt kunne gje god og riktig informasjon til autonome system i passasjerbåtar.
- FRAM samarbeider med fleire andre fylkeskommunar og kollektivselskap, for å utvikle ei ny mobilitetsplattform. Dette vil gi ny betalingsløysing på alle bussar og hurtigbåtar, og ny nettbutikk og app.
- Samferdselsområdet har i 2022 bidratt i arbeidet med å revidere Nordsjøkommisjonens handlingsplan for 2030 innanfor transport- og mobilitetsområdet. Gruppa har i tillegg laga ein rapport med oversikt over miljøvenlege og innovative transport- og shippingløysingar i medlemsregionane.
- Møre og Romsdal 2025 er regional innovasjonspartnar i KS Partnarskap for radikal innovasjon sitt arbeid med ungt utanforskap.
- Digi Møre og Romsdal (delsatsing i MR2025) - alle kommunane i fylket har inngått avtale om varig digitaliseringssamarbeid frå 1.1.2023.
- Det er laga utviklingsplan for databasen MøreRom som gir oversikt over lokalhistoriske årsskrift i fylket.
- Det er samarbeidd med Riksantikvaren om kulturmiljødata med god praksis for informasjon i kulturmiljøforvaltninga.
- LD studio/DIGGA har laga ei virtuell læringsplattform for å stimulere til meir audiovisuelt innhald i UKM. Rundt 200 barn og unge sjekka ut plattforma og 50 laga innhald i prosjektet.
- Mollanfilm har laga “Fylgja” - ein interaktiv produksjon i den kulturelle skolesekken (DKS) etter eit innovativt innkjøp i 2021. Produksjonen er laga saman med elevar frå Atlanten ungdomsskole i Kristiansund etter fleire workshops.

- Det har vorte jobba vidare med å få oppretta eit regionalt kompetansesenter for dans knytt til Operaen i Kristiansund (OIK).
- Det er inngått eit aktivt eigarskap i Vestnorsk filmsenter
- Fylkeskommunen deltek i det nasjonale prosjektet DigIn, som skal sørge for fleire og betre digitale innhaldstenester i biblioteka.
- Forprosjekt for tilskot- og dialogplattforma “min side” er gjennomført. Dialog med KS er oppretta og KS har kome med tilbod om prøveperiode. Det arbeidast videre med korleis KS "min side" kan sjåast i samanheng med programmet "Nye digitale arbeidsformer"
- Fylkeskommunen har gjennom verdiskapingsprogrammet Ein bit av historia utvikla digitale univers basert på kulturhistorisk forsking gjennom FoU-samarbeid
- Prosjektarenaen har gjennomført fysiske kurs i prosessleiing for 70 tilsette, i tillegg til webinar og e-læring tilgjengeleg for alle.
- Prosjektarenaen har vore ein aktiv samhandlingsarena for mange tverrfaglege workshops og samarbeid, både med interne og eksterne deltakarar. Eksempel har det vore samarbeid med internasjonal seksjon for å kartlegge og visualisere prosessar for internasjonalt arbeid for betre tilgjengeleg informasjon.

Møre og Romsdal skal ha eit transportsystem som er trygt, smart og miljøvennleg, og er tilpassa innbyggjarane og næringslivet sine behov

- I 2022 hadde FRAM ein pilot på FRAM Svipp som er ein bestillingstransport til/frå Ørsta/Volda flyplass. Formålet var å pilotere nye mobilitetsløysingar og betre tilbodet til flyplassen.
- Det er i 2022 gjennomført 2 891 intervju med reisande og 1 003 webintervju for å måle kundetilfredsheita med kollektivtransporten i fylket. Undersøkingane viser at 90 prosent av dei spurte er svært godt eller godt nøgd med reisa.
- Det er gjennomført ei kampanje med gratis buss i samband med oppstart av bompengeinnkrevjing i Bypakke Ålesund. Resultatet av bompengar og gratis buss har gitt ein auke i talet på kollektivreiser i Ålesund.
- Det vart frakta nærmare 4,3 mill. køyretøy på fylkesvegferjene i Møre og Romsdal i 2022. Dette er over 4 prosent meir enn i 2021, og 1 prosent meir samanlikna med 2019, som er siste normalår før pandemien. Samstundes med at talet på køyretøy auka i 2022, gjekk talet for attståande bilar ned med 15 prosent samanlikna med 2019.
- I 2022 har mobilitetsmiljøet i FRAM på Campus Kristiansund blitt etablert. I denne samanheng har FRAM fokus på å utforme/utvikle transportsystemet og transporttilbodet i samspel med andre aktørar sine tilbod.
- Samferdselsområdet har starta arbeidet med å utarbeide ein plan for kartlegging av vedlikehaldsetterslep. Det er satt i gang fleire tiltak for å få utarbeidd ein slik plan, og arbeidet blir vidareført i 2023.
- Samferdselsområdet skal også utbetre tunnelar etter krav i tunnelsikkerheitsforskrifta i samsvar med vedtatt investeringsprogram 2022-31. Her er måloppnåinga i 2022 på 33 prosent. Grunnen til dette er forsinka framdrift i noko av arbeidet, kor oppstart er flytta til februar 2023.
- To av dei fem store investeringsprosjekta på fylkesvegnettet som vart avslutta i 2022 gjekk over vedteke kostnadsramme, resten var innanfor ramma.
- Undervegsevalueringa som vart gjennomført mot sluttfasen av Nordøyvegprosjektet, kartla økonomiske verknadar og framtidstru hos nærings- og reiseliv på øyene. Dei ulike aktørane opplevde positiv vekst og økt sysselsetting knytt direkte til bygginga og trur at vegen vil ha positiv verknader i framtida.
- På fylkesvegnettet vart det i 2022 utført større vedlikehaldstiltak mellom anna på fv. 63 Grande, fv. 5876 Runde og fv. 5948 Fremmerholen.
- Det er asfaltert om lag 186 km fylkesveg i 2022.
- Kvart år gjennomfører vi ulike trafikktryggingstiltak langs fylkesvegnettet. Bygging av rundkøyring og gangvegar med gangfelt gir sikrare ferdsel både for mjuke trafikantar og anna trafikk. I 2022 er det utført trafikktryggingstiltak på sju strekningar: fv. 6200 Skjærgådsvegen i Smøla kommunem. fv. 538 Frænavegen i Molde kommun, fv. 6206 Kveldssolvegen i Ålesund kommune, fv. 6102 Kvalvikveien i Kristiansund kommune, fv. 663 Elnesvågvegen og fv. 64 Nåsvegen i Hustadvika kommune og fv. 61 Hareidsvegen i Hareid kommune
- Skredsikring av Ågothammaren (Eikesdalen i Molde kommune) vart ferdigstilt i 2022.
- I 2022 starta arbeidet med bygging av gang- og sykkelveg langs fv. 65 mellom Vindøla og Røv i Surnadal kommune.Du kan lese meir om gang- og sykkelveg langs fv. 65 mellom Vindøla og Røv på mrfylke
- Ny Folla bru i Surnadal vart opna i oktober 2022. Du kan lese meir om prosjektet på mrfylke.no

Møre og Romsdal skal ha eit mangfaldig arbeidsliv som legg til rette for likestilling og inkludering, og som legg reglar og avtalar i arbeidslivet til grunn

- Fylkestinget vedtok i juni Fylkesstrategi for seriøst arbeidsliv
- For alle vegprosjekt blir det gjennomført inntakskontroll for kvar nye underentreprenør i tråd med seriøsitetsbestemmingar og kontrakt.
- Samferdselsområdet hadde mål om å ferdigstille system for kontraktsoppfølging for FRAM i 2022. Arbeidet starta i slutten av 2022, men på grunn av kapasitetsutfordringar vart ikkje arbeidet ferdigstilt og arbeidet blir derfor vidareført i 2023.
- 17 personar har i samarbeid med NAV fått arbeidstrening fylkeskommunen i 2022.
- 6 traineear har fått arbeidserfaring i fylkeskommunen i 2022.
- 27 har hatt læreplass i fylkeskommunen .
- Inkluderings- og mangfaldsprisen vart tildelt Ekornes for sitt arbeid med å gje fast arbeid til dei som ikkje har det, og for godt samarbeid med flyktningetenesta og NAV.

Møre og Romsdal skal ha nødvendig nettinfrastruktur og god tilgang på klimanøytral energi for vidare utvikling av nærings- og samfunnsliv

- Det er fullført konseptvalsutgreiing for framtidig Kraftnett Nordmøre og Romsdal.
- Gjennom Skapakraft-programmet har åtte prosjekt fått støtte på til saman 5 275 000 kroner, sjå eigen årsrapport

Større tverrgåande satsingar og prosjekt

Fylkeskommunen har mange ulike prosjekt og satsingar. Her finn du ei oversikt over nokre av dei største satsingane og prosjekta som det blir arbeidd med no.

Berekraftfylket Møre og Romsdal

Prosjektet skal bidra til at berekraftsarbeidet i Møre og Romsdal har ei felles retning forankra i kunnskap om lokal status på berekraft. Eit sentralt mål er å legge til rette for at kommunane samarbeider om å løyse felles berekraftsutfordringar i partnarskap med ei bredde aktørar, og jobbar med berekraft på ein heilskapleg, systematisk måte.

Berekraftfylket Møre og Romsdal har i 2022 jobba med oppfølging av dei 6 felles regionale satsingsområda identifisert i berekraftskartlegginga frå 2021. Av desse har sirkulær økonomi har vore prioritert, og dette har m.a. resultert i deltaking i EU-prosjektet Circular Cities and Regions Initiative. Saman med kommunane har vi også utvikla eit delprosjekt med formål om å auke kompetanse om korleis ein integrerer berekraft på ei heilskapleg måte i plan- og styringsprosessar.

Berekraftfylket har samarbeidd med andre sektorar og initiativ for å løfte berekraftsarbeidet i regionen, og har ein sentral plass i det nasjonale berekraftsnettverket for kommunesektoren. I løpet av året har vi vore med å arrangere fleire berekraftsfredagar – opne webinar for alle som er interessert – med ulike tema: FNs berekraftsmål i verksemdstyringa, Berekraftig finans for kommunesektoren, Berekraftig mat – frå jord til bord, Berekraftige tekstilar, Berekraft og deling av dei gode idéane, Berekraftskompetanse, Smultringøkonomi. I tillegg har det vore to fysiske samlingar, blant anna ei i september 2022 med tema måling og indikatorarbeid. Les meir om berekraftsfylket på mrfylke.no

Møre og Romsdal 2025

Dette er eit program der offentleg sektor med ansvar for Møre og Romsdal samarbeider for å styrke regionen. Fylkeskommunen er programeigar og samarbeider med kommunane i fylket, Statsforvaltaren og andre statlege aktørar. Programmet arrangerer møteplassar som Nyttårskonferansen, Statsetatsmøter og Levekårsnettverket som grunnlag for samarbeid, og fasiliterer fellessatsingar på område der offentleg sektor ser behov for betre samarbeid, m.a. berekraft, digitalisering og utanforskap.

I tillegg til høg aktivitet i dei to største regionale fellessatsingane – Berekraftfylket og Digi Møre og Romsdal, har MR2025 i 2022 fått gjennomført ei kartlegging av ungt utanforskap i Møre og Romsdal, og samarbeider med KS' Partnarskap for radikal innovasjon og kommunale og regionale aktørar om ei brei satsing for å motverke ungt utanforskap. Programmet har i tillegg fasilitert og støtta fellessatsingar på statlege arbeidsplassar og styrking av Ungt Entreprenørskap.

Les meir om programmet på mrfylke.no

Program for berekraftig by- og tettstadutvikling

Programmet vart vedtatt i desember 2021, og hadde første «driftsår» i 2022. Programmet har delprosjekt for utvikling av byane, tettstadene og nye mobilitetsløysingar, og skal bidra til at Møre og Romsdal er eit attraktivt fylke å bu i, finne arbeid i og besøke.

For å få til dette bidrar programmet med ein kombinasjon av kompetansehevande tiltak på viktige område for by- og tettstadutviklinga, i tillegg til medfinansiering av og deltaking i gode utviklingsprosjekt i byane og tettstadene i heile

fylket.

Program for berekraftig by- og tettstadutvikling har i 2022 hatt mykje aktivitet; frå seminar, møteplassar og frukostwebinar til fleire rundar med tildeling av tilskot til by- og tettstadutvikling. Til saman 15,5 millionar kroner blei tildelt til by- og tettstadutviklingsprosjekt i totalt ti av kommunane i fylket. Programmet har utarbeida ein eigen årsrapport for 2022. Du kan lese meir om programmet på mrfylke.no.

Campus Kristiansund

Campusen er under bygging, med fundament og kjeller på plass før jul 2022. Det meste av byggetrinn 1 er no leigd ut, primært til aktørar knytt til hovudprofilen hav og helse. Campus Kristiansund Drift AS er etablert som et utviklingsselskap, eigd av fylkeskommunen og utbyggarane Devoldholmen Utvikling. I 2022 har prosjektet arbeidd med å få fram nye utdanningar i samarbeid med t.d. Høgskulen i Molde (IT-utdanning) og Høgskulen i Volda (lærarutdanning), i samarbeid med regionalt næringsliv og kommunar. Hausten 2022 starta også berekraftsprogrammet United Cities Internship Program (pilotår 2022-23) på Campus Kristiansund. Du kan leser meir om Campus Kristiansund på mrfylke.no

Skaparkraft

Fylkeskommunen sette i gang satsinga Skaparkraft i 2022, eit tiårig omstillingsprogram med formål å styrke eksportnæringane i fylket og stimulere til utvikling av nye næringar.

Skaparkraft har fire satsingsområde:

- **Grøne industrielle løft**: tilskotsmidlar til utviklingsprosjekt der aktørar i fellesskap går saman om utvikling av grøne industrielle verdikjeder (vertikale, horisontale og sirkulære).
- **Smart teknologi**: tilskotsmidlar til kompetanse, digital og fysisk testinfrastruktur/tenester som bidrar til auka digitalisering og bruk av teknologi
- **Fornybar energi**: bidra til at næringslivet får tilgang til fornybar energi og infrastruktur gjennom samarbeidsprosjekt og tilskotsordningar
- **Kompetanse i og for næringslivet:** tilskotsmidlar til kompetanseheving og utvikling av nye utdanningstilbod

Skaparkraft har ei økonomisk ramme på 15 mill. kroner årleg i økonomiplanperioden. Programmet har ein velfungerande prosjektorganisasjon med styringsgruppe, referansegruppe og prosjektorganisasjon med programleiar og tre prosjektleiarar. I 2022 vart det gjeve tilskot og oppdrag for totalt 15 694 250 kroner til ulike utviklingsprosjekt og samarbeidsprosjekt i fylket fordelt slik på dei fire satsingsområda:

- **Grøne industrielle løft**: kr 5.050.000
- **Smart teknologi**: kr 4.819.250
- **Fornybar energi**: kr 5.275.000
- **Kompetanse i og for næringslivet:** kr 550.000

Du kan lese meir om satsinga Skaparkraft på mrfylke.no

Opplev heile Møre og Romsdal - heile året

I fylkeskommunen sin økonomiplan er det for perioden 2022-2025 sett av to mill. kroner i året til prosjektet «Opplev heile Møre og Romsdal – heile året!» Målet er å gjere Møre og Romsdal meir attraktivt som reisemål, ved å utvikle fleire berekraftige heilårsopplevingar.

Prosjektet er utvikla og blir gjennomført av kulturavdelinga og kompetanse- og næringsavdelinga i fylkeskommunen. Innovasjon Norge og reiselivsnæringa, gjennom destinasjonsselskapa, er også med på laget. Etter anbodskonkurranse er prosjektleiar hyra inn frå konsulentselskapet 2469 Reiselivsutvikling.

Dei viktigaste eksterne aktivitetane i 2022 har vore gjennomføring av oppstartseminar i oktober, der prosjektet vart lansert med over 100 påmelde opplevingsaktørar i salen. Der vart også pilotprosjektordninga lansert, ei støtteordning

for nettverk av bedrifter som vil utvikle nye opplevingar saman. Ni nye samarbeid fekk 50 000 kroner kvar til å kome i gang med verdiskapande samarbeid, og i 2023 vil desse kunne vere med i konkurransen om støtte til hovudprosjekt. Du kan lese meir om prosjektet på mrfylke.no

Ein bit av historia

I 2022 har prosjektet:

- Gitt tilsagt for til saman 1.560.000 under tilskotsordningar for Kulturarv i reiseliv, Verdiskaping langs historiske ferdselsårer og Skilting/skjøtsel, aktivitet/formidling.
- Arrangert arbeidsseminar i Romania i prosjektet *Capital of Dacia – Living museum of European Cultural Heritage.*
- Miniutstillinga Veøy på turne i fylkets folkebibliotek:
    - digital gjenskaping av Veøya frå 900-talet basert på kulturhistorisk forsking.
    - distribuert gjennom Bibliotektransporten.
- Etablering og oppstart av forprosjekt for Nasjonalt postveiprosjekt i samarbeid med Trøndelag FK, Vestland FK og Statens vegvesen, Norsk vegmuseum.
- Samarbeid med kompetanse og næringslivsavdelinga i «Opplev heile Møre og Romsdal – heile året» - workshop med 100 deltakarar frå Opplevingsnæringa og tildeling av forprosjektmiddel til 10 forprosjekt.
- Digital formidling av middelalder-kaupangen Veøya i Tidsmaskin på Romsdalsmuseet (lansering i 2023, men finansiert i 2022)

Du finn meir informasjon om Ein bit av histora på mrfylke.no

Omstilling Geirangerfjorden verdsarvområde og omland

Prosjektet jobbar for å legge til rette for nærings- og samfunnsutvikling i Geirangerfjorden verdsarvområde og omland, gjennom koordinering og finansiering av delprosjekt som bidreg til: Auka verdiskaping og lågare miljømessig fotavtrykk per turist/besøkande, fleire heilårsbusette, og betre samarbeid og koordinering mellom forvaltning og næring i Geirangerfjorden verdsarvområde og omland, ved å sikre informasjonsflyt og -deling mellom relevante aktørar.

I 2022 har det vore arbeidd mykje med løysingar for straumforsyning til Geirangerområdet, ei problemstilling som vert stadig meir prekær ettersom fristen for utsleppsfri ferdsel på fjorden i 2026 rykker stadig nærare. Det manglar avklaringar frå sentrale styresmakter for å finne løysingar på dette.

Saman med Stranda kommune er det starta eit sentrumsutviklingsprosjekt for Geiranger, som ser på korleis bygda bør utformast til det beste både for store mengder besøkande og lokalbefolkninga. Samtidig er arbeidet i gang med småbåthamn og betre tilgang til sjøen, i regi av havnevesenet.

Ny heilårs vegløysing mot aust vil vere av avgjerande betydning for Geirangersamfunnet. Derfor har prosjektet gitt støtte til Geiranger Veginvest, som skal utgreie denne løysinga, i takt med planane for opprusting av Strynefjellsvegen.

Reiselivsnæringa i Geiranger har fått støtte til å utvikle og teste ut nye opplevingsprodukt som kan gi fleire besøk også i vinterhalvåret. Skal fleire finne vegen på vinteren, må vi ha opne tilbod, som er tilpassa den årstida. Les meir om tiskotsordninga

Nordøyvegen

Heile Nordøyvegen opna 27. august 2022. Dei 2700 innbyggarane på Nordøyane og resten av Ålesund kommune blir knytt nærare saman gjennom fastlandssambandet. Næringsliv og private vil spare transportkostnadar og få eit meir fleksibelt og forutsigbart transportsystem.

Nordøyvegen erstattar to ferjesamband og eitt hurtigbåtsamband.

Prosjektet omfattar:

Lepsøybrua, 800 meter lang høgbru frå Skjeltene på fastlandet over skipsleia til sjøfylling mot Lauka og Hestøya.

- Laukebrua, ei 110 meter lang bru som ligg rett søraust for Lauka og Lisjelauka.
- Hamnaskjersundbrua, ei 200 meter lang bru i Hamnaskjersundet.
- Haramsfjordtunnelen, frå Hestøya til Austnes, 3500 meter.
- Nogvafjordtunnelen, frå Longva på Flemsøya til Fjørtofta, 5730 meter.
- Fjørtoftfjordtunnelen, frå Fjørtofta til Myklebust på Harøya, 3680 meter.
- Burbergtunnelen, ein miljøtunnel på Fjørtofta, 170 meter.
- Veg på sjøfylling over Lepsøyrevet, totalt 2735 meter.
- Ny veg over Fjørtofta.

Nordøyvegen oversiktskart

Skredsikring Korsmyra – Indreeide

Indreeidstunellen på fv. 63 mellom Korsmyra i Stranda kommune og Indreeide i Fjord kommune er under bygging. Tunnelen går forbi 13 skredpunkt på strekninga og vil gje sikrare og meir føreseieleg framkome for innbyggarar, turistar og næringsliv.

Sommaren 2022 var det gjennomslag i tunnelen og etter planen blir den opna for trafikk før vintersesongen 2023/2024. I tillegg til tunnelen, inneheld prosjektet også 400 meter veg i dagen, ei 25 meter lang bru og ein 135 meter lang ledevoll for skred på Indreeide.

Les meir om prosjektet på mrfylke.no/korsmyra

Smartare transport

Prosjekt skal utgreie løysingar for eit framtidsretta system for kollektivtransport med autonome og utsleppsfrie passasjerbåtar i byar. Måla for prosjektet er mellom anna å:

- Bruke vassvegen som avlastning til vegnettet
- Bidra til eit framtidsretta og fleksibelt kollektivtilbod i byane
- Gi kollektivreisande betre oversikt, mobilitet og brukarvennlegheit
- Skape nærings- og kunnskapsutvikling

Med Ålesund og Kristiansund som utgangspunkt har prosjektet gjennomført transportfaglege analysar og gjort ei grundig kartlegging av status for autonomi til sjøs i dag. Basert på dette grunnlaget har prosjektet arbeidd med ulike fartøykonsept, framdriftssystem, seglingsfrekvensar og -mønster, smarte styringssystem og nødvendig landbasert infrastruktur for definerte konsept i kvar av dei to byane. Passasjertryggleik, regulatoriske utfordringar og datatryggleik er også viktige tema. Avslutningsvis i prosjektet blir det utarbeidd kost-nytteanalysar som vil kunne legge grunnlaget for vidare realisering av konsepta. 2023 vil bli nytta til formidling, forankring og avslutning av prosjektet.

Prosjektet blir utvikla i samarbeid mellom SINTEF, NTNU, Ålesund og Kristiansund kommune.

Les meir om prosjektet her

Nytt betalingssystem i kollektivtrafikken

I samarbeid med fleire andre fylkeskommunar og kollektivselskap er det starta eit offentleg-offentleg samarbeid for utvikling av ein ny mobilitetsplattform. Dette medfører at FRAM får ny betalingsløysing på alle bussar og hurtigbåtar, og ein ny nettbutikk og app. Gjennom denne satsinga får FRAM tilgang til ein mobilitetsplattform som bygger eit økosystem som fremmar digital innovasjon. Viktig stikkord i dette utviklingsløpet er open source, transparente prosessar, brukarsentrale løysingar, integrasjon mot Entur og smidig arbeidsmetodikk. Formålet med denne satsinga er å sikre alle innbyggjarar eit trygt, berekraftig og effektiv reisesystem. Appen har spesielt fokus på å optimalisere daglege reisebehov, òg dei lengre turane til spanande stader i vår region.

Ny Nerlandsøybru

Bygging av ny Nerlandsøybru i Herøy kommune vart starta opp i 2022. Den eksisterande Nerlandsøybrua vart opna i 1968 og er ein del av fylkesveg 5878. Som ei rekkje andre bruer som vart bygd på den tida, har brua ein veldig slank konstruksjon som gjer den utsett for korrosjonsskader. Det er nettopp korrosjonsskader som er bakgrunnen for at det er behov for ei ny bru, der ein samtidig sikrar ei betre løysing for mjuke trafikantar, med gang- og sykkelvegar og nye busslommer.

Nye Nerlandsøybrua blir 574 meter lang. Bredda blir 11,5 meter, inkludert ein tre meter brei gang- og sykkelveg med rekkverk mot bilvegen. Ny bru skal stå ferdig i 2025.

Les meir om prosjektet her

Ferjekaier

Fylkeskommunen er i gang med bygging av nye ferjekaier fleire stader i fylket. Ferjekaier er kompliserte konstruksjonar og anleggsarbeida skjer samtidig som det skal avviklast trafikk som normalt.

Ferjesambandet Sølsnes–Åfarnes er det tredje største fylkesvegsambandet i Møre og Romsdal og er svært viktig for trafikken mellom Nordmøre og Romsdal og Austlandet. Kaiene skal tilpassast dei nye nullutsleppsferjene med nye tilleggskaier (pirar), som skal stå ferdige til 2024. Det skal også byggast ny liggekai på Sølsnes (Gjertrudhammaren).

Arbeidet med bygging av nye ferjekaier på sambandet Eidsdal–Linge starta også opp i 2022. Kaiene skal kunne ta i mot nye og større ferjer med nullutsleppsløysning frå 2024. Dei nye ferjene i sambandet Eidsdal-Linge har ein kapasitet på 80 personbileiningar, mot dagens ferjer med kapasitet på 35 personbileiningar

Tunneloppgradering

Fylkesvegnettet i Møre og Romsdal har 29 tunnelar som er omfatta av tunnelsikkerheitsforskrifta. 25 av dei har behov for oppgradering for å fylle krava i regelverket. Regelverket skal sikre tryggleik for trafikantar i tunnelane gjennom krav til å forebygge kritiske hendingar som kan sette menneske, miljø eller tunnelen i fare og for å sørge for vern i tilfelle ulykker.

I mange av tunnelane er det også nødvendig med andre utbetringar, med omsyn til trafikktryggleik, framkome og på grunn av forfall/vedlikehaldsetterslep.

Kontrakt for utbetring av Remefjelltunnelane på fv. 659 mellom Eidet og Brattvåg i Ålesund kommune vart lyst ut i 2022 og byggearbeidet skal startar opp i februar 2023. Det køyrer i gjennomsnitt om lag 2 900 køyretøy i døgnet gjennom Remetunnelane. 11 prosent av dei er lange køyretøy (tal frå 2021). Tunnelane er rekna som eitt av dei mest utrygge punkta på fylkesvegnettet i Møre og Romsdal, fordi store køyretøy legg seg inn mot midten av tunnelen på grunn av låg høgde.

Fire tunnelar på fv. 653 mellom Furene i Volda og Ulsteinvik er planlagt lyst ut i 2023. Tidspunkt for oppgradering av dei andre tunnelane blir bestemt etter kvart som gjennomføringsstrategien blir lagt, og i samband med fastsettinga av Møre og Romsdal fylkeskommune si til ein kvar tid gjeldande økonomiplan.

Les meir om oppgradering av fylkesvegtunnelar på mrfylke.no

Bypakke Ålesund

Bypakke Ålesund er eit samarbeid mellom Ålesund kommune, Møre og Romsdal fylkeskommune og Statens vegvesen. Om lag fire milliardar kroner skal brukast på betre vegar, eit samanhengande gang- og sykkelvegnett, sikre mjuke trafikantar og legge til rette for auka bruk av kollektivtransport.

Møre og Romsdal fylkeskommune er ansvarleg for bygginga av ei rekkje av prosjekta i Bypakke Ålesund. Dei største er Blindheim–Flisnes og nytt kollektivknutepunkt i Ålesund sentrum, men fylkeskommunen har også ansvar for mange mindre prosjekt og som har stor effekt for miljøet, tryggleiken og framkomsten for alle som brukar Ålesund. I 2022 starta fylkeskommunen opp tre trafikktryggingsprosjekt gjennom bypakken:

- Olsvika: Alvikvegen og Brusdalsvegen
- Oppstramming av kryss
- Flytting og forbetring av overgangar
- Betring av lysforholda ved utskifting av lysarmaturar og lysmaster
- Fv. 6210 Blindheimsbreivika
- Oppstramming av kryss
- Flytting og forbetring av overgangar
- Intensivbelysning av overgang ved Shell Vegsund
- Fv. 536 Gåseid, Kryss mellom Borgundvegen og Grønvika
- Oppstramming av kryss
- Flytting og forbetring av overgangar
- Forbetre belysning ved overgang og busslomme

Bypakke Kristiansund

Fylkeskommunen deltok i treparts-samarbeidet mellom Statens vegvesen, Kristiansund kommune og Møre og Romsdal fylkeskommune. I 2022 blei det gjennomført fire styringsgruppemøter med planlegging av bypakka. Det blir arbeida ut frå mål om lokalpolitisk behandling av bypakka våren 2023.

Miljøfyrtårnrapport 2022

Møre og Romsdal fylkeskommune er sertifisert som Miljøfyrtårn-verksemd. Sertifiseringa inneber mellom anna at vi har eit miljøleiingssystem som sikrar at vi har sett oss mål for arbeidet, vi har ein organisasjon som handterer det daglege arbeidet og involverer leiing og tilsette. Gjennom den årlege rapporteringa får vi fram nøkkeltala og faktagrunnlaget som sett oss i stand til å følge opp resultata frå år til år.

Avfall og ombruk

Vi har i mange år rapportert på avfallsmengdene vi leverer og kor mykje av dette som er sortert. Her har utfordringane vore å få kvalitetssikra tal, ettersom fleire renovasjonsselskap ikkje har kunne gi kvalitetssikra talgrunnlag. Dette ser ut til å bli betre no, ettersom selskapa prioriterer veging av avfallet i staden for estimat ut frå talet på konteinerar.

Mange einingar har også mangla god infrastruktur for kjeldesortering. Dette er noko som einingane har teke meir på alvor siste året.

CO2- utslepp frå restavfall utgjorde 82 tonn i 2022. CO2 utslepp frå sortert avfall utgjorde 9,5 tonn.

Figur 1: Avfall i kg.

Energibruk

Dei fleste bygga i fylkeskommunen er oppvarma med elektrisitet. Ved seks skolar er det teke i bruk fjernvarme. Denne fjernvarmen er produsert av brennbart materiale som pellets, LNG og restavfall. CO2-utsleppa frå fjernvarme-anlegg er no om lag det same som CO2-utsleppa frå produksjon av el-krafta vi brukar: El-forbruk: 825 tonn CO2, fjernvarme 834 tonn CO2.

Ved ni skolar har vi installert varmepumpe med grunnboring, to skolar har fått installert solcelle-anlegg. Her er vi inne i ein prosess der stadig fleire får installert varmepumpe-teknologi og solcelleanlegg.

Figur 2: Energibruk i kWh.

Transport

Dette er den desidert største utsleppskjelda vi har i fylkeskommunen. Ferjetrafikken åleine utgjorde i 2022 halvparten av CO^2-utsleppa i fylkeskommunen. Områda ferjedrift, kollektivtransport og hurtigbåtar utgjorde til saman 93 prosent av dei samla utsleppa til fylkeskommunen.

Den omfattande elektrifiseringa av ferjeruter har ført til ein nedgang av CO^2-utsleppa frå ferjedrift på 27 prosent frå 2021 til 2022. På den andre sida auka tenestereiser med fly og bilar med 136 prosent i 2022, noko som mellom anna kan forklarast av koronarestriksjonar i 2021.

Klimagassutslepp

Tala frå energiforbruk, avfallsmengder, tenestereiser og anleggsmaskinar blir henta ut frå den årlege miljøfyrtårn-rapporteringa.

Utsleppa frå reiser til-frå arbeidsstaden har vi rekna ut frå miljøundersøkinga som vart gjennomført våren 2022.

Utsleppstala frå ferje, buss og hurtigbåtar blir rekna ut frå drivstoff-forbruket som er motteke frå samferdselsavdelinga.

Figur 3: Klimagassutslepp frå fylkeskommunen si verksemd i tonn CO2e.

Klimarekneskap 2022

Miljøfyrtårn, klimabudsjett og klimarekneskap er gode styringsverktøy. I 2021 vart fylkeskommunen sitt første klimarekneskap laga.

Eit klimarekneskap skal presentere dei samla utsleppa i form av CO_2-ekvivalentar. Målet er å kartlegge dei viktigaste kjeldene og drivarane bak klimagassutsleppa. Då kan ein finne og iverksette tiltak retta mot dei mest sentrale utsleppskjeldene. Klimarekneskapen skal vise om vi klarer å følge opp tiltaka som er beskrive i klimabudsjettet.

Klimarekneskapen som blir presentert i årsrapporten gjeld direkte utslepp frå verksemda til Møre og Romsdal fylkeskommune og samfunnet Møre og Romsdal. Med direkte utslepp meiner vi utslepp frå kjelder verksemda eig eller kontrollerer.

Klimarekneskap for verksemda (2022)

Det vart laga klimabudsjett for 2022, men klimagassreduksjonane som følgje av tiltaka vart ikkje berekna.

Tal for verksemda sine utslepp er henta frå Miljøfyrtårnsertifiseringa vår og inkluderer tal frå samferdselsavdelinga (ferje, hurtigbåt og buss), det er nytta tal frå 2022. Tala frå Miljøfyrtårn inneheld bruk av eigne køyretøy og stasjonær forbrenning til oppvarming (scope 1), innkjøp av energi (scope 2) samt flyreiser og avfall (scope 3). Verksemda jobbar med interne rutinar for å sikre at vi fangar opp alle flyreiser og all køyring knytt til verksemda.

I mangel av samanlikningsgrunnlag er 2019 sett som referanseår, tilsvarande som Samferdsel har gjort i sitt arbeid med å redusere klimagassutsleppa frå kollektivtransporten.

Figuren under viser at dei totale utsleppa i 2022 var på 67 472 tonn CO2-ekvivalentar og at med dei planlagde tiltaka for å fase inn fossilfrie ferjer og bussar vil dei direkte utsleppa frå verksemda bli redusert med meir enn 55 prosent.

I framskrivinga ligg allereie vedtatt tiltak innan elektrifisering av ferjer og nullutsleppsbussar (Rutepakke 1 , 2 og 3). I 2022 vart CO2-utslepp frå kollektivtrafikk med buss, båt og ferje i Møre og Romsdal redusert med 30 prosent samanlikna med 2018. I 2022 vart det skreve ny kontrakt på rutepakke 2 (Averøy, Kristiansund, Aure og Smøla) som inneber store utsleppskutt. Om lag 1,8 mill. rutekilometer vil frå 2024 bli køyrd med nullutsleppskøyretøy.

I tiltaksbana ligg rutepakke 4, 5 og 6, dei var ikkje vedtatt då årsrapporten blei skrive.

Figur 4: Klimagassutslepp frå verksemda basert på tal frå Miljøfyrtårn (MFT) og eigne tal frå samferdselsavdelinga.

Vi har laga ein tabell som viser eit utval tiltak verksemda har jobba med i 2022 for å redusere både direkte og indirekte klimagassutslepp frå eiga verksemd samt tiltak som påverkar andre sine klimagassutslepp.

Tabellen viser status på tiltaka som var beskrivne i klimabudsjett 2022-2025. Det har óg vore jobba med andre tiltak i fylkeskommunen i 2022, som bidreg til reduksjon i både direkte og indirekte klimagassutslepp frå eiga verksemd samt tiltak som påverkar andre sine klimagassutslepp. Sjå kapittel i årsrapporten om resultat. Dei fleste av tiltaka nemnt under Miljøfylket vil vere med å bidra til reduksjon av klimagassutsleppa. Ein del tiltak under Verdiskapingsfylket, Inkluderings- og kompetansefylket og Samarbeidsfylket bidreg også til klimagassreduksjon.

Tala frå Miljøfyrtårn gir ikkje eit komplett bilde av korleis verksemda påverkar klimaet då verken klimagassutslepp knytt til varetransport eller drift av bygg- og anleggsprosjekt er med.

Fylkeskommunen si verksemd fører og til utslepp andre stader som følgje av våre innkjøp (t.d. skulemateriell, inventar og byggematerialar). For å få eit anslag over kor store dei er og kva deler av verksemda som fører til dei største utsleppa andre stader har fylkeskommunen tidlegare berekna klimafotavtrykket frå verksemda ved hjelp av verktøyet Klimakost. Verktøyet er godt egna til å finne område ein bør sette inn tiltak, men ikkje til å spore årleg utvikling. Analysen er derfor ikkje gjenteke for 2022.

Klimarekneskap for samfunnet Møre og Romsdal (2020)

Tal for direkte utslepp for samfunnet Møre og Romsdal er henta frå Miljødirektoratet. Tala kan hentast ut på kommune- eller fylkesnivå, ikkje på verksemdsnivå. I januar 2023 vart statistikken oppdatert med tal for 2021. Utslepp og opptak i sektoren skog og arealbruk inngår ikkje i tala.

Figuren under viser at dei direkte klimagassutsleppa i samfunnet Møre og Romsdal har vore relativt stabile i dei åra rekneskapen er publisert (heiltrukken linje). Frå 2009 til 2021 har utsleppa gått ned 5 prosent. Stipla linje (framskriving) viser korleis det er venta at utsleppa vil minke fram til 2030 basert på dagens politikk og beslutta tiltak. Småprikka linje (målbane) viser korleis utsleppa må minke med 55 prosent fram til 2030 og vidare ned til 95 prosent reduksjon i 2050. Framskrivinga viser at samfunnet ikkje planlegg tiltak som gir stor nok utsleppsreduksjon til at samfunnet når måla som er satt.

Figur 5:Direkte klimagassutslepp i Møre og Romsdal fylke, tonn CO2e.

Fylkeskommunen nyttar 2009[1] som referanseår for klimamåla for samfunnet Møre og Romsdal. Målbana startar derfor i 2009.

I 2021 fordelte utsleppa i samfunnet Møre og Romsdal seg som i figuren under.

Figur 6: Fordeling av direkte klimagassutslepp i samfunnet Møre og Romsdal i 2021.

Dei største sektorane verksemda har direkte innverknad på utsleppa frå er:

- *sjøfart, passasjer:* gjennom ferje- og hurtigbåttilbodet
- *vegtrafikk, bussar:* gjennom busstilbodet

[1] Lokale klimamål i Noreg brukte 1991 som referanseår over lengre tid fordi 1991 var det første året SSB publiserte statistikk for klimagassutslepp i kommunane. Denne statistikken blei avslutta i 2009. Etter nokre års opphald begynte Miljødirektoratet i 2019 å publisere statistikk for perioden frå og med 2009. SSB sin avslutta tidsserie for perioden før 2009 er ikkje direkte samanliknbar med Miljødirektoratets nye publisering, og er ikkje oppdatert årleg på same måten. Miljødirektoratet publiserer utsleppsrekneskap for kommunar og fylkeskommunar. Dei leverer ikkje tidsseriar lengre tilbake enn 2009. I klimabudsjett for 2022 tilrådde fylkeskommunedirektøren å flytte referanseåret for klimamåla frå 2005 til 2009.

Noter om framskriving

Verken kommunar eller private verksemder har plikt til å rapportere tiltak for å redusere klimagassutslepp. Fylkeskommunedirektøren har derfor ikkje oversikt over kva tiltak som er planlagt i Møre og Romsdal fylke. Fylkeskommunedirektøren lagde ei enkel framskriving til klimabudsjettet for 2022 for å synleggjere i kva retning fylket

er på veg. Dei sist tilgjengelege utsleppstala var da frå 2019 og framskrivinga startar derfor i 2020. Denne framskrivinga ligg inne som stipla grå linje i Figur 2. Det er ikkje brukt ressursar på å lage ei ny framskriving.

I dag finnast det ikkje nasjonale standardar for å lage framskriving og det er krevjande å utarbeide detaljerte framskrivingar. Fylkeskommunedirektøren støtta seg på arbeidet med nasjonale framskrivingar frå Klimakur 2030. Det er viktig å ta inn over seg at framskrivinga er eit anslag. Målemetodane er usikre og framskrivinga er basert på ein del føresetnader som medfører usikkerheit i resultatet. Det er derfor svært sannsynleg at framskrivinga vil kunne endre seg i framtida.

Slik er vi organisert

Organisasjonskart for Møre og Romsdal fylkeskommune

Kart som viser politisk organisering finn du under Politikk

Leiargruppa til fylkeskommunedirektøren

- Toril Hovdenak, fylkeskommunedirektør (frå 1.1.2023)
- Gunn Randi Seime, ass.fylkeskommunedirektør (konst. fylkeskommunedirektør i 2022)
- Erik Brekken, kompetanse- og næringsdirektør
- Arild Fuglseth, samferdselsdirektør
- Heidi- Iren Wedlog Olsen, kulturdirektør
- Anthony Normann Valen, tannhelsedirektør
- Per Olaf Brækkan, bygg- og eigedomssjef
- Dag Lervik, organisasjonssjef
- Gudmund Lode, juridisk sjef
- Inger Johanne Moene, kommunikasjonssjef

Du kan lese meir om fylkeskommunen som organisasjon på mrfylke.no

Tilsette og årsverk i tal

Ved slutten av 2022 hadde Møre og Romsdal fylkeskommune 2656 tilsette og 2427 årsverk. Dette er ein nedgang på 39 tilsette frå 2021. Talet på årsverk har gått opp med 19 frå 2021.

Per 31.12.2022

Tal på årsverk

Per 31.12.2022

Tal på tilsette

Talet på tilsette i deltidsstillingar har gått ned frå 774 til 713 sidan 2017.

Per 31.12.2022

Tal på tilsette i deltidstillingar

Per 31.12.2022

Tal på mellombels tilsette

Per 31.12.2022

Kjønnsfordeling i dei ulike sektorane

Per 31.12.2022

Kvinner og menn i leiande stillingar (tilsette)

Per 31.12.2022

Gjennomsnittsalder på tilsette

Per 31.12 2022

Sjukefråvær 2013-2022

Per 31.12.2022

Sjukefråvær i ulike aldersgrupper fordelt på kjønn

Per 31.12.2022

Gjennomsnitt tal på veker foreldrepermisjon

Per 31.12.2022

Gjennomsnittleg årslønn i Møre og Romsdal fylkeskommune

Per 31.12.2022

Gjennomsnittleg årslønn, HTA kapittel 3

Per 31.12.2022

Gjennomsnittleg årslønn, HTA kapittel 4

Per 31.12.2022

Gjennomsnittleg årslønn, HTA kapittel 5

Årsverk per 31.12.2022

Fag- og stabsavdelngar fordelt på lokasjon/kommune

Organisasjonsutvikling

Omstilling av organisasjonen

Med 2600 tilsette fordelt på lokasjonar i heile fylket, er fylkeskommunen ein av dei største arbeidsgivarane i Møre og Romsdal.

Organisasjonsstrategi

Organisasjonsstrategien er vår felles plattform for korleis vi som organisasjon skal løyse samfunnsoppdraget og nå måla i den regionale planstrategien og fylkesplan. Frå organisasjonsstrategi til felles praksis gjennom organisasjons- og kulturutvikling, heilskapleg verksemdstyring og systematisk kvalitetsarbeid var tema for årets organisasjonskonferanse som samla nærare 300 leiarar og tillitsvalde.

Organisasjonsutvikling

Med utgangspunkt i prosjektet Omstilling 2020 og organisasjonsstrategien er det lagt eit godt grunnlag for utvikling for utvikling av organisasjonen og tenestetilbodet.

Nokre sentrale tiltaksområde i 2022:

- Vidare utvikling nye Ålesund vgs
- Vidare utvikling av Fagskolen i Møre og Romsdal
- Kompetanse- og næringsavdelinga har arbeidd systematisk med interne strategiar og felles målbilete. Det er arbeidd med tilrettelegging og tilpassing i nye lokalar og forarbeid til pilot om nytt bookingsystem for å utnytte plassen i arealet optimalt. Forarbeidet viser allereie at det er mogleg å fristille kontorplassar til tilsette i Ålesund og Kristiansund som er regelmessig til stades i Molde
- Vidareføring av OU-prosessar på samferdsel, her m.a. styrking av kommunikasjonsområdet
- Tannhelse og klinikkstruktur
- Utvikling av det tverrfaglege fagmiljøet ved Fosnagata 13 i Kristiansund. Vi har i dag 55 arbeidsplassar i Fosnagata 13 og ved innflytting i Campus er det tatt høgde for at dette talet kan aukast til om lag 70. Ved inngangen til 2023 blir det etablert ein OU-prosess omtalt som «Vegen til Campus – F13 som øvingsarena for nye arbeidsformer og verdiskapande samarbeid»
- For å følge opp organisasjonsstrategien og styrke digitaliseringa i organisasjonen, er det etablert «Program for nye digitale samhandlings- og arbeidsformer». Programmet består av sju prosjekt som er direkte knytt til utvikling og digitalisering av viktig infrastruktur og sentrale arbeidsprosessar for medarbeidarar i og brukarar av fylkeskommunen. Programmet omfattar desse prosjekta:
    - Retningslinjer for informasjonsforvalting og lagrin
    - Revisjon av kommunikasjons- og kanalstrategi
    - Nytt intranett og nettsideutvikling
    - Sak – og arkivsystem
    - Kvalitetssystem
    - Verksemdstyringssystem
    - Heilskapleg digital HR-løysing

Hausten 2022 og vidare i 2023 og 2024 blir det inngått avtalar om nye digitale støttesystem knytt til dei ulike prosjektområda i programmet.

Oppfølging av undersøkingar knytt til verksemdstyring og intern kontroll, og informasjonssikkerheit og personvern er tydeleg blir sett i nær samanheng med programmet. Det er utvikla ein modell for heilskapleg verksemdstyring og kvalitetsarbeid i samsvar med kommunelova § 25-1. Fylkeskommunen skal ha eit sertifiserbart kvalitetssystem etter ISO standard 9001.

- Dei siste par åra har det vore auka samarbeid mellom fylkeskommunane på ei rekkje viktige områder, og spesielt knytt til digital utvikling. I den samanheng er det etablert ny kollegie- og nettverkstruktur for å strukturere og styrke samarbeidet. Fylkeskommunen er også deltakar i det regionale digitaliseringarbeidet gjennom Digi Møre og Romsdal som inngår i Programmet Møre og Romsdal 2025.

Prosjektarenaen og tenesteutvikling

Prosjektarenaen er fylkeskommunens felles møteplass og ressurs for utviklingsarbeid. Det er tilrettelagt i form av både fysisk og digital arena. Prosesstøtte gis til heile organisasjonen uavhengig av lokasjon. Erfaringane frå både fysiske, hybride og digitale medverkingsprosessar er veldig gode både frå eksterne og interne deltakarar.

Tilnærminga som Prosjektarenaen brukar, er basert på tenesteutviklingsmetodikken Design Thinking. Operasjonalisert gjennom Prosjektarenaens minisprint-prosess, erfarer organisasjonen dette som ei god basistilnærming for dei fleste typar prosessar knytt til organisasjons- og tenesteutvikling. I 2022 har det vore satsa på opplæring i prosessleiing, der omkring 70 tilsette har gjennomført fysisk prosessleiarkurs.

Porteføljestyring for dei store samfunnsutviklingsprosjekta og -programma, er ein del av verksemdstyringa. Årshjulet for porteføljestyringa er koordinert med økonomiplanprosessen. Frå 2023 vil det også bli innført porteføljestyring for digitaliseringsområdet.

Robotisering har blitt eit viktig verktøy for forenkling av dei digitale arbeidsprosessane våre. Den digitale medarbeidaren vår RobOttar arbeidde i 2022 inn tid for til saman i underkant av to årsverk.

HMS

HMS-arbeidet og arbeidsmiljøet var i 2022 prega av utviklingsarbeid innan kvalitetsleiing, standardisering av prosessar, og anskaffing av eit nytt kvalitetssystem i fylkeskommunen. Sistnemnte vil påverke avviks- og risikovurderingssystema vi har per i dag.

Vi har prioritert lovpålagt HMS-opplæring for verneombod, AMU-medlemmar og leiarar, samt opplæring i bruk av stoffkartotek og handtering av kjemikaliar.

Medarbeidarundersøkinga blei gjennomført i 2021 og 2022 har gått med til oppfølging av handlingsplanar.

Rekruttering i fylkeskommunen

I 2022 rekrutterte fylkeskommunen 219 nye tilsette.

Av desse var 120 fast tilsette og 99 var tilsette i midlertidige stillingar/vikariat.

(Tala inkluderer tilsette som har starta i arbeid hos fylkeskommunen i 2022 da tilsetting gjeld frå tidspunktet vedkommande trer til i stillinga)

Lønsutvikling

I 2022 er det gjennomført lokale forhandlingar for tilsette i kapitla 3 og 5 i HTA, jf. kriteria i lønspolitisk plan. Forhandlingsklimaet med organisasjonane opplevast som godt.

For tilsette i kapittel 4 vart all lønn fastsett sentralt i 2022. Lærarorganisasjonane streika over resultatet av meklingane, og i Møre og Romsdal ble skolane Romsdal vgs, Molde vgs og Hustadvika vgs ramma av streiken. Streiken vart avslutta etter vedtak om nemndsbehandling av konflikten hausten 2022. Resultatet frå rikslønnsnemnda er venta i mars 2023.

I kapittel 3 og 5 skjer all lønnsdanning lokalt. Den gjennomsnittlege lønnsutviklinga i kap. 3 vart på 3,89 prosent, og for kapittel 5 vart den på 3,84 prosent.

Partsamarbeid

Fylkeskommunen legg vekt på gode samarbeidsforhold mellom partane i organisasjonen. Det er etablert mange møteplassar for informasjon, drøfting og samarbeid på ulike nivå i organisasjonen. Hovudsamarbeidsutvalet er arena for partane sentralt i fylkeskommunen, og i 2022 vart 30 saker behandla i utvalet. I tillegg blir tillitsvalte og verneombod inviterte til å delta på viktige møteplassar som læringsnettverk, kompetansetiltak og i arbeidsgrupper for organisasjonsutvikling, jamfør intensjonane i Hovudavtalen.

Politiske møte

Møre og Romsdal fylkeskommune sitt øvste politiske organ er fylkestinget.

- Det vart gjennomført seks (14 møtedagar) fylkestingssamlingar i 2022. Her vart det behandla til saman 113 saker.
- Fylkesutvalet, som er fylkestinget sitt arbeidsutval, hadde 20 møtedagar og behandla 186 saker.

I tillegg har det vore orienteringar frå bedrifter, organisasjonar og kompetansemiljø i Møre og Romsdal.

Fylkeskommunen har tre hovudutval, ei plannemnd og seks rådgivande utval.

Fylkesting, fylkesutval og hovudutval

Utval	Tal på rep.	Leiar
Fylkestinget	47	Tove-Lise Torve (Ap)
Fylkesutvalet	13	Tove-Lise Torve (Ap)
Klagenemnda	13	Tove-Lise Torve (Ap)
Kontrollutvalet*	5	Terje Hals (Nml)/ Hans Kjetil Knutsen (SUNML)
Kultur, næring- og folkehelseutvalet**	13	Marit N. Krogsæter (Sp) / Henrik Stensønes (Sp)
Samferdselsutvalet	13	Kristin Sørheim (Sp)
Utdannings- og kompetanseutvalet	13	Per Ivar Lied (Sp)

** Val av nytt kontrollutval. Ny leiar Hans Kjetil Knutsen, T-60/22*
*** Marit Neråas Krogsæter permisjon i tida 05.08.2022-05.01.2023, T-62/22*

Rådgivande utval

Utval	Tal på rep.	Leiar
Ungdommens fylkesting		Niels Adon Leenders *
Ungdomspanelet	9	Niels Adon Leenders*
Fagskolestyret	9	Per Ivar Lied (Sp)
Eldrerådet	7	Anne Lise H. Følsvik
Rådet for personar med nedsett funksjonsevne	8	Siv Katrin Ulla Hagala (Ap)
Utbyggingsutval for bygg og vegsaker	5	Anders Riise (H)
Yrkesopplæringsnemnda	10	Elin Ous (NHO)

** Niels Adon Leenders vart valt som leiar under ungdommens fylkesting november 2022, og tok over etter Erika Ruiz Solhjem.*

Oversikt over aktivitet 2021-2022

	Møte 2022	Saker 2022	Møte 2021	Saker 2021	Utgifter 2022	Utgifter 2021
Fylkestinget	4	113	4	116	16593	15051
Fylkesutvalet	20	186	18	177	**	**
Klagenemnda	2	3	7	24	**	**
Kontrollutvalet	10	55	10	58	531	782
Samferdselsutvalet	12	107	12	107	1517	1275
Utdannings- og kompetanseutvalet	10	47	7	42	1353	1395
Kultur-, næring- og folkehelseutvalet	12	146	11	127	1532	1170
Ungdommens fylkesting	3	8	1	13	1101	952
Ungdomspanelet	21	30	14	47	***	***
Fagskolestyret	6	54	4	23		
Eldrerådet	5	20	4	22	227	184
Rådet for personar med nedsett funksjonsevne	4	15	4	17	176	157
Utbyggingsutval for bygg og vegsaker	9	37	9	41	720	788
Yrkesopplæringsnemnda	4	19	3	12	181	124

Saker= ordinære saker, ikkje referatsaker
Utgiftene er oppgitt i 1000 kroner
*** Fylkesting + fylkesutval + godtgjersle fylkesordførar, fylkesvaraordførar og andre medlemer + representasjon*
**** Ungdomspanelet + arrangering av Ungdommens fylkesting + Ungdomsmidlane (250 000 kr)*

Politikarane våre

Politisk organisering

Du kan lese meir om dei ulike politiske utvala og råda på mrfylke.no

Fylkesordførar Tove-Lise Torve

Tove-Lise Torve representerer Arbeidarpartiet, og satt som fylkesordførar fram til 31.12.2022.

Fylkesordførar Tove-Lise Torve (Ap)

Fylkesutvalet

Fylkesutvalet fv: Hans-Olav Myklebust (FrP), Yvonne Wold (Sv), Kristin Marie Sørheim (Sp), Anne Marie Fiksdal (FrP), Monica Molvær (H), Geir Asle Stenseth (FrP), Randi Walderhaug Frisvoll (KrF), Line Hoem (Ap), Anders Riise (H), Carl Johansen (MDG), Pål Farstad (V) og fylkesordførar Tove-Lise Torve (Ap). Ikkje til stades: Jan Ove Tryggestad

Medlemmar av fylkestinget 2019-2023

Fylkestinget som var valt inn hausten 2019.

Arbeiderpartiet	Senterpartiet	Fremskrittspartiet	Høyre

Arbeiderpartiet	Senterpartiet	Fremskrittspartiet	Høyre
Tove-Lise Torve	Kristin Marie Sørheim	Frank Sve	Torgeir Dahl
Line Hatmosø Hoem	Jan Ove Tryggestad	Jan Steinar Engeli Johansen	Anders Riise
Eva Mariann Vinje Aurdal	Marit Nerås Krogsæter	Anne Marie Fiksdal	Monica Molvær
Jack Narve Sæther	Ingunn Oldervik Golmen	Gunnhild Meringdal	Kjersti Andersen
Hanne Notøy	Per Ivar Lied	Hans Olav Myklebust	Falk Daniel Øveraas
Mellvin Arvid Steinsvoll	Tove Henøen	Håkon Lykkebø Strand	Bente Bruun
Siv Katrin Ulla Hagala	Henrik Stensønes	Roger Bach	Heidi Nakken
Hege Merethe Gagnat	Bernt Venås	Geir Asle Stenseth	
Lilly Gunn Nyheim	Vebjørn Krogsæter		

Kristeleg folkeparti	Sosialistisk venstreparti	Miljøpartiet De Grønne	Nordmørslista
Randi Walderhaug Frisvoll	Yvonne Wold	Carl Johansen	Elisabeth Jørgenvåg
Harry Valderhaug	Kim Thoresen	Joakim Skaar	Terje Hals
Victoria Smenes	Anders Lindbeck		

Rødt	Sunnmørslista	Venstre	Uavhengig valliste for Sunnmøre
Silje Alise Ness	Hans Kjetil Knutsen	Pål Farstad	Bjarne Kvalsvik

Ung medverknad

Ungdommens fylkesting (UFT)

UFT er ungdommane sitt øvste politiske organ i fylket. Dei diskuterer viktige saker som gjeld ungdom i fylket. Ungdommens fylkesting skal bestå av ungdom frå 13 og 19 år med folkeregistrert adresse i Møre og Romsdal.

Kommunane i Møre og Romsdal blir invitert til å sende to til tre delegatar til ungdommens fylkesting. Kommunar større enn 20 000 innbyggarar får sende tre delegatar. Desse blir valt av sine ungdomsråd. Ungdomspanelet inviterer i tillegg inntil ti delegatar frå organisasjonar som representerer ungdom til UFT.

Ungdommens fylkesting skal gi ungdom meir innflytelse, opplæring i korleis dei kan delta i demokratiske kanalar og bidra til å auke ungdom sitt samfunnsengasjement.

Ei viktig oppgåve for UFT er å lage strategidokument for ungdomspanelet, UFT sitt arbeidsutval med faste møte gjennom heile året. Denne fekk i år nemninga Ung stemme – ungdomspolitisk program for Møre og Romsdal.

Ungdommens fylkesting vart i 2022 arrangert 18.-20. november i Molde.

Ungdomspanelet

Under Ungdommens fylkesting blir det innstilt nytt ungdomspanel (UP). Ungdomspanelet har ni faste og fem varamedlemmar. Medlemane blir formelt valt av fylkestinget.

Ungdomspanelet har i perioden 2021/22 hatt 8, der 2 var digitale. Møta blei arrangert over heile fylket og dei har behandla totalt 36 saker. I tillegg til eigen møteverksemd har Ungdomspanelet deltatt aktivt i ei rekke forskjellige møte, fylkeskommunale prosjekt, grupper, forskjellige samarbeid, konferansar og hovudutvalsmøte. Panelet har også planlagd og gjennomført Ungdommens Fylkesting 2022. I tilllegg planla og gjennomførte UP to Erasmusprosjekt, eit med ei gruppe ungdom frå Polen med gjensidig utveksling og eit saman med dei andre fylkesungdomsråda i Norge. Dette kan du lese meir om i årsrapporten.

Ungdomspanelet 2022/2024

- Niels Leenders, leiar
- Vilde S. Kvalvik, nestleiar
- Nikola Bileska, medlem
- Ola Fredriksen Orset, medlem
- Tuva Johanne Rypdal Hovden, medlem
- Kristine Dimmen, medlem
- Rikke Frilund, medlem
- Kasper Dalhaug, medlem
- Mads Ødegaard Harstad, medlem

- Ida Fjerstad, vara
- Iver Aarebrot, vara
- Magnus Smørdal, vara
- Lisa Marie Nikolaisen, vara
- Guro Rørseth Flatmo, vara

Ungdomspanelet 2022-2023, Foto: Magnar Fjørtoft